

A TISZÁNINENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1881. évi május hó 10—13-ik napjain

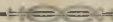
MISKOLCON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

egyházközségi főjegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1881.

**A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1881. évi május hó 10—13-ik napjain
Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésének**

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1881-ik évi május hó 10., 11., 12., 13-ik napjain Miskolcon tartotta meg — *Kun Bertalan* szuperintendens és idősb báró *Vay Miklós* főgondnok urak elnöklete alatt — tavaszi közgyűlését, az egyházmegyék s főbb tanintézetek képviselőinek, s több ügybuzgó egyházi és világi férfiaknak jelenlétében és közreműködése mellett.

Jelen voltak mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; Komáromy László, segédgondnok; Batta József, Veress Sámuel, Idrányi Ferenc, papi tanácsbírák; Antalfi László, főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: Török József, esperes; Szentpétery Sámuel, Nagy Pál, papi; Ragályi Gyula, Csider Károly, Lőrinczy Endre, világi tanácsbírák; Kovács László, főjegyző.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; Bodolay József, Terhes Barna, papi; Bódogh Károly, Pilissy Ferdinánd, világi tanácsbírák; Tóth Lajos, főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; Ragályi György, segédgondnok; Rácz András, Tóth Menyhért, papi; Fekete József, Törös Pál, világi tanácsbírák; Bodnár András, főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Vattay Sándor, Fekete Károly, Futó Sámuel, Édes Abrahám, papi; Mocsáry Lajos, Bódogh Albert, Szathmáry Király Pál, világi tanácsbírák; Tóth Dániel, főjegyző.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó András, esperes; Kovács Károly, mint segédgondnoki helyettes; Makkay Dániel, papi tanácsbíró; Orémus Dániel, főjegyző.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Laky András, esperes; Bernáth Elemér, segédgondnok; Bösörményi Károly, egyházi; Dókus Ernő, világi főjegyző; Fejes István, sátoralja-ujhelyi lelkész.

A tornai egyházmegyéből: Lovass Sámuel, esperes; Lükő Géza, segédgondnok; Vajányi Lajos, papi; Farkas József, Vécsey József, világi tanácsbírák; Kapossy György, főjegyző.

A sárospataki főiskola részéről: Hegedüs László, világi algondnok; Mitrovics Gyula, akadémiai, Molnár Lajos, helyettesül küldött gimnáziumi igazgatók; Zsindely István, gazdasági választmányi elnök; Németh László, jog- és jószágigazgató; Bokor József és Viski Krüzselyi Bálint, akadémiai tanárok.

Az egyházkerületi főleánynevelde részéről: Tóth Pál, igazgató.

A miskolci főgimnázium részéről: a tanári kar.

Jegyzőkül: Bálint József, egyházkerületi fő-, Mitrovics Gyula, al-, Debreczeni Bertalan, világi és Antalfi László, helyettesített jegyzők.

Ezekon kívül számos egyházi és világi férfiak.

1. Elnök szuperintendens úr, buzgó imában kérvén Isten gyámolító segedelmét elkezdendő köztanácskozásunkra :

a közgyűlés megnyitottnak nyilvánított. Majd

2. Főgondnok úr ő nagyméltósága, nagyszabásu elnöki megnyitó-beszédében, a többek között reá mutatván mindazon aggasztó egyházi bajainkra s vallásunk szabadságát fenyegető súlyos sérelmekre, melyek legujabb vallási törvényünk félremagyarázása miatt merültek föl, azoknak az egyes esetekben időnként lehető orvoslása tekintetéből, a kikerülhetlen eljárásokra nézve, a fennálló országos törvények határain belül, szükséges tájékozásokat nyújt.

A legnagyobb érdeklődéssel áthallgatott s közhelyesléssel fogadott elnöki megnyitó-beszéd teljes szövegében im itt következik :

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Midőn épen nyole hosszú évvel ezelőtt, hitfelekezetünknek szentelt igénytelen szolgálataim félszázados évfordultáról kegyeskedett a főtiszteletű egyházkerület, megannyi, az ország több részeiből is körünkbe érkezett hitrokonunk részvéte mellett, ünnepélyesen megemlékezni, emberi számítás szerint alig látszhatott valószínűnek, hogy ma, majdnem egy évtized után is, még én foglaljam el a főtiszteletű egyházkerület — mint ezt lehetlen át nem éreznem — régóta már erősb s ifjabb erőket igénylő, elnöki székét! — És ha mindamellett, ezen meggyőződésem ellenére sem hagyám oda helyemet, annak oka — azon, csak végleheletemmel megszűnhető hő ragaszkodásomon kívül, melylyel a főtiszteletű egyházkerület iránt viseltetem — főleg abban találja megoldását, hogy ez időközben, egymást érék egyházi életünkben az olyatén, méltán rendkívülieknek mondható események, melyek vagy egyesült erővel tényleges közreműködésre szólítanak fel bennünket, vagy olyan természetűek valának, hogy összetartó, szilárd állás foglalásra lettünk azokkal szemben kényszerülve. Hogy pedig ily esetekben célhoz jutás előtt, még az egyesek hátrálása is, jogaink s igazaink részbeni feladásának viselte volna színét magán, szükségtelen bővebben magyaráznom.

És jellemző, hogy ezen jelentékenyebb, lassanként egész egyházunkat mozgásba hozott események elsője, keletkezésére nézve, hitfeleinknek amaz általam fentebb említett nagyobb számú találkozása idejére vezethető vissza.

Ekkor történt ugyanis, hogy jelen volt, minden jóért lelkesedni tudó buzgó püspökeink, áthatva a közöttünk — kivált Erdélynek is hozzánk lett csatolása után — mindinkább kívánatosnak mutatkozó egyetértés és összetartás szükségétől, elhatározzák, miként az üdvös cél elérésére s az eddig közöttünk fennforgott nézetkülönbségek elegyengetésére s a közös működéseinket gátló akadályok elhárítása tekintetéből, minden hatalmukban álló eszközöket fel fognak használni.

És csakugyan, kevéssel azután, meg is tev é az irányban, hazánk legnépesebb s legerősebb tiszántúli egyházkerülete az óhajtott közeledési első, de mihamar döntővé vált lépését — késznek nyilatkozván a többi superintendentiáknak, valamint a határozatképes conventre vonatkozó kívánságához járulni — úgy, a mi ennél még sokkal fontosabb, elhatározá, a már annyi évek óta sürgetett, közös erővel létesítendő legerősebb egyházkerületünk részvéte nélkül azonban tartósan soha fel nem állandhatott országos domesztika eszméjének elfogadását is, ha viszont többi testvérei jóakarattal beleegyeznek abba, hogy ezen mindedig függőben volt vitás kérdések, más nem kevésbé égető tárgyakkal együtt, zsinati úton legyenek megoldandók.

Mindnyájunknak tudomására van, hogy a tiszántúli egyházkerület ebbeli őszinte jó szándékáról tanuskodó indítványa viszhangra találván, minden késedelem nélkül egybe lett az első, úgynevezett *ad hoc convent*, azaz a zsinatra vonatkozó kérdésekre nézve kötelező erővel bíró

egyetemes értekezlet híva — a mióta aztán szakadatlanul folytak az ezekkel foglalkozó bizottságok, egyházmegyék s kerületek munkálódásai — mig nem a mult március hó elején Pesten tartott egyetemes convent azokat véglegesen megállapítván, az időközben ő felsége, legkegyelmesebb koronás királyunk által engedélyezett s a jövő október hó utolsó napjára Debrecenbe kitűzött alkotmányozó zsinat elébe rendelé terjesztetni.

Egyházunk kebelében megindított amaz üdvös mozgalmak, a közelebb lefolyt évek alatt mindnyájunk munkásságát nem kis mértékben vették igénybe, annyivalinkább, miután abbeli kötelesség alól magát kivonni protestáns emberre nézve erkölcsi lehetetlenségnek mondható. E kötelességem érzetében állék én is meg helyemen, s azt nem is hagyom el elébb, de ez esetben okvetlenül, ha azt fogom érezni, hogy jövőre bármi oknál fogva is sikert többé nem ígérő fáradásaimat saját hitfeleim hiusítanak meg egyenetlenségeik által.

E helytmaradás még sokkal nagyobb mérvben áll egyházunk külviszonyaira nézve, hol még mindig nem sikerült biztos nyugalomra vergódnunk; sőt ujabban felmerült kísérletek legszen-
tebb érdekeinket fenyegették, minélfogva azok térfoglalását minden áron akadályoznunk kellett, mi természetesen ismét csak szoros összetartásunk, minden egyes tényezőnek helytállása, kötelességének hű teljesítése által volt eszközölhető.

Mert avagy nem ilyenek nevezhetjük-e mindjárt első sorban, a már annak idejében annyi port felvert (famosus) pontozatok bennünket egy ideig lázban tartott epocháját, melyet nyomban követe a középiskolákra vonatkozó, autonom jogainkat sértő törvényjavaslatnak a képviselőház elibe lett terjesztése?

Mindezen kérdéseken azonban egyelőre szerencsésen túlestünk volna, s ha esetleg fel is támadnának azok még valamikor, nem találnának bennünket többé az oly örömet szemünkre vetni szokott merev negatio terén, mert valamint bizvást reá mutathatnánk az időközben magunk által szentesítendő tanügyi munkálatunkra, úgy az ezek körül történt egész eljárásunk világos tanuságot tehet arról is, hogy törvényadta autonom jogaink megóvása mellett sem idegenkedtünk soha az állam legfelsőbb felügyeleti jogát elismerni s tiszteletben tartani.

Ámde, nem kevésbé fontos, sőt némi tekintetben még érzékenyebben sújtó hitfelekezeteinkre nézve azon legujabb s mai napig is még Damocles kardjaként fejeink felett függő esemény, mely az 1879-iki büntető törvénykönyv 40-ik törvény 53. §-ának félremagyarázatából származott.

Az egész ügy azonban sokkal nagyobb mérvben foglalkoztatja, a királyi tábla mult december hó 28-án hozott e tárgyú, nemesak reánk protestánsokra nézve annyira sérelmes ítélete óta, az egész hazai közönséget, hogy sem arról, különösen nekünk, a kétszeresen érdeketeknek, szükségesképen tüzetes tudomásunk ne lenne, és ha mindamellet is említést tesztek a dologról, ennek egyik oka az, mivel rendében látom lenni, hogy hivatalos tudomása legyen a főtiszteletű egyházkerületnek azon lépésről, melyet márciusi conventünk e részben tenni mulaszthatlan kötelességének tartá, s reménylem, hogy a mondott hó 12-ik napján a képviselőházhoz benyújtott, különben is köz-kézen forgó ide vonatkozó petitionk annyiban is helyeslésével fog a főtiszteletű egyházkerületnek találkozni, amennyiben kérelmünket, a hazánkbeli mindkét evangélikus egyház nevében, egyetemesen, azon egy okiratba foglalva, kölcsönösen aláírva, nyujtottuk be az illető helyekre. Amint hogy e praecedenssel nem bíró eljárás ösztönszerű követelménye volt a köztünk való mentől nagyobb egyetértés szüksége érzetének, de jele annak is, hogy a közös baj, közös érdek mindig közelebb hozza, esetleg egygyé forrasztja a különben nem mindig összhangzatos sziveket.

Azonban alig történt meg részünkről e lépés, a római katolikus magas clerus is egy memorandumot nyujtott be a kormányhoz — és a mig mi petitionkban azt kérjük, hogy az általam többször idézett 1879-iki 40. törvénycikk 53. §-a egy oly értelmű pótcikkkel egészítettessék ki, mely világosan kimondja, miszerint azon lelkész, ki más keresztyén vallásfelekezethez tartozó egyént megkeresztel, ennek nevét saját anyakönyvébe bevezeti s az erről szóló bizonyítványt az illető

lelkésznek hivatalból meg nem küldi, hasonló büntetés alá essék, mint a minő szabva van azokra, kik valamely egyént életkorának 18-ik éve előtt, az 1860. törvénycikk 53. §-a ellenére, más felekezetbe felvesz — addig, mondom, míg a petitionknak ez a veleje, a római katolikus clerus memorandumában a királyi táblai ítélet álláspontját foglalja el, s ezt kívánja lelkészei által jövőben eljárásuknál cynosurául vétetni. Sőt még olyatén, a keresztyének és zsidók házasságát szabályozandó törvényjavaslatban már kifejezést nyert nézetek is hallatták magukat, melyek szerint nemcsak hogy olyan novellaris törvényre nincsen szükség, mint a melyet mi szorgalmazunk, hanem ellenkezőleg, arra kell minden áron törekedni, hogy törölje el a törvényhozás az 1868-ik t. c. 53. §-ának azon részét, mely a keresztyének közti vegyes házasságból született gyermekek mely vallásbani neveltetéséről rendelkezik, ezen jogot jövőre kirekesztőleg a szülőknek hagyván fel.

Mindezekhez nem kell commentár, s miután a képviselőház egyelőre nem határozott petitionk iránt, hanem a magas ministeriumhoz tette azt a következő, szóról-szóra ekként hangzó utasítás mellett által: „A jelen kérvény, a mely mind az azt benyújtó helvét és ágostai hitvallásu evangélikus egyházak országos jogállása tekintetéből, mind pedig a vallásfelekezetek jogi helyzetének, viszonyosságának és kölesönös békéjének szempontjából, a leggondosabb figyelmet és behatóbb tanulmányozását kívánja meg a ministeriumnak, a ministerelnök útján, megfontolás és az annak következtetésében szükségessé válható törvényhozási eljárás kezdeményezése céljából, kiadatik;“ ezen végzése után a képviselőháznak — mondom — nem lehet kétség benne, hogy a kérdés még jó ideig függőben maradand; és ha béketűrőssel be is fogjuk várni a törvényhozás majdani intézkedését, de valamint szükségesnek látom megújítani ama meghatalmazást, melyet az egyházkerületek püspökeiknek s főgondnokaiknak, a mult 1879-ik év szeptember 10-én Debrecenben tartott conventjükből adtak, s mely intézkedés azóta több esetben teljesen célszerűnek mutatkozott, úgy ki kell azt is mondanunk, hogy a dolog végeldöntéseig a mi lelkészeink egy hajszálnyit se térjenek el az 1868. 53. törvénycikk rendeletétől, sőt kötelességüknek ismerjék, minden egyes azzal ellentétü cselekményeit a más felekezetűeknek, azonnal feljelenteni közvetlen előljáróiknak, kik ezentúl sem fogják soha elmulasztani az illetén tudomásokra jövőndő sérelmek orvoslását a magas ministeriumnál szorgalmazni.

Ha elgondoljuk, hogy ezen egész ügyben, a soproni közönségesen ismert eset óta, minő következetességgel járt el az inntúl is kétségtelenül azon egy nyomot követendő római katolikus papság; ha figyelembe vesszük, hogy magában a királyi tábla ítéletében is immár a clerusnak találjuk fel, birói tekintély alá helyezett törekvéseit; ha továbbá gondosan észleljük mindazon jelenségeket, melyek érdekeinkbe ütköző megannyiféle mozgalmakról tanuskodnak, a milyen például a kath. lelkészeknek arra lett felszabadittatásuk, hogy különféle egyházi járandóságokat oly házak s telkek után is követelhessenek, melyek protestáns kézen vannak, de régenten valamiféle canonica visitatio alkalmával katolikus kézen találtattak; és midőn azon concentrált erőt látjuk, mely e mozgalmakat vezeti, kétségbe kellene esnünk győzelmünk felől, ha nem reményelhetnénk, hogy egyetemes egyházunk iránt tartozó felelősségünk érzetén kívül mindezen tapasztalatok is reá fognak bennünket a szoros összetartásra, a solidaritásra kényszeríteni.

Ezek azok, melyeket tanácskozásaink megnyitása előtt a főtiszt. egyházkerületi gyűlés figyelmébe ajánlani kívántam; nem maradván részemről ezúttal egyéb hátra, mint hosszas előadásomért bocsánatot kérve, magamat kegyeibe ajánlani.

3. Erre elnök szuperintendens úr megható szavakban tolmácsolván közgyűlésünknek a fölötti hálás örömeiről, hogy szeretve tisztelt főgondnokunk, dacára aggkorával együtt járó testi gyengélkedéseinek, oly szent hévvel öleli föl még most is egyházunk közügyeit, létérdekeit, s szenteli azoknak hanyatló élete eléggé meg nem kímélhető legdrágább perceit: szive mélyéből eredő köszönetet mond Ő nagyméltóságának ezen önfeláldozó s lankadni soha nem tudó buzgó tevékenységéért.

A midőn egyszersmind egyházkerületünk által is magáévá tett azon imaszerű forró kívánatban ad kifejezést az egyetemes közérületnek, hogy ő nagyméltóságát, kit épen ez alkalommal érdemekben gazdag életének 80-ik évfordulóján van szerencsénk körünkben üdvözölni, a gondviselés, egyetemes magyar ref. egyházunk boldogítására, ohajtott lelki testi erőben, még sok időig éltesse!

E kebel mélyéről jövő szives üdvözlés végszavai, a közgyűlés által az öröm és lelkesedés kitörő nyilvánulásai között visszhangoztattak.

4. Ugyancsak elnök szuperintendens úr, egyházi életünknek egy év lefolyása alatt fölmerült minden mozzanatairól, tanügyeink állapotáról, valamint a halasztást nem szenvedhetett közügyeknek általa időközileg történt elintézéséről s minden ezekkel kapcsolatos ügyekről, évi jelentését előterjeszti, a mint következik:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Midőn én is szívem mélyéből üdvözlöm a főtiszteletű egyházkerület általam tisztelt közön-ségét, azok után, melyeket nagyméltóságú főgondnok úr, az egyetemes magyar reformált egyházat oly közelről érdeklő, nagyfontosságú ügyekről elmondani méltóztatott: rövid s csak a főbb mozzanatok felölélő évi jelentésemben én csupán egyházkerületünk dolgaira szoritkozom.

A vallásos erkölcsi élet fejlesztésére — mely alapja az általános társadalmi rendnek és jólétnek — a lefolyt egyházi évben is megtették egyházkerületünk összes egyházai mindazt, mit a vallásos iránynak nem igen kedvező, mai nyomasztó hazai s társadalmi viszonyok közt megtehettek. Templomainkban a rendes istentisztelet, az ennek körében megszabott szertartások figyelembe-vételével, mindenütt megtartatott, a tiszta evangyéliumi tudomány hirdetve lett. Iskoláinkban is a serdülő nemzedék vallásos nevelésére kellő súly lőn fektetve; mint az egyházlátogatói jelentésekből összeállított képben látni lehet, a népiskolai tanfolyamot végzett mindkét nemen levő növendékek megelőző vallásos oktatás után jogosittattak fel az úrvacsorával való élésre. Az egyházi fegyelem és jó rend — kevés kivétellel — az egyházi előjárók által fentartatott. A lelkészek s tanítók és az egyházközségek közti béke, egyetértés — egy pár eset kivételével, melyekről a jelentés be van terjesztve — sehol meg nem zavartatott. Egy mély seb kezd azonban mind jobban-jobban s napról-napra érezhetőbben terjedni egyházi életünkön, melyen ha segítve nem lesz valamely országos segélyalap által, melyen kicsi és nagy, szegény és gazdag egyházak egymás kölcsönös támogatására egyesülni fognak, lassanként elfogynak anyaegyházaink, elzüllebenek egyháztartó hiveink, kivált oly mostoha vidékeken, hol a föld terméketlensége miatt még a munka, szorgalom sem gyümölcsözik kívánt mértékben. Ez a seb, a szegényedés, ijesztő mérvben terjed egyházainkban; mint látni fogjuk, jelen gyűlésünk tárgyai közt is több azelőtt virágzó egyház kéri beszüntetését a kebelébeni rendes lelkészi állomásnak; több kiált segély után; több jelenti az egyházi, lelkészi s tanítói földek után járó adóhátralékok összetorlódását, s bár nem akarnám helyzetünket még sötétebben festeni, több lelkész és tanító van ma, pár hónappal még az aratás előtt, kenyér nélkül! Ezt bizton állithatom azon szánalmat ébresztő kérvények folytán, melyek eddig segélyért hozzám beadattak, s melyekre az illetőknek némi segélyt nyújtottunk is, és mely kérvények még itt a gyűlés aktái közt helyt foglalnak. Hogy ezen tarthatatlan állapoton annyira, amennyire lehet, segítve legyen, tisztelettel előterjesztem azon kérelmet a főtiszteletű egyházkerülethez, hogy az évenként segélyképen kiosztatni szokott, mintegy 5000 forint segélypénznek, melyhez jönni fog a néhai tolcsvai Nagy Gedeon-féle 20,000 frt. évi kamatja, 1200 frt. is, célszerűbb és igazságosabb kiosztása módjáról határozni méltóztatassék.

Népiskolai oktatási ügyünkről kedvezőbb jelentést tehetek; e körül évről-évre haladás észlelhető; minden évben részint új iskola-épületek emeltetnek, részint a meglevők kibővítettnek.

A tiszta-tarjáni, gönci, tiszánánai, nagy-bozsvai, g.-bogdányi, esenyétei, sátoralja-ujhelyi, sárospataki, tiszta-tokaji egyházak új iskolai épületeket állítottak, vagy felállításukat megkezdték; a h.-büdi, dopszai, pányi, szikszói, kázmárki, szállós-ardói, kápolnai leány-, ptruksai, záhonyi egyházak tetemes javításokat s berendezéseket tettek iskoláik közül. Különösebben megemlítendő a sátoralja-ujhelyi és sárospataki egyházak, mely két egyházban felsőbb osztályu leányiskolák rendeztetek be, tetemes áldozatával az egyházközségeknek és egyes nemesszivü jóltevőknek. Sátoralja-Ujhelyben Koós Károly úr, tiszaszabályozási főszámvevő, 1000 forintot adományozott részint iskolai, részint egyházi célokra. Dr. Lengyel Endre úr és neje Pandák Zsuzsánna úrhölgy 100 frtos alapítványt tettek egyenesen a leányiskolára. Számos jótékony adakozások és építkezések történtek, melyek egyházmegyénként a következők:

I. Az abauji egyházmegyében.

a) Adakozások:

F.-dobszai egyház a lelkész úr részére, az egyház anyagi ügyei körül tett fáradozásaiért évenkénti 50 frt. díjazásra kötelezte magát. N.-Kinizsen a lelkész, a parochia és templom vízveszélytől megmentése végett mintegy 15 öl hosszú, 1½ öl széles, fűzvesszőből, kövekből s karókból álló védvet csináltatott a maga költségén. Sz.-i.-baksai iskolának tiszt. Sebők Károly ur, Magyarország nagy fali abroszát ajándékozta. G.-Ruszkán nagys. Patay Etelka urhölgy az úrasztalára egy fehérrojtú abroszt adott. N.-Bozsvának iskolaépítésre király ő Felsege 100 frtot, Botka Ferenc 1000, Kovács Gergely 500 zszindelyt adtak, a fedelék többi költségeit az egyháztagnok viselik közösen. Ugyanezen célra Szelestei Géza, ottani földbirtokos úr 7 darab deszkát adott, a hivek pedig közmunkavállalat utján 14 frtot kerestek. Regmec ódon temploma kijavítására király ő Felsegétől 300 frtot, s többektől igen szép összeget kapott. Nyiriben Szabó György és neje Munkácsi Zsuzsánna, a szószékre és az úrasztalára 10 frt. értékű, kék alappal, halványsárga virágos szövet-teritőt adtak; úgyszintén ifj. Szabados Jánosné Tóth Erzsébet, egy kék alappal apró pirosvirágu félselyem-kendőt a szószékre. Komlóson özvegy Matusz Györgyné az úrasztalára egy kendőt adományozott. Csányban a hivek isten dicsőségére 1 frt. 40 krt adakoztak. L.-Zsadányban isten dicsőségére 4 frt. gyűlt, melyből 1 frtot Fekete György úr adott. A lelkész leányának esküvőjekor templomi adomány 3 frt. volt. Györkén isten dicsőségére 32 frt. folyt be. P.-Szinyén 4 frt. 70 kr., Kemencén 3 frt. folyt be egyházi célokra. Különösen kiemelendő Kovács János, a.-kemencei egyházfi, ki 1000 db. zszindelyt és ahoz való szegeket ajándékozott a templomra. Böödben 18 frt. 80 kr. gyűlt isten dicsőségére. Beszterben a hivek isten dicsőségére 34 frt. 85 krt adakoztak, adósság törlesztésre pedig 107 frtot raktak össze. Vajkócon isten dicsőségére 10 frt. 20 kr. gyűlt. Kassán tekint. Mesko Sándor főgondnok úr 620, azaz hatszázhusz frtot gyűjtött önkéntes adományokból, azonfelül Jászai Gáborné asszony 100 frt., néhai Tóth András 100 frt., özv. Neuwirth Mihályné 100 frtot adott az egyháznak. Bárcán Berzeviczi Egyed 15 frt., Sárosi Mihály 1 frtot, Cséplő László 1 frtot adtak az isten dicsőségére. A t.-németi egyháznak zszujtai lakos, Andorkó Juliánna asszony, az úrasztalára egy selyem-kendőt, tekint. Kinszki Károly úr pedig egy frtot adott. A nagyidai egyháznak Restei Andrásné 1 frtot, ifj. Bene András 1 frtot, id. Restei András 2 frtot, Csáji Istvánné 1 frtot, Kis Csáji István 1 frtot adtak. Szesztán idősb özv. Rác Zózsefné szül. Fodor Klára asszony az egyháznak 1 frtot adott. Komáromcon néhai Jakab Pál 50 frtot hagyományozott az iskolára oly célból, hogy annak évenkénti kamatjából egy, az egyházi előljáróság által arra érdemesített szegény gyermek tankönyvvvel elláttassék s tandíja abból fizettessék. Pányban Jakab Márton és neje Konez Katalin, a szószékre 4 róf félselyem veres kendőt ajándékoztak. Szepsiben a mult évben confirmált nőnövendék, egy önmaga által diszesen himzett nec-teritőt adott az úrasztalára, neve Gócs Juliánna. Péderben néhai Vékey László örö-

kősei egy ódon színű rájába üveg alá foglalt Kálvin-képet ajándékoztak az egyháznak, oly intézkedéssel, hogy az lelkésztől lelkészre maradjon a parochián. Szurdokon Beke Bertalan, körjegyző ur, az iskola javára 15 frtot adott. Több egyháztagnak, önkéntesen teljesített fuvardijukat, 15 frt. 46 krt. az egyháznak ajándékozták. A helybeli bíró pedig 1 frtot adott büntetés-pénzből. Fügödön iskolai célokra tekint. Naményi Bertalan úr 2 frtot, a helybeli bíró pedig büntetés-pénzeiből 5 frtot adott. Devecserben tekint. Csoma József főgondnok úr a tanítói lakba egy öntött vaskályhát ajándékozott. A csenétei egyháznak a lelkész úr, az őt illető tandíjból mintegy 160 frtot engedett át iskolaépítésre. G.-Bátorban tekint. Vendéghy Gábor úr az egyházi okiratok számára egy 8 frtos szekrényt, az úrvacsorai bor szállításához egy 12 frtos kulacsot csináltatott. A lelkészavatási költséget 20 frttal fedezte. Szemerén Stiller Miksa erdész úr neje a templomi szószékre egy kék és fekete csiku terítőt ajándékozott. A kupai iskolának Vay Tihamér főgondnok úr ő méltósága, a hullók, halak, rovarok és puhányok természetrajzi gyűjteményét ajándékozta. Kázmárknak főtiszt. Kun Bertalan püspök ur ő nagysága vérségi felmentvényi illetékből 50 frtot adott.

b) Építkezések:

F.-Céce a tantermet ujonnan padlásoltatta, az egész padot tapasztatta, a templom környékét fákkal beültetette s körülkerítette, a parochiát pedig új sövénynyel vette körül. H.-Büd az iskolát egészen új zsúpfedéllel látta el, a csűr egyik oldalát kiigazította, a cintermet új fazsindelylyel fedette s minden hiányt kijavított. Dobsza a paplakon zsindeyes baromfi-ólat, a tanítói lakon új istállót építtetett, a régi istállót ujonnan fedette. Sz.-I.-Baksa a parochia tetejét 70 frtig javította, a tanítói lakot téli ablakokkal ellátta. Kér a templom előtt 20 ölnyi palánkot készíttetett. Alpáron az ujfalusi leányegyház az iskolánál reá eső részt deszkapalánkkal kerítette. Korlát régi alamizna-könyve helyett újat csináltatott. Árka viz által megrongált temploma kerítését 120 frtig díszesen felépíttette. Fony a parochia istállót ujonnan vakoltatta és fedette. Hejce különálló tornyát új pléhtetővel látta el, ajtót tett rá, vakoltatta s meszeltette. Gönc leányiskoláját 60 frt. értékig javította. G.-Ruszka a parochián egy csereppel fedett sertésólat, a tanítói lakon egy kis pincét mintegy 77 frt. erejéig épített. Vilmány temploma tetejét egészen leszedette és ujonnan építtette nagy költséggel. Vizsoly a paplakon 223 frt. értékű javítást tétetett. Zsujtán a templom és harangláb fazsindelylyel, a régi paplak zsúppal fedetett. Pányok templomát kívülről rendbe hozatta, pléhfedelét újra festettette. N.-Bozsza a mult évben egy egészen különálló tantermet építtetett nagy költséggel. Pusztafalu az egyháztanácsgyűlések végzéseinek beírására új könyvet készíttetett. A csányi egyház temploma fedelét 48 frtig javította. G.-Bogdány leégett iskolája helyett újat kezdett építtetni. Beszter a paplakon 76 frt. erejéig kútat építtetett, a paplak és csűr tetejét kijavította. Vajkóc az iskola-ház pitvarát 13 frttal meleg-konyhává alakíttatta. Bárcán a kőalapra épült fatorony elavult deszkázata az év folytán új deszkával láttatott el. Migléc a templomba új szószéket csináltatott, az iskolába új öntött vaskályhát vett, az iskolát félig fazsindelylyel ujonnan fedette. Szina a paplak fedelzetét újított, szarufákkal, gerendákkal ellátta, cserépkályhát vett, a tanítói lakba pedig vaskályhát. A paplakon a nagy szobát a kis szobától fallal elkülönítette, arra külön új ajtót vágatott. A paplak istállójába 8 új deszkapadlást tétetett. A tanítói lak istállójának északi oldalán új paticsfalat csináltatott. A pányi leányegyház leégett iskoláját s tantermét új fazsindelytető alá vette s kőalapra, vályogból új kamarát és istállót építtetett. Szepsi a paplakon leégett színt újra felépíttette. Buzita leégett iskoláját zsindeyfedél alatt újra felépíttette. Szurdok a tanító használatára egy egészen új istállót építtetett. Devecser a tanítói lakszobát kideszkáztatta. F.-Kéres új haranglábát, a parochián új istállót építtetett. Csenéte új iskolát építtetett, de a mely még nincs egészen készen. Szászfa templomában 1400 frttal új mennyezetet készíttetett, izlésesen kifestette, a paplak két hátsó szobáját rendbehozatta a hivek költségén.

A paplak első részének egy nagy szobával kitoldását a lelkész maga költségén eszközölte. Bátor a lelkészlakhoz tartozó terület nagyobbitására a szomszéd fundust 600 frton megvette. A paplakot kideszkáztatta, ablakokat, ajtókat befestetett s pincét építtetett. Szikszó leányiskoláját egészen átalakította 240 frt. költséggel. A. - V adász egészen új leányiskolát építtetett 2000 frtig, a lelkész udvarán pedig egy szekérszint és istállót. Tomoron a templom egészen bezsindelyeztetett. Selyeben a tanítói laknál, zsindelyfedél alatt, istálló és kamara épült, a paplakon 9 öl hosszú kerítés tétetett, összesen 238 frt. költséggel. Beret leégett épületeit nagyobb részét felépítette, zsindely alá vétette 490 frt. erejéig. Baksa az iskola körül 60 méter palánkot, a paplaknál istállót, új padlást s új udvarkaput csináltatott. Kázmárkon, nagyméltóságú Péchy Tamás főgondnok ur szivességéből, az iskolaépület rendbehozott és kimeszeltetett. Csobád a fatornyot leszedette s a haranglábat a templom elébe kőalapra állíttatta. Szent-András a lelkészlaknál építtetett egy magtárt, szekérszint, aprómarha-ólat, kővön álló vályogból istállót, eselédlakot, cserép- és zsindelyfedél alatt 1675 frtnyi költséggel. Aszalón a leánytanítói laknál konyha és kémény ujonnan építtetett 75 frt. költséggel.

II. Az alsóborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások :

Miskolcon néhai b. e. Bényei László úr 840 frtot hagyományozott a kórház javára. A gimnáziumban tanuló, egy tanuló ifju javára ösztöndij-alapúl szinte 840 frtot hagyományozott. Néhai Somosi János özvegye, görög katholika nő, az avasi templom alapja javára 100 frtot hagyományozott. Végre Redmerszky Alajos, a s.-szentpéteri járás egykori sebésze, 20 frtot hagyott az egyházi kórház javára. Kis-Győrben néhai Bihari János özvegye, Gergely Zsuzsánna, az egyház javai gyarapítására 36 frtról szóló kötvényt ajándékozott. Nagy-Mihályon Oláh Andrásné szül. Bagoly Juliánna asszony, vallásos buzgóságától indítatva, az egyház részére 50 frtot adományozott és reménység van még több hagyományhoz is, mely az ingóságok eladásából származand.

b) Építkezések :

Csabán a parochia udvarán építtetett egy eléggé nem dicsérhető, előrelátással örök időkig tartó kút, faragott kövekkel kirakva. Heő-Papiban a templom ujonnan fedetett, a fiiskolába új templomi székek készíttetek, mely 598 frt. 62 krba került. Ugyanezen építkezésre az egyháznak egy buzgó tagja, Fyczera József, egyháztanácsos, 100 frtot ajándékozott. Tisza-Tarján a kor igényeinek megfelelő fiiskolát építtetett, mely kevés híján már elkészülten áll s eddig mintegy 1540 frtba került. Dorogmán az 1880-ik évben tett toronyépítkezés teljesen be van végezve s ezen építkezésből az egyházat semmi adósság nem terheli.

III. Az alsözempléni egyházmegyében.

a) Adakozások :

Megyaszáon nagys. Gräfli Györgyfi Rozália bárónő, egy fehér márványtáblájú úrasztalát adományozott. Kis-Dobszán özv. Halász Andrásné 1 frtot adott; Dékán Jánosné 20 frtot hagyott az egyháznak. Berzéken az egyházi magtáralaphoz özv. Molnár Pálné, szül. Otrokocsi Juliánna úrnő, 5 köből gabnával, 6 köből árpával, 3 köből kukoricával; Szemere István főgondnok 2 köből árpával; Szabó György 2 véka búzával járultak. Ugyanott Török András 6 frtot, Major Zsigmond 1 frtot adományozott. Sajó-Hidvégen orgonára Nagy Sámuel 5 frtot, Katona Kiss József 10 frtot adott. T.-Lúcon Zákány Györgyné 2 frtot, Faragó Imre 1 frtot adtak. A hitben megerősített növendékek két darab selyemkendőt 5 frt. értékig ajándékoztak az úrasztalára. Szerencsen Barna János, róm. kath. lakos 11 frtot, Kohányi Gyula egy új boltépítéshez két ajtót, Horváth Lajos róm. kath. hitvallású polgár az építkezéshez két öl követ s 1 frtot

adtak. Zomboron Éles Béla főgondnok az úrasztalára egy terítőt s a szószékre egy szőnyeget ajándékozott 16 frt. értékig. Ugyanő egy köblös árpavetést adományozott az egyháznak 22 frt. 50 kr. jövedelemmel. Tiltott sógorsági fokon házassági engedély eszközzése folytán, főtiszt. szuperintendens úr ajánlatából nyert 15 frtot. Pthrügyön Deák József 26 frtot adott. Csobajon Miré János, róm. kath. községi lakos, a temetőkerthez két új kaput csináltatott 16 frt. értékig, neje pedig, Miré Jánosné, 50 frtot adományozott. Tarcalon Nagy József egyháztag, kórház-építési célra 100 frtot adott. Mádon Czövek János és neje Kaliczki Zsuzsanna, 200 frtos betáblázott kötvényt adott az egyháznak. Erdő-Bényén az orgona kijavítására egyes hivek 39 frtot adtak, két báltartással 111 frt. 50 krt gyűjtöttek. Liszkán néhai Nagy Áron, még élteben egy ódon vert-művű ezüstpoharat ajándékozott. Sáros-Patakon dr. Lengyel Endre és neje Pandák Zsuzsanna urhölgy, a felsőbb osztályu leányiskola alaptökéjéül 100 frtot, ugyan-e célra több egyesek szinte 100 frtot adtak. Vajdácskán isten dicsősége címen 6 frt. 8 krt; Bacsán szinte e címen 20 frtot; Leányváron 15 frt. 60 krt; Lácán 23 frtot adományoztak. Ág-Csernőn egyesek 8 frtot adakoztak s repcearatásból az egyház javára 25 frtot ajánlottak. Vékén a haranglábhoz szükségelt faanyagot róm. kath. hitv. gr. Klobusiczki Jánosnő ő méltósága adományozta. Király-Helmecen a lelkészi fundus bővítése céljából 82 frtért megvett 270 □ térföld árához, a lelkész Sohajda János 30 frtot adott, s majd ismét egy általa rendezett májusi multság tiszta nyereményét, 50 frtot is, e célra ajánlotta.

b) Építkezések:

Erdő-Bényén a lelkészlak homlokfalazata újból építettett, az alatta levő pincebolt kijavítottatott 343 frt. 22 kr. költséggel. Mádon a szőlőműves-társulat két mázsa s 40 font sulyu harangot öntetett 200 frtért. T.-Lúcon a templom belől kicsinosítottatott, kerítése rendbehozottatott, iskolái új ablakokkal láttattak el. Pthrügyön a lelkészi s tanítói lak körül 60 frt. költségig deszkakerítés vonatott. Szerencsen egy már 1878-ik évben épített bolthelyiséghez egy újabb boltot építettek, a kettő 2000 frtba került s 300 frt évenkénti bérletárt hoz be az egyháznak. T.-Tokajban az iskolai tanterem építése bevégeztetett. Tarcalon a paplak tetőzetének déli oldala újból zsindelezetett s a parochia udvara rácskerítéssel vétetett körül 145 frt. értékig. Kenézlőn a lelkészi fundusra egy új istálló építettett. Hotykán a templom fedélzete kijavítottatott. Sárospatak régi tantermeit az egyik tanító lakásául s az alsóbb osztályú leánygyermek tantermévé alakítottatta át, s a figyermek részére egy egészen különálló tantermet s e mellett még egy felsőbb osztályú nőneveldei tantermet is újból építettett, mintegy 1400 frt. költséggel. Király-Helmecen a lelkészi fundus kibővítése céljából 270 □ térföld 82 frtért szerezetett meg. Cigándon a templom fedélzetét javították. Vékén egy új sertésolat építettek 43 frt. 96 kr. költséggel, a harangláb teljesen kijavítottatott s a tanítói laknak utcafelőli része rácsosztat vétetett körül.

IV. A felsőborsodi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Hegymegen Kis Ignác úr 23 frtot, Simko András 3 frtot. D.-Horvátiban Lenkey Pálné asszony 1 frtot adományoztak. F.-Kelecsényben ő császári kir. Felsege kegyes adománya 200 frt, államsegély 80 frt, báró Radvánszky Béla úr 3000 db. téglát, Ragályi Miklós úr 5000 db. téglát ajándékoztak a szegény égett egyháznak; országos gyűjtésből begyűlt 200 frt és 84 kr. Rudabányán a község birája a vasúti állomás kisajátítása árából, a templom zsindelezésére adott 90 frtot. Szendrő-Ládon öreg Veres István 100 frtot hagyományozott az egyháznak, id. Jos János halála esetére 50 frt adományt biztosított, Gombos György úr az építkezéshez 3 hordó meszet adott. Ládbesen yön ifj. Törös Ferencné, Török Vilma úrnő, az úrasz-

talára egy csinos kendőt adott. Balajton Sógor János végrendeletileg hagyományozott s az egyház nevére át is telekkönyveztetett mintegy 9 katást. hold birtokot, 362 □ öl területű beltelket és 2 db. szőlőt. Borsodon birságpénzekből bejött 6 frt. Edelényben a lelkész a magtári alap gyarapítására adott 5 köből gabonát, Fazekas János 1 frtot. Tardonán Szabó Aladár úr 5 frtot, Anga Péterné szül. Kókény Zsuzsánna hagyott 8 frt. 70 krt. Szilváson az egyház előjárói szent célokra 20 frtot. Velezden a polgári előjáróság 15 frtot, Szabó Mihályné szül. Csoltó Juliánna, a szószékre egy szép fekete posztót adományozott; ezenkívül egyes jóttevők is kisebb mennyiségben adakoztak. Vadnán Marton Miklós úr 3 frtot. Alacsán a lelkész 1 frtot, Miklós Gyula főgondnok úr mintegy 20 frt. értékű borsajtot, Ragályi Gyula úr büntetéspénzt 8 frtot, Liskai János egyháztanácsos 5 frt. 26 kr. értékű fanemüeket adtak. Szentpéteren V. Egri János 5 frtot, Kasza Ferenc 5 frt. 20 krt, Egri István 1 frt. 90 krt adtak. Ecsegen a lelkész az új lelkészlak felépítésére 50 frtot, id. Váradi János és neje Nagy Juliánna, ugyanarra 40 frtos kötvényt. Lászlófalán a községi előjáróság 10 frtot, Madarász István gondnok az úrasztalához egy kenyérszelő nagy kést. Radistyánban Kós Sámuel községi bíró 2 frt. büntetéspénzt. Kondón az egyháztagek a templom s torony fedélzete újítására 200 frtot adományoztak. Kápolnán Sós Bénéjámín s neje Dudás Eszter asszony az úrasztalára egy nehéz kékselyem ezüsttel szegélyezett terítőt ajándékozott.

b) Építkezések :

Szakácsiban új lelkészlak épült. F.-Kelecsényben a tűz által elhamvasztott lelkészlak, melléképületeivel együtt, célszerűen átalakítva s nagyobbítva, teljesen felépült, a templom, toronytetőzet felépített, új harang öntetett és beállítatott, hiányzik azonban még a templom belső felszerelése. Szendrőben a templom déli oldala bezindelyeztetett. Szendrő-Ládon a lelkészlak célszerűen kijavított; ugyanott a tanítói hivatal felállítása céljából $\frac{1}{4}$ telek föld vásároltatott.

V. A felsőzempléni egyházmegyében.

a) Adakozások :

S.-a.-Ujhelyben Koós Károly, ottani lakos, tiszaszabályozási főszámvevő, adományozott az egyháznak 1000, azaz ezer oszt. értékű forintot, az iskolai épületek s tantermek a kor igényeinek megfelelő átalakítása céljából. Ladmócon Szücs Istvánné Katona Veronika, úrasztali terítéket. Imregen többen együtt isten dicsőségére 6, azaz hat oszt. értékű frtot. Szürnyegen Jesó András a szószékre terítéket s annak felibe csinos koronát készített, s többen együtt isten dicsőségére 5 frt. 70 krt, azaz öt oszt. értékű frtot és 70 krt adakoztak. Mihályiban díszes terítéssel lett az úrasztala ellátva, ismeretlen adományzó által. Ugyanott a közbirtokosság, egy közös dülőútnak árát, mely 100, azaz száz frtot tett, egyházi célokra adományozta. Ezek között kiemelendő Batta Pál, róm. katolikus közbirtokos úr, a kinek részéről az adományozás $\frac{2}{5}$ részben történt. Deregnyőben Lónyay Gábor 50 frtot és pedig 20-at a papi földek adójának fedezése és 30-at egyéb egyházi szükségletekre adományozott. Kis-Ráskán egy régibb harangból ujonnan öntendő haranghoz pótlásul az egyháztagek arányos kivetés szerint 150; ugyan e célra Stépán Gábor, mint egyházi főgondnok, 20 frtot adományozott. Ugyancsak a kisráskai egyháznak iskolaépítéshez gróf Sztáray Aladár 5 öl követ adományozott nagy-mihályi kőbányájából. Málcán Stépán Gábor az iskola fűtéséhez félöl fát adott.

b) Építkezések :

S.-a.-Ujhelyben az iskolai épületek körül 1500 frtig tétettek részint átalakítások, részint újbóli építkezések, úgy, hogy most már négy díszes tanterem van használatban. Ezen jelentékeny építkezés Koós Károly fentemlített 1000 frtos adománya mellett, Hlavaty János főgond-

nok, Dókus Gyula és Fejes István lelkész ügybuzgalmának feltüntetésével, az összes egyházközség örökbecsű érdeme. Bodzás-Ujlakon a lelkészlak külfalazata, valamint ennek és a templomnak kőkerítése kijavított. Deregnyőben a templom déli oldala és a toronytető ujonnan zsindelyeztetett 230 frt. kiadással. Lasztomérban a lelkészlak előrésze zsindey alá vétetett 107 frt. kiadással. Abarán az iskolai udvaron egy félre hely épült egészen kőből. Gercselyben a paplakra kőkémény húzatott. Kolbásán a templom bezsindelyeztetett és a tanítólak kideszkázott. Csarnahón a csűr kijavított, két oldalszakasz egészen újból épített, a melyhez a faanyagot Szántó István uradalmi erdész adományozta. Ladmóccon a toronytető új bádofedél alá vétetett, a mely munkálat 450 frtot vett igénybe.

VI. A gömöri egyházmegyében.

a) Adakozások:

Uzapanyiton kegyes adakozásokból gyűlt 12 frt. 70 kr.: Bornemisza István, egyházmegyei tanácsbíró, szegénysorsu, jó tanuló iskolás gyermekeknek jutalomképen adott 5 frtot, ezenkívül megígérte, hogy a három főünnep alkalmával az úrasztalát kenyérrel és borral mindenkor ellátja. Tamásiban szintén Bornemisza István, az iskola építkezésére 20 frt. értékű fát ajánlott. Balogon isten dicsőségére a hivek közül többen adakoztak; a szekeres gazdák pedig az egyház részére kőhordásból 56 frtot gyűjtöttek. Zeheryjén önkéntes adakozás útján begyűlt 40 frt.; Konyha József lelképásztor építkezésre adott 337 frtot. Pokorágyon az iskolai alapítványi tőkéhez Konyha József lelképásztor 60 frttal járult. Rimaszombatban Türi Pálné végrendeletileg 10 frtot hagyományozott az egyháznak. Jánosiban Sárközi Gyula főgondnok 170 frtot, Török Bálint 20 frtot, a lelképásztor neje Györi Aranka 40 frtot adtak az egyház részére, a nagyméltóságú minisztérium pedig 50 frt. értékű taneszközökkel ajándékozta meg az iskolát. Feleden Szilasi Gyula, sveici lakos s feledi birtokos, az egyháznak 25 frtot adott, Lenkey János tanítónak pedig mindaddig, míg Feleden tanítói hivatalt visel, szintén 25 frtot. Kisfaludon isten dicsőségére többen adakoztak; Kusza Juliánna az úrasztalára egy csinos fekete kendőt ajándékozott. Serkében Balogh Jánosné, szül. Oros Katalin, egy selyemkendőt; néhai Simon Mihály özvegye, Oros Katalin, egy fehér abroszt; Brodi Pál erdész, szintén egy fehér abroszt ajándékozta az úrasztalára. Kálosán Draskóczy László főgondnok, az iskolás gyermekek között jutalomképen 6 frtot osztott ki. Szalóccon a hivek isten dicsőségére 5 frtot adtak. Horkán Dusza Andrásné, szül. Bodnár Erzsébet, isten dicsőségére 2 frtot adományozott. Csoltón Oroszlányi József gondnok, a templom tetőzete javítására 7 frtot, Giczey Jánosné szül. Szabó Borbála asszony pedig az úrasztalára egy díszes terítőt adott. Pelsúcön az éneklő-kar népkönyvtári alapra, mintegy 300 frtot gyűjtött, melyért Füköh Adolf tanítót s az éneklő-kar lelkes vezérembereit a legnagyobb elismerés illeti meg. Hanván tek. Hanvay Zoltánné, szül. Fodor Mária ő nagysága, iskolai célokra 10 frtot adományozott; tek. Hanvay Zoltán úr pedig azon ígérletet tette, hogy a miskolci leánynöveldére, folyó évtől kezdve élete végéig, minden évben 5 frtot ad, mely nemes áldozatkészséget hálás elismeréssel jegyezzük be. Kiemelendő a hanvai egyház azon áldozata is, melyszerint a lelkész szántóföldjeit felébe dolgozza s az így begyűlt hasznot az egyház adósságainak törlesztésére s általában egyházi célokra fordítja, a mely az elfolyt három év alatt körülbelül 1000 frtot jövedelmezett az egyháznak. Csízen Hanvay Aladár, a templom felszentelése alkalmával [egy ezüstkelyhet, neje, Ragályi Piroska ő nagysága, egy ezüstantyért ajándékozott; Bakos Mihály és neje Czene Juliánna, két porcellánedényt az úrasztalára, Bajó Eszter egy bársonyterítőt a szószékre, Ferencz Juliánna egy selyemkendőt az úrasztalára, Besei Juliánna egy kázmér-kendőt ugyanazon célra, Sáfrány Apollonia pedig az úrasztalához egy fehér abroszt adományoztak. Lénártfalán Fodor-Abafi Mária ő nagysága, iskolai célokra 10 frtot adott. Recskén Szabó József a templom csinosítására 5 frtot adott. Tornallyán az éneklő-kar tagjai,

segédtanítói alapra, 400 frt. alapítványt tettek; az ifjak között alakult „Vasárnapi takaréktár“ ugyanezen célra 30 frtot ajánlott. Szuha fön a közbirtokosság egyházi szükségekre 100 frtot adott. Zádor falán a mult évben már bejelentett új tanterem építésére a közbirtokosság 300 frtot adományozott. Alsó-Szuhan Dapsi János gondnok, az egyháznak 7 frt. 30 krt ajándékozott. Trizsben Demeter Jánosné az úrasztalára egy szörkelméből készült terítőt és egy selyem-kendőt adott. Imolán a közbirtokosság 80 frtot adományozott az egyháznak.

b) Építkezések :

Zeherjén a parochia 337 frtnyi költséggel megreperáltatott. Kisfaludon az egyház korcsmája 225 frt. költséggel kijavítottatott. Mártonfalán parochialis csűr építésére fordítottatott 181 frt., új kerítés csináltatásra pedig 20 frt. Otrokocsban egy hatöles hosszú istálló épült, melyre 149 frt. költetett el. Ráson a templom mellett egy védfal épült. Szalócon a leégett iskola, ól és kamara felépítettetett. Beretkén 46 frtnyi kiadással a káplánszoba berendeztetett. Csoltón a templom tetőzete javítottatott. Jénében a templom kijavítottatott. Sajókeszi és Lenke a templom befedésére 200 frtot fordított, a mely összeget Bata Samu szolgabíró úr útján az államségélyből kapta. Tornallya iskoláját 182 frt. 60 kr. költséggel kijavította; parochiajavításra és kerítésre 53 frt. 83 krt fordított. Királyiban a templomtető 400 frt. költséggel új fedéllel láttatott el. Dubicsányban a templom és torony újra zsindelyeztetett. Alsó-Szuhan 1206 frt. költséggel egy díszes paplak építettetett, melynek vezetésében a helybeli lelkipásztort és Dapsi János gondnokot elismerés illeti. Zubogyon 270 frt. költséggel káplánlakás építettetett.

VII. A tornai egyházmegyében.

a) Adakozások :

A b.-lenkei iskolának tek. Császár István iskolalátogató úr térképre 2 frtot adott. Becskéházán Farkas Jánosné Hermann Borbála az úrasztalára egy értékes kendőt ajándékozott. A zsarnói egyház hivei saját zsebökből fizettek ki 45 frt. hátrálékban lévő tanítói nyugdíjalapot. Szádellőben özvegy Józsa Istvánné az úrasztalára egy kendőt, ugyane végre Ájban Balázs János neje egy abroszt ajándékozott. Barkán mélt. gróf Zichy Ferraris Bódog az egyháznak 16 ezer zsindelyt, ezrit a folyóárnál két frttal olcsóbban s így összesen 32 frt. árleengedéssel adott. Kánón Almási Lajosné az úrasztalára egy aranyozott ezüst-kelyhet (30 frt.) ajándékozott. Ugyanott Polyatsko Istvánné Máté Juliánna egy kendőt. Torna-Ujfaluban a hivek saját pénzökön, magokat megróva, egy zsellér-telket vettek, a jövődre köztük alapítandó iskola helyéül. A görgői egyház a lelkésznek eddig mázsánként összeszedett széna fizetésének fedezésére egy terjedelmes rétet vett.

b) Építkezések :

A szöllős-ardói egyházban történt építkezések az 1875-ik évtől számosak, miután 1869-ik évben tűz által minden épületétől megfosztatott; lehet mondani, hogy szakadatlanul építkezésben volt. Nagyobb építkezései voltak 1875-ben: az iskola udvarán ól építettetett cseréptető alá. majd 1876-ban az iskola s tanító szobája kideszkáztatott s az iskola templomi székekkel láttatott el; ugyanezen évben a templom leomladozott kerítése felrakatott és zsindelytető alá vétetett. 1877-ben egy cseréppel fedett istálló, kamara. szín építettetett 458 frt. költséggel a lelkészi lakon. 1879-ik évben úgy az egyház pincéje, mint a lelkészi pince új tető alá vétetett, utóbbi fazsindelytetővel láttatott el. 1880. évben az összeomlott csűr újra építettetett s fazsindelylyel fedetett be 212 frt. 30 krnyi költséggel. Rövid 6 év alatt az egyházi épületek helyreállítására közel másfélezer frtot költött. 1880. évben a kápolnai leányegyház templomát kívül-belől bemeszeltette s tetőzetét egyrészen újította; iskoláját rendbehozta kívülről. A szilicei egyház csűrét újból zsindelyez-

tette mintegy háromszáz frtig, kerítését a paplak körül megújította. Jósvafő paplakát s tetőzetét 273 frt. 47 krral megújította, tornyát 576 frt. 47 krral felépítette. Szöllős-Ardó, Teresztené, Kápolna a lelkész használatára egy nagy csürt építtetett.

VIII. Az ungi egyházmegyében.

a) Adakozások:

Nyarádban egyes egyháztagek 12 frtot. Ptruksán 9 frtot, ugyancsak Ptruksán Gábor Juliánna Jakab Jánosné az úrasztalára egy barna, virágos-szegélyű rojtos kázmér-kendőt. Palágyon egyes hivek 8 frt. 50 krt. Gálócson Tamaska Erzsi kisasszony egy üveg keresztelő-poharat. Botfalván két egyháztage 3 frtot. Vajánban az iskolakönyvtárra Bernáth Zoltán helybeli földbirtokos évenként 5 frtot; Virág József lelkész szintén évenként 1 frtot ajánlottak fizetni; Fekesházy József egyszersmindenkorra adott 50 krt. Kaposon „Isten dicsősége“ címen adakoztak: Eszterhaji Erzsébet 1 frtot, Búza István 2 frtot, Albert Károly 2 frtot, Kis István 2 frtot. Bajánházán az egyháztagek „Isten dicsősége“ címen 23 frtot. Szürthe 14 köből alappal magtárt alakított; „Isten dicsősége“ címen az egyháztagek 54 frt. 50 krt adakoztak; Kovács Károly egyházi főgondnok a templomépítéshez 150 frttal járult. Kis-Geőcben Szoroka Istvánné Ráczkevi Veronika az úrasztalára egy rózsaszínű barich-kendőt adott. K.-H.-Helmeceen ifju Katona Ferenc Isten dicsőségére 1 frtot adott; főtiszt. Kocsis Endre lelkész neje, született Nyomárkay Anna asszony az úrasztalához szükséges bort adta az egész éven át. „Offera“ címen adakoztak: Jenkén 29 frtot. Bezőben 50 frtot. Zaharban 24 frtot. Reviscsén 19 frt. 70 krt. Lucskán 28 frtot. Solymoson 25 frtot. Nagy-Szeretván 4 frtot.

b) Építkezések:

A ptruksai leányegyház ledőléssel fenyegető iskoláját a kőalap feljebb emelésével kiigazította. A szelmenci egyház épülőfélben levő lelkészlakában az asztalos munkákat elkészítette. A botfalvai leányegyház új istállót, kerítést és melléképületet állított. A pallói leányegyház templomát és tornyát bezsindelyeztette. Iske a lelkészi belfundust 50 □ öllel bővítette, melyet a szomszéd beltelek tulajdonosától 40 frtért vett meg. Vaján szilárd anyagból új lelkészlakot épített, a falazat zsindelytető alatt; a végbefejezés az 1881-ik év feladata lesz. Templomát részben pléhhel fedette be, mely 80 frtba került. Mogyorós leányegyház a tanítói funduson vályogból kőalapra, zsindelytetővel 4 öl hosszú istállót építtetett. Kapos a tanítónak új csürt épített. Solymos leányegyház a tanítói lakáson kőkutat épített. Záhony iskoláját és tanítólakát új zsindelytetőzet alá vette. Az eszenyi egyház 1879. évben leégett paplakát újból építette, kőalap, vályogfal, zsindelytetővel. Van benne 5 lakszoba, konyha és kamara. Az okleveles építésznek fizetett az egyház 1860 frtot. Követ, téglát, válygot, meszet és napszámot az egyház adott. Az építkezési költségek fedezésére kerestek az egyháztagek fuvarral 818 frt. és 20 krt. Erdőhegyi Barna közigazgatási szolgabíró úr gyűjtése 50 frt. Hét egyházmegyétől nagyságos és főtisztelendő szuperintendens úr által 62 frt. 1 kr. Az ungi egyházmegyéből 33 frt. 6 kr. Államsegélyből 60 frt. Öntetett az egyház két harangot, egyik 550, másik 300 bécsi font; ezek árát még nem törlesztette. A harangokat néhai László Ferenc, László Lajos és Egri N. urak, harangöntők öntötték csaknem félárért. Az ungi egyházmegye a Horváth Mária alap jövedelméből templom- és paplaképítésre adott 500 frtot.

Legnagyobb hiány mutatkozik népiskolai oktatásunk ügye körül a rendes iskoláztatás, az iskolai mulasztások s ezek miatt az iskolai tanrendszer keresztülvihetése és az ismétlő-iskolázások helyen egészen mellőzése miatt.

Népiskoláink s az ezekbe járó gyermekek, valamint az iskolakötelesek s azok közül az iskolába nem járók létszáma, kevés különbséggel, a mult évihez hasonló. Ifjabb iskolatanítóink közül nagyszámmal vannak, kik még tanképesítő oklevéllel nem bírnak. Csak magából Zemplén-megyéből 38 ily tanító jelentetett fel a közoktatási minisztériumnak, kikre nézve lejött a megintés, kimondván a minisztérium, hogyha ezek egy év leforgása alatt tanítói oklevelet nem nyernek, hivataluktól való elmozdítását fogja követelni a minisztérium.

Egyházkerületünk területén a mult 1880-ik évben 9 tűzvézeset fordult elő; ezekre a biztosító-társaság összesen 4180 frt. 70 krt fizetett ki.

Haláleset a lelkészek közt:

Az abauji egyházmegyében 2: Mészáros József, kázmárki lelkész, egyházmegyei tanácsbíró és Emödi István, hejcei ifju lelkész.

Az alsóborsodi egyházmegyében 1 haláleset: Tokaji György poroszlói lelkész.

A felsőborsodi egyházmegyében Demeter András d.-horváti 42 évig hivataloskodott lelkész.

A felsőzempléni egyházmegyéből halálozási eset nem jelentetett be.

Az alsőzempléni egyházmegyéből 4 haláleset: Szalontay István perbenyiki, Szinyei András lukai, Móré Pál vajdácskai és Kozma Ferenc szomatori lelkészek.

A gömöri egyházmegyéből: 1 haláleset: a szútor-belényesi egyház fáradhatlan buzgóságu lelkésze, Simon Sámuel költözött örök nyugalomra, ki a népnevelésnek is mind tettel, mind irodalmi téren hű munkása volt.

A tornai egyházmegyéből haláleset nem jelentetett.

Az ungi egyházmegyéből szintén nem jelentetett.

E szerint 9 lelkésztársunk költözött örök nyugalomra, kiknek béke lengjen poraik felett!

Haláleset a tanítók közül:

Az abauji egyházmegyéből haláleset nincs, hanem 2 tanító, u. m. Szendrey István selyebi és Búza Miklós gibárti tanítók világi pályára léptek.

Az alsóborsodi egyházmegyében meghalt Nyusztay István geszti tanító.

A felsőborsodi egyházmegyében a tanítók közt haláleset nem történt.

Az alsőzempléni egyházmegyében Gönczy Sámuel lukai és Sipos Pál hoportyi tanítók haltak el.

A felsőzempléni egyházmegyéből Németh András mihalyii és Német Bertalan zempléni tanítók.

A gömöri egyházmegyéből id. Csabay Pál balogi tanító, a tanítói karnak egyik legjelesebbje, ki 26 éven át lankadatlan buzgósággal viselte hivatalát.

A tornai egyházmegyéből haláleset nem jelentetett.

Az ungi egyházmegyéből haláleset nem jelentetett.

Összesen elhalt 6 tanító.

Nem fejezhetem be évi jelentésem most felolvasott gyászlapját, főtiszteletű egyházkerület, a nélkül, hogy ama legfájdalmasabb részvétnek kifejezést ne adjak, mely mindnyájunk szívét mint sötét felhő borította be, Kiscsoltói Ragályi Nándor úrnak, a gömöri egyházmegye 14 évig volt segédgondnokának, halála hírére. A kérlelhetetlen halál, egyházkerületünknek e buzgó, egyházát s vallását híven szerető oszlop-emberét, e tisztajellemű hazafit is elragadta tőlünk folyó év március 27-én, családjának s mindnyájunknak, kik őt ismerték, mély szomorúságára. Örökítsük meg szívünkben és jegyzőkönyvünkben az ő jó emlékezetét. Áldott legyen neve s emléke közöttünk!

Ezen után áttérek jelentésemben azon felemlítésre méltó dolgokra, melyek egyházi közigazgatásunk körében időközileg általam vagy közvetítésemmel intéztettek el, s a melyek köztanács-

kozás tárgyait nem képezték. 1717 ily ügydarab fordult meg kezeim közt, melyek közül elintézetlenül egy sem maradt. 173 darab miniszteri intézkedés érkezett hozzám, melyek közül 115 iskolai, 24 egyházi, 14 katonai és 20 házassági ügyekre vonatkoztak.

Minden közérdekű lelkészi vagy tanítói hivatalokat érdeklő rendeleteket kellő időben köröztem, az illetőket azoknak fontosságára, figyelembentartására s a rendeletek könyvébe való bejegyzésre figyelmeztettem; miről mult évi jegyzőkönyveink tanuskodnak. A legutóbbi gyűlésben reám kelt határozatok mikénti végrehajtásáról jelen gyűlésünknek fogok beszámolni.

Felsőbb helyen 20 esetben eszközöltem tiltott vérségi, sógorsági fokon házassági felmentvényeket, 9 esetben díjfizetéssel, 11 esetben díjfizetés nélkül, s az ezek után javaslatomra felsőbb helyen megállapított felmentvényi díjakat, az illető egyházaknak, különösen iskolai célokra, intézeteknek kézbesítettem, következő rendben és mennyiségben: a szilvási egyháznak 10 frt., szirmai egyháznak 10 frt., aszalói egyháznak 10 frt., kassai egyháznak 20 frt., az egyházkerületi leánynöveldének 20 frt., gagy-bátori egyháznak 20 frt., rimaszombati egyháznak 10 frt., kázsmárki egyháznak 50 frt., ongai egyháznak 50 frt., a főleánynöveldének 100 frt., vizsolyi egyháznak 10 frt., nagy-szelmenci egyháznak 10 frt.; összesen 320 frtot.

Legfelsőbb segínyt eszközöltem ő Felsőge magán pénztárából a felső-regmecsi templom építésére 300, a monoki iskola építésére 100, a felső-kelecsényi tűzpusztította egyház részére 200, a pető-szinyei egyház templomának, mint műemlék helyreállítására 200, a bejei egyháznak 100, a kőrösi egyháznak iskola építésére 100, összesen 1000 forintot, mely összeget az illető egyházak, felső helyre fölterjesztett nyugták mellett, kézhez is vettek. Jelenleg még két egyház kérelme van felterjesztés alatt. Ezen kívül a felső-kelecsényi és bejei egyházak részére könyöradomány-gyűjtésre engedélyt eszközöltem.

Egyházkerületünk pénzügyi választmánya is megfelelt a maga kötelességének; valahányszor kölcsönkérők jelentkeztek, összeült s a pénzek kölcsön-kiadásáról intézkedett. Azonban a mostani pénzviszonyokhoz képest magas kamatláb 8% mellett nem helyezhettünk el minden pénzt, 9000 frtunk egyik miskolci pénztintézetben helyzetetett el 5% kamatra. A pénzügyi választmány elő fogja terjeszteni tanácskozás alá, vajjon nem volna-e célszerű a kamatot 6%-ra leszállítani?

Az egyházkerületi számvevőszék az 1880-ik évi egyházkerületi számadásokat megvizsgálván, a számvevői jegyzőkönyvet beterjesztette, abban úgy a számadások eredménye, mint a pénzügyek körül tett intézkedései elő fognak adatni.

Számolt a világi pénztárnok:

1. A közigazgatási pénztárnál: bevétel 9188 frt. 80⁵/₁₀ kr., kiadás 7221 frt. 24⁵/₁₀ kr.; pénztári maradvány 1967 frt. 56 kr., a pénztár állása 42,065 frt.

2. A Vay-Mocsáry alapítványnál: összes bevétel 41,287 frt. 36 kr., kiadás 34,412 frt. 35 kr.; a pénztár állása 177,388 frt. 18 kr., pénztári maradvány 6874 frt 98 kr.; nevedekett 4449 frt. 12 krral.

3. A Teleky-Szeremley-Szentes alapítványnál: bevétel 1827 frt. 65 kr., kiadás 1450 frt.; pénztári maradvány 377 frt. 65 kr., pénztárállás 16,382 frt. 21 kr.; szaporodás 223 frt. 08 kr.

4. A szuperintendensi alapítványnál: régi tőke 2530 frt. 08 kr., újabb 13,233 frt. 40 kr.

5. A zsolcai egyház Vay-féle alapítványánál: tőke 1680 frt.

6. A tűzkárbiztosítási összegekből visszaadott 50 és 20%-ból: állása 9534 frt. 39 kr., szaporodás 1961 frt. 36 kr.

7. Vitéz-féle a keszthelyi gazd. intézetben ref. tanuló részére tett 2341 frt. 49 kr.

8. A leánynevelőnek volna tőkéje 2058 forint, tartozása van más pénztárakba 1817 frt.; activ állása tehát 396 frt. 36 kr. 1880. évben volt bevétel 873 frt. 14 kr., kiadása 1093 frt. 55 kr. Felülkiadást más tárból pótol.

A dékán számolt:

1. a papi özvegy-árvatárnál 20,975 frt. 20 kr. bevételről, 19,949 frt. 20 kr. kiadásról; pénztári maradvány volt 1026 frt., a papi özvegy-árvatár állása összesen 96,910 frt. 12 kr.; szaporodás 4503 frt. 91 kr.

2. A szükösi pénztárnál: összes bevétel volt 4715 frt. 45 kr., kiadás 3103 frt. 31 kr.; a tár állása 35,195 frt. 82 kr., szaporodás 679 frt. 70 kr.

3. A hollandi pénztárnál volt összes bevétel 10,805 frt. 25 kr., kiadás 7869 frt. 16 kr.; maradvány 2936 frt. 09 kr., a tár állása 43,300 frt. 37 kr.; szaporodás 834 frt. 69 kr.

Felsőbb oktatási ügyeinkről s ehez tartozó ügyekről teszek még jelentést röviden s főbb vonásokban.

A sárospataki főiskolai számvevőszék is megvizsgálta a főiskola mult 1880-ik évi számadásait jelenlétemben s befolyásommal; a számvétel körében felmerült kamathátralékok és szükségessé vált tőkék behajtása, valamint más ügyekre kelt határozatok, a számvevőszék jegyzőkönyvében terjesztetnek elő, sőt némelyek a felülvizsgáló küldöttség előterjesztéseiben is előfordulnak, ugyanazért azokat itt elősorolni nem tartom szükségesnek.

A mi a főiskola szellemi ügyeit illeti, a már végéhez közeledő iskolai évben az első félévi tanfolyam akadálytalanul s a tanulókra nézve, dacára a kedvezőtlen egészségi állapotnak — melynél 6 halálozási eset fordult elő — jó eredménnyel folyt le; meglátogatván a félévi zárt szigorlatok alkalmával az osztályokat, a növendékek erkölcsi magukviseletéről is megnyugtató értesítést vettem. Az iskolából való kitiltás esete nem fordult elő. Az iskolai évet befejező vizsgarend jóváhagyás végett elő fog terjesztetni. Tanulók létszáma volt az 1-ső félév végén a progimnáziumban 30, a gimnáziumban 575, az akadémiában 171; ezek közül 124 hittanhallgató és 47 joghallgató.

A miskolci főgimnáziumról is — melyben a felsőbb oktatás ügye három évtized óta, közvetlen közelemben, úgyszólván szemem előtt kezeltetik — örömmel jelenthetem, hogy a félévi szigorlatoknál tapasztalt siker, úgy a tanárok, mint a tanulók szorgalmáról tett tanubizonyságot. Ezen tanintézet pénzügyeinek kezelése az újabb időben külön választatván a szoros értelemben vett egyházi pénztár kezelésétől, a tanárok jelenlegi szerény fizetése mellett képes fedezni kiadásait, az egyház tetemesebb megterhelhetése nélkül. Pénzügyeit, az egyháztanács felügyelete alatt, külön pénztárnok kezeli; számadásait az egyházkerületi számvevőszék vizsgálja, kellő pontossággal és szigorúsággal. Szellemi ügyeit az iskolatanács vezeti, az iskolakormányzó elnöksége alatt, s minden érdekesebb ügyeket, indítványokat, az iskola köréből, az egyháztanács elé terjeszt jóváhagyás végett. Jelenleg az iskolai kormányzói hivatalt Bizony Tamás úr viseli, e classicus műveltségű s a tanügy körül szakismerettel bíró férfiú, ki évek óta ernyedetlen szorgalommal, s valóban áldozatnak nevezhető kitartással s pontossággal kormányozza ezen tanintézetet. Méltó, hogy neve helyt foglaljon jegyzőkönyvünk lapjain. A tanulók létszáma ezen tanintézetben az 1-ső félév végén 425 volt.

A rimaszombati egyesült VI osztályu protestáns gimnázium is jó eredménnyel felel meg feladatának; felette a közvetlen felügyeletet a két testvéregyházkerület tagjaiból álló választmány gyakorolja. Ez évi választmányi elnök, hitfelekezetünk részéről, Dapsy Vilmos úr, legfőbb ítélőtáblai bíró; alelnöke Csider Károly úr, kit hon nem létében Lőrinczy Endre, egyházmegyei tanácsbíró úr, helyettesít. 6 rendes tanár s mindkét felekezet részéről több rendkívüli tanárok vezetik az oktatást; a vallástant, hitfelekezetünk részéről, a rimaszombati két lelkész tanítja; ezen tanintézetben az iskolai évben a létszám 187.

Végre az egyházkerületi leánynevelőintézetek röviden jelentést. Ezen intézetnek létszáma a lefolyt iskolai évben ismét a régi számra emelkedett; két évi létszámcsökkenés után belátta a közönség ezen intézetnek hasznos voltát, jó irányát, ismét visszatért hozzá; ezen körülmény is tanúsítja azt, hogy ezen intézetnek fentartása közérdekbe vágó és szükséges.

Ezen intézet fentartására s biztos alapra való fektetésére nézve, közelebb hozott határozatait egyházkerületünknek, a felügyelő-bizottság közreműködésével, végrehajtottam; az adakozásra felhívó íveket mind az egyházakhoz, mind a magános jótévedőkhöz kiküldtük, s az adakozások nyilvános nyugtázását a hírlapokban már meg is kezdtük. Fájdalom! hogy a kívánt eredményre alig számíthatunk. Az egyházmegyéből beérkezett jelentéseket, az e célra tervezett kros segélyre nézve, lesz szerencsém a maga helyén előterjeszteni.

Ezen előadott dolgokra terjed ki jelentésem kerete; egyébiránt sok fontos és közérdekű tárgyak elintézése lévén jelen gyűlésünknek feladata: hogy ezeket minél célszerűbben, hasznosabban elintézhessük, adja nekünk a kegyelem Istene az egyetértés lelkét! Magamat a főtiszteletű egyházkerület kegyességébe ajánlom.

Szuperintendens úrnak közérdekeltséggel fogadott ezen jelentése szives tudomásul vétetvén, időközileg tett minden intézkedései jóváhagyattak.

5. Ugyancsak elnök szuperintendens úr, fennebbi jelentésében, kegyeletesen megemlékezvén a lefolyt évben elhunyt közhasznú egyházi kormány- és tanfériainkról, azok között mély fájdalommal említé föl a gömőri egyházmegye derék segédgondnokának, Ragályi Nándornak elhunytát.

Valóban megdöbbenőleg hat mindenkor egyházkerületünk egyetemére, valányszor kormányfériai soraiból egy-egy oly kiváló egyéniséget lát kidőlni, kinek szive, lelke egész odaadással függve egyházunk s vallásunk legszentebb ügyein; oly örömet láttuk volna még őt a közbizalom által számára kijelölt helyen, hol tevékenységére, cselekvési buzgalmára még oly nagy szükségünk lett volna. Ilyen volt Ragályi Nándor, kiben nemcsak a haza vesztette el egyik szilárd jellemű hű fiát, de benne egyházunknak is, talán igen sokáig ki nem pótolható oszlopembere dőlt ki. Szív és lélekembere volt ő a szó valódi értelmében, tiszta ép fővel, akarat- és cselekvési erővel párosulva lévén nála a haza és egyház ügyeiért élte utolsó percéig lángoló nemes buzgalom. Mely kimagasló érdemeit az elhunyt férfinak, midőn egyházkerületünk is mély fájdalmának kifejezése mellett jegyzőkönyvében örökíteni ezennel elhatározza, egyszersmind békét, nyugalmat kíván a feledhetlen derék férfiú hült poraira, áldást emlékezetére.

6. A képviselők megbízó-levelei felmutattván:
igazoltaknak tekintettek.

7. A múlt évi szeptember hó 26. s következő napjain, Sátoralja-Ujhelyben tartott közgyűlésünk 6. számú jegyzőkönyvi határozatában, szuperintendens úrnak, az ugyanazon évben, szeptember 13—21. napjain, Budapesten tartott konventnek, a zsinati előmunkálatok tárgyaiban tartott jelentése, egyházkerületünk által azon megjegyzéssel vétetvén tudomásul, hogy az azokhoz való tüzetes hozzájárulás jogát akkorra tartja fel, midőn majd az ezekre vonatkozó konventi gyűlések jegyzőkönyvi pontjai megküldetnek: olvastatott a konventi gyűlések üléseiről vezetett jegyzőkönyv 62. számú pontja, melyben a konventi tagok többségének határozata szerint, a legközelebbi alkotmányos zsinat idejéül az 1881. évi október hó 31-ik napja állapittatik meg; dacára annak, hogy két egyházkerületnek, nevezetesen a dunamelléki és tiszáninneri egyházkerületnek konventi képviselői kijelentették, hogy az említett két egyházkerület jegyzőkönyvi határozataiban fenntartotta abbeli jogát, melynélfogva a zsinat megtartásának idejéhez, még azon esetben is hozzá kíván szólni, ha mindazon szervezeti munkálatok készen lesznek is, melyeknek egybeállítására a konvent vállalkozott.

Ugyanezen ügygyel összefüggésben, felolvastatott egyszersmind azon felhívás is, melyet id. báró Vay Miklós úr ő nagyméltósága, mint konventi elnök, megbízatásához képest, a zsinat megtartásának ügyében az egyházkerületekhez Budapestről keltezve, folyó évi ápril hó 27-ik napján intézett, tudatván abban egyrészt azt, hogy ő Felsége nem késett legalázatosabb felterjesztésünkre, helyt adni abbéli kérelmünknek, melyszerint alkotmányozó zsinatunk a kért és jelzett időben Debrecenben egybehívassék és megtartassék, a nélkül, hogy ez alkalommal, az 179°/₁. évi 26. t. c. 4. §-a értelmében fenntartott és biztos kinevezésére vonatkozó jogát ő Felsége érvényesíteni szükségesnek találta volna; másrészt pedig azt, hogy melyek azon munkálatok és tervezetek, melyeket az egyetemes konvent elvégezett, s melyek a szándékolt zsinat munkálatainak majdan tárgyalási anyagát képezendik.

E nagyfontosságú és egyházi életünk jövője felett döntőleg határozó, mindenesetre messzeható és sokoldalú kérdés, mélyreható, a legkisebb részletekig kiterjeszkedő tanácskozás tárgyává tétetvén, mindenekelőtt elismerő tisztelettel jegyeztetett meg, hogy midőn a konventi elnök úr ő nagyméltósága, a zsinat megtartása ügyében felhívást intézett a testvéregyházkerületekhez, csak megbízatásához képest járt el; merthiszen azt a konvent határozta el; de másrésztől tagadhatlan az, hogy az egész zsinattartás ügye s annak elfogulatlan és minden tartózkodás nélkül való taglalása és bírálása most már méltán kényessé vállott, már csak azon oknál fogva is, mert előttünk tulajdonképen egy bevégzett tény áll boncolás és bírálat végett, már csak azon ok miatt is, mert az egyetemes konvent többsége, nem méltányolván kellőleg az egyes egyházkerületeknek s ezek között a mi egyházkerületünknek is, külön határozati jogát és legjobb meggyőződése szerint való álláspontját, teljhatalmu megbízatására támaszkodván, kijelentette mintegy azt, hogy őt az egyes egyházkerületeknek a zsinat megtartásának idejére vonatkozó külön határozatai nem korlátozhatják. Holott pedig, meggondolandó lett volna az, hogy midőn egyházkerületünk, a zsinattartás idejére nézve, még a konventi előmunkálatok teljes elkészülése esetében is, fenntartotta magának hozzászólási jogát, ezzel távolról sem akarta azt, hogy a kívánatos szervezeti munkálkodásnak gördítsen utjába akadályokat, már csak azért sem, merthiszen épen egyházkerületünk volt az, mely az egység és rendezkedés szükségét már régebben hangsúlyozta és sürgette; hanem, igenis, az, hogy tartózkodásra és megfontolásra intő szózatának felemelése által, ellene hasson, vagy legalább mérsékletre bírja azon irányzatot és áramlatot, a mely jellemezte kezdetben a zsinati előmunkálatokra irányult törekvéseket, s a mely irányzat ellen fejezték ki akkoriban aggodalmukat az egyházkerületünket képező egyházmegyék is, s biztosítékot keressen a zsinatnak kellő irányban való működésére nézve; nem is említvén e részben tanusított tartózkodó magatartásának azon indokát, melynélfogva sajnosan kellett tapasztalnunk, hogy az 1848. évi 28. törvénycikkben kimondott nagy elvek, nevezetesen a felekezeti kölcsönösség, továbbá az egyház és az állam egymáshoz való viszonyának kérdése, valamint a felekezeti, egyházi és iskolai szükségek fedezetének módozatai, mind olyanok, a melyeket, legalább eddigelé még, nem sietett a törvényhozás rendezni és megnyugtatóra szolgáló módon megoldani. Megjegyeztetett, hogy mellőzvé az azon kérdést, mely már régidő óta, két külön táborra szakasztá szét a ref. egyház ügyei iránt érdeklődők meggyőződését, hogy t. i. szükséges-e a zsinat általában vagy nem: ugy a multból, mint jelen egyházi életünk adataiból, tényként áll előttünk az, melyszerint lehet a protestáns egyházat zsinat nélkül is szervezni, egységessé tenni és kormányozni, annyival is inkább, mert míg az ugynevezett, egyetemes érvényű határozatok hozatalára jogosított s régebben sürgetett konvent tisztán önkormányzati alapokon nyugszik, addig, ezzel szemben, a tervezett zsinat inkább közös alapra lép s természeténél és régibb, még mindig érvényben lévő törvényeinknél fogva egy egyházunkon kívül álló oly hatalom tétetik törvényhozásunk egyenjogu tényezőjévé, a melynek beleegyezésétől, illetőleg szentesítésétől függ mindig alkotott törvényeink érvényessége és kötelező ereje, s ily bizonytalanságnak kitéve: mindenkor meggondolandó az: valjon célszerű-e jogainkra,

egész egyházi életünkre s szabadságunkra nézve az a zsinat, melynek jó eredményei és hasznai egyelőre csak reménybeliek, de a melynek veszélyes eredménye aztán az is lehet, hogy a nélkül, hogy tényleg létező és sürgős javítást igénylő bajainkon segítene, a holt és helyi körülményekhez nem alkalmazkodó, mindenben egységet sürgető törvénycikkeknek s azok által megszabott alkalmazkodásnak vet oda áldozatúl.

Miértis ezen és ezekhez hasonló okok alapján indítványoztatott, hogy egyházkerületünk megmaradván azon álláspont mellett, melyet 1877—79. évi, e tárgyban hozott jegyzőkönyvi határozatai szerint elfoglalt, mondja ki azt, hogy a zsinattartás idejét még most sem tartja alkalmasnak és elérkezettnek s egy most megtartandó zsinatban maga részéről nem is vesz részt, hanem, igenis, a kedvező idő eléréseig felszólítandónak tartja a testvéregyházkerületeket arra, hogy közös akarattal léptessék életbe az oly módon szervezett konventet, mely a már megalkotott tervezet szerint intézze el egyházi életünk legsürgősebb ügyeit, s továbbra is megbízáván azon küldöttséget, melyet a legközelebbi konventek az egyházi és iskolai lényegesebb ügyek figyelemmel való kísérésére kérték fel, igyekezzék minden egyházkerület, sőt egyes egyház is, megvalósítani mindazon elveket és célszerű utasításokat, melyeket a konventi munkálatok állapítottak meg.

Ugy ezen indítvánnyal, mint a mellette felhozott okokkal szemben, más oldalról többek által hangsúlyoztatott és élénk színekkel vázoltatott az a veszély, mely magyarországi protestáns egyházi életünket, épen az eddig oly sulyosan nélkülözött egység és összetartás hiánya miatt, fenyegette s mely szinte már-már elzüllött állapotokat teremtett számunkra, épen azon az okon, mert nem levén irányadó elvünk s nem levén megszabva ugy egész köröknek, mint egyeseknek is, jogai és kötelességei, mindez gyakran a legsajnosabb önkénykedésre szolgált csak alkalmúl. Feltüntetett, hogy a zsinat, a helyett, hogy feladná vagy veszélyeztetné önkormányzatunkat, ellenkezőleg, képviseleti természeténél fogva is, méltán alkotmányunk betetőzésének tekinthető, s azzal, hogy az 1791-iki törvény értelmében, a zsinat által hozott törvények, csak fensőbb megerősítés után emelkedhetnek jogerőre, még egyáltalában nincs veszélyeztetve vagy korlátozva szabadságunk, különösen ha meggondoljuk, hogy nincs is protestáns egyház, mely nem sanctionált törvények nélkül kormányozhatná önmagát; sőt mi több: kívánatossá válik a tervezett zsinat megtartása már csak azon ok miatt is, hogy amennyiben az 1791-iki törvénycikk tartalma talán megváltoztatandó, az ily módon, mintegy alkotmányos úton, az egységes ref. egyház óhajának megfelelőleg változtattassék meg, s mert azok, a kik a zsinattartás ellen, a határozatképes konventre, illetőleg ennek, a zsinatot teljesen pótló célszerűségeire hivatkoznak, tulajdonképen egy nem létező alapról bizonyítanak, akkor, mikor tényleg még határozatképes konventünk nem létezik s épen a zsinat van hivatva arra, hogy alkotmányunk keretébe, az összetartásnak egy ilyen kapcsolását beilleszse.

Ily elvi küzdelmek s a kérdésnek beható boncolása után, névszerinti szavazás tüzetvén ki:

Az 1880. szeptember 13—21. napjain, Budapesten tartott konventnek 62-ik jegyzőkönyvi pontjában hozott azon határozata, melyszerint a legközelebbi alkotmányozó zsinat egybehívásának idejéül folyó évi október hó 31-ik napja tüzetett ki, egyházkerületünk által 33 szavazattal 14 szavazat ellenében elfogadtatott. Ebből folyólag:

8. A folyó évi október 31-ik napjára egybehívott zsinatra küldendő képviselők megválasztásának módzatait meghatározni — az egyetemes konvent intézkedése szerint is — az egyházkerületek jogköréhez tartozván: ezen választási módzatok meghatározása s általában a zsinattartással egybekötött mindennemű előintézkedésekre vonatkozó tervjavaslat készítése végett, egyházkerületünk, szuperintendensünk elnöklete alatt, Komáromy László, Kovács Károly, Szentpétery Sámuel, Török József és Antalfi László tagokból álló küldöttséget bizott meg, utasítván ezen küldöttséget, hogy javaslatát még e gyűlés folyamán terjessze elő.

Mely küldöttség beadván jelentését, a zsinatra küldendő 7 egyházi, 7 világi képviselő s a fő- és középiskolák küldöttei megválasztásának módozatai következőleg állapíttatnak meg:

1. Minden egyházmegye választ egy egyházi és egy világi képviselőt; minthogy azonban egyházkerületünk csak 14 képviselőt van jogositva a zsinatra küldeni, a két legkevesebb népességgel bíró egyházmegye: u. m. Felsőzemplén és Torna egy választó-kerületté egyesíttetik, s tekintve az egyházmegyék önállóságára, elhatároztatik, hogy Felsőzemplén egy egyházi, Torna pedig egy világi képviselőt fognak választani.

2. Joga lévén egyházkerületünknek a zsinati képviselőkhez póttagokat is választani, elhatároztatott, hogy az egyházmegyék által ugyanannyi póttag választassék, amennyi képviselőt választottak. Felsőzemplénre és Tornára nézve, a viszonyosság elvéből kiindulva, kijelentetvén, hogy a pótképviselők választásánál Torna fog egyházi, Felsőzemplén pedig világi képviselőt választani.

3. Szavazásra jogosultak az egyházmegyék egyházai, melyek szavazataikat egyházkerületünkben az egyházi tisztviselők választási módjára nézve fennálló szabályok szerint állítják össze.

4. Mihelyt a jelen szabályzat s a választásra való felszólítás az egyházkerület elnöksége által közöltetik az egyházmegyei elnökséggel, ez utóbbi egy — mindkét elnök által aláírt — körlevélben közli ezen szabályokat az egyházakkal s felszólítást intéz a szavazatok beadására.

5. Az egyházak szavazatai az esperesi hivatalhoz küldetnek.

6. A szavazatok felbontása s a megválasztott képviselő értesítése a megválasztásról s verificálása az egyházmegyét illeti, a mi végett rendkívüli gyűlés hivatik egybe.

7. A választáshoz általános többség kívántatván meg, ha senki általános többséget nem nyert, az 5. pontban említett rendkívüli közgyűlés a két legtöbb szavazatot nyert egyént új választásra tűzi ki, mely újabb választás szintén ez előbbeni módon ejtetik meg. Szintén új választás eszközendő, ha valamelyik elválasztott képviselő mandatumát el nem fogadja.

8. A póttagokra, a rendes tagokra történő szavazással egyidejűleg, külön szavaznak az egyházak.

9. A fennebbi mód szerint az első vagy a második választáson általános többséget nyert egyént, az egyházmegyei közgyűlés törvényesen választott zsinati képviselőül elismervén, arról az egykerületi központi választmánynak jelentést tesz. Ezen központi választmány lesz aztán hivatva, az egyházmegyei jelentések alapján, a megválasztott képviselők, mint az egyházkerület képviselői részére az igazolólevelet kiadni.

10. Az egyházmegyék kötelesek megválasztott képviselőik neveit folyó évi szeptember 10-ik napjáig szuperintendensünkhöz, mint az igazoló bizottság elnökéhez beadni.

11. A tanintézetek képviselőinek megválasztása akként eszközendő, hogy minden egyházkerületünkben fennálló tanintézet, nevezetesen a sárospataki főiskola, a miskolci gimnázium s a rimaszombati egyesült gimnázium ref. vallásu rendes tanárai egyenkint zárt levélben adják szavazataikat, mind a rendes, mind a pótképviselőkre, mely szavazatok összeszedetvén, az illető iskola igazgatósága által közvetlenül a központi választmányhoz küldetnek.

Ezen szavazatok a központi választmány által bontatnak fel s ez eszközli a

megválasztott képviselők verificatioját, s ha senki általános többséget az első szavazásnál nem nyerne, ez eszközli az újabb választást.

A központi választmány, szuperintendensünk és főgondnokunk elnöklete alatt, Prágay Lajos alsóborsodi esperes, báró Vay Béla alsóborsodi segédgondnok, Debreczeni Gábor felsőborsodi esperes, Ragályi György felsőborsodi segédgondnok tagokból állítottatott össze, jegyzőül Bizony Ákos választatván.

9. Ugyanezen küldöttség meg lévén bizva azzal is, hogy a zsinati költségek fedezésére alapot jelöljön ki, indítványozza, hogy minden, úgy az egyházi, mint a világi részről választott zsinati képviselő részére 5 frt., az elnökök részére 10 frt. napi díj állapíttassék meg, s az ebből felmerülendő költségek a tűzkár biztosítási díjnak évenként a társaság által visszaadott bizonyos percentjéből alakult s rendelkezés alatt álló pénzkészletből fedeztessék.

Ezen indítvány mindkét része elfogadtatik s határozati erőre emeltetik.

10. Ugyanazon közgyűlésünk, 7-ik számú jegyzőkönyvi határozatában, azzal bizta meg az egyházmegyét, hogy az ujonnan tervezett lelkészválasztási szabályokra nézve, jelen közgyűlésünkre mulhatlanul adják be észrevételeiket.

Az egyes egyházmegyék által előterjesztett észrevételek egybevetésére s annak holnapi napon tartandó gyűlésünkre való beadására Debreczeni Gábor, esperes és Csider Károly, tanácsbíró urak kérettek fel.

11. Ugyanazon őszi közgyűlésünk 11. számú határozatában elrendelt többnemű intézkedések, részint a sárospataki főiskola anyagi ügyei rendbeszedésével megbízott küldöttség beadott jelentésében, részint a gazdasági választmányi elnök jelentésében, részint a főiskolai számvevőszék jegyzőkönyvében lévén felsorolva, felolvastatott az említett küldöttség jelentése, figyelembe vétetvén azonban az ebben előforduló egyes ügyek tárgyalásánál a gazdasági választmányi elnök s a főiskolai számvevőszék jelentései is.

Megtartván azért a küldöttségi jelentés sorrendjét, tanácskozás alá vétetett.

I. A sárospataki téglagyár ügye: Erre nézve előadja a küldöttség, hogy ezen jogviszony úgy keletkezett, miszerint a sárospataki közbirtokosság tulajdonát képező téglagyár bérlete 1871. év végével lejárván, a főiskola akkori előjárósága, a küszöbön álló építkezéshez szükségendő téglák és cserép jutányos áron leendő beszerezhetése indokából, a sárospataki népbankkal és Bódogh Károlylyal szövetkezve, az említett téglagyárat 1872. január 1-től 6 évre kibérelte.

A bérlőtársak között létrejött megállapodás szerint, a közbirtokossággal a szerződést Bódogh Károly a saját nevében kötötte ugyan, de a vállalat $\frac{5}{10}$ -ed részben a főiskolát, $\frac{3}{10}$ -ed részben a népbankot és $\frac{2}{10}$ -ed részben Bódogh Károlyt illette.

A téglagyári üzlet vezetésével Bódogh Károly, a pénztárnoki teendőkkal idősb. Katona Zsigmond, akkor még főiskolai pénztárnok, a felügyelettel pedig Feldmesser Ábrahám, mint a népbank közege, bizattak meg.

A bérlet tartama alatt sem Bódogh Károly, sem idősb. Katona Zsigmond meg nem számoltattak, s csak a bérleti idő lejártával; 1878-ban útasította a gazdasági választmány Bódogh Károlyt számadása beadására, a ki által beadott számadás ellen a főiskola részéről több rendbeli kifogások tétetvén, a felek között — bár a számadás a főiskolai számvevőszékhez is benyújtott — egység létre nem jöhetvén, ezen ügy elintézését nem nyerhetett, s csupán a bérlet lejártával felmaradt téglák- és cserép-készlet osztatott fel a bérlőtársak között, a fennebb előadott arányban. Az osztály alkalmával a főiskola 144,500 darab téglát, illetve cserepet kapott.

A dolgok ily állásában, hogy ezen évek óta húzódó bonyolult ügy elvégre tisztába hozásuk, azon kényszerhelyzetben, melyet azon körülmény állított elő, hogy az egész téglagyári ügy-

ről semmiféle számadás nem vezetett és sem a bevétel, sem a kiadás összege, de még csak a gyártmányok mennyisége sem volt kitudható, egyedül a Katona Zsigmond által vezetett pénztári naplót s a Bódogh Károly által vezetett s fennebb érintett kimutatást véve alapúl, jónak látta a küldöttség Bódogh Károlylyal oly egyességet kötni, a mely szerint tekintetbe véve azt, hogy az ő kimutatása értelmében a gyár összes bevételül 37,088 frt. 47 kr. s kiadásául 34,516 frt. 84 kr. és így nyereseményül 2571 frt. 63 kr., illetve a Kiss Ferencnél kint levő 137 frt. levonása után 2434 frt. 63 kr. mutatkozik; a főiskola tiszta nyereseménybeli osztaléka a fennebbi kulcs szerint 1217 frt. 31 $\frac{1}{2}$ kiban elfogadtatott és miután a főiskola a hitelbe vásárolt téglá és cserép árába a bérlő-társaságnak 3499 frt. 69 krral tartozik, ebből ezen tiszta nyeresemény levonatván, a Bódogh Károly követelése a főiskolán 2282 frt. 37 $\frac{1}{2}$ kiban állapított meg, s ezen összeg Bódogh Károlynak a főiskolánál levő tartozása törlesztésére lenne fordítandó, megjegygetvén, hogy az egyesség egyik fontos feltételét képezi az, miszerint a főiskola ezen társasági viszonyból előállható szavatosság terhe alól felmentetik, s rajta többé sem a bérbeadónak, sem a sárospataki népbank, mint részvényes társnak, sem más valakinek semminemű követelési joga nem lehet, hanem úgy a népbankot, mint a téglagyár ellen netalán követeléssel bíró harmadik személyeket, egyedül Bódogh Károly tartozik kielégíteni, mely feltételből önként következik, hogy a társaságnak netalán még kint levő követelése szintén egyedül Bódogh Károlyt fogja illetni.

Megjegyzi még küldöttség, hogy a főiskola felhasznált — az osztály alkalmával kapott 144,500 darabot is beleértve — összesen 710,300 drb téglát és cserepet, a miért fizetett és illetve a fennebbi egyesség szerint fizet összesen 11,270 frt. 30 krt; került tehát 1000 darab téglá a főiskolának 15 frt. 87 krba.

Ezek előterjesztése után kéri a küldöttség ezen Bódogh Károly által elfogadott egyesség megerősítését, méltányosnak látván egyszersmind Bódogh Károly azon kérelmét, hogy miután ezen már rég kifizetendő összegre kamat nem számittatik, ennek esedékessé létele időpontjától, az ő tartozásából ily összeg után kamat szintén ne számittassék.

Egyházkerületünk, azon okból, hogy ezen oly régen húzódó téglagyári ügy végre befejeztessék, méltányolván a küldöttség jelentésében felhozott indokokat, elfogadja és megerősíti ezen egyességet és kimondja, hogy a Bódogh Károly részére ezen egyesség értelmében fizetendő 2282 frt. 37 $\frac{1}{2}$ kr. az ő — a főiskola iránti — tartozásába, a téglá és cserép hitelbe vásárlásának a főiskolánál levő pénztári naplóból kitűnő legutolsó napjának megfelelőleg lesz beszámítandó, a miből önként foly, hogy ezen összegnek megfelelő tartozási összeg után, amennyiben ezt a kölcsönök akkori kamatai fel nem emésztik, s ez a tőketörlesztésre fordítatik, ezen naptól kamat nem számittatik.

II. A Kun Dániel-féle birtok ügyére vonatkozólag előadja a küldöttség, hogy néhai Kun Dániel, volt főiskolai jogigazgató, összes ingatlan vagyonát átadta a főiskolának 20,000 frt. értékben, 1876. január 25-én, az általa elköltött főiskolai pénzek fedezésére. Ugyde ezen birtok néhai Kun Dánielné örökösével közösségben lévén, előállott annak szüksége, hogy ez a nevezett örökösökkel megosztassék.

Ezen indoktól vezéreltetve, szuperintendensünk 1876. ápril 18-án a főiskola nevében oly egyességet kötött a Kun Dánielné örökösével, hogy a sárospataki alsó határban levő tagbirtok a főiskolát, a többi vagyonok pedig az örökösöket illetendik, mely egyesség a kiskoru örökösök érdekében a zemplénmegyei árvaszék által ugyanazon hó 24-én, a főiskola érdekében pedig egyházkerületünk által május 2-án jóváhagyott.

Az egyezkedés alkalmával az alsó határbeli tagbirtok 554 1200 □ öles holdnak állított, s az árvaszék részére kiállított becslevélben is ennyinek mondatik, a gazdasági választmány, midőn

az elkülönítési szerződést a közgyűlésnek elfogadásra ajánlotta, szintén 554 holdról tett említést; semmi kétséget sem szenved tehát, hogy a közgyűlés midőn a szerződéshez jóváhagyását megadta, ezt azon hitben tette, hogy a főiskola 554 holdat kap osztályrészül.

A gazdasági választmány 1877. év tavaszán ezen birtokot felmériette, minek folytán kitűnt, hogy a birtok csak 388 hold, tehát a vélt mennyiségnél 166 holddal kevesebb, s még ennek egy kis részecskéjéhez is igényt formálnak a Kapéry árvák, kiknek édes anyjától Kun Dániel, állítólag, árvaszéki jóváhagyás nélkül vásárolt meg egyes részleteket.

Ezen körülmény a gazdasági választmány által az 1877. évi nyári közgyűlésnek jelentetvén, ezen közgyűlés jegyzőkönyvének 26. pontjában kimondatott, hogyha Kun Dánielné örökösei a főiskola kártalanítása fejében a regálét át nem engedik, az elkülönítési szerződés felbontása iránt lépések fognak tétetni.

Ily körülmények között a küldöttség felszólítja Kun Dánielné örököseit, hajlandók-e a főiskolát barátságos úton kártalanítani? mire ezek határozottan kijelentették, hogy az elkülönítési szerződéshez ragaszkodnak s nem hajlandók osztályrészükből a főiskola részére semmit sem engedni.

E szerint nem marad más hátra, mint a fennebb hivatkozott határozat értelmében az elkülönítési szerződés felbontása, esetleg a kártérítés iránti per megindítása, a mely per kedvező kimeneteleért ha — tekintve igazságszolgáltatási rendezetlen viszonyainkat — kezességet nem vállal is a küldöttség, de valószínűnek látja annak a főiskolára való kedvező kimenetelét; mert a főiskola nevében eljáró szuperintendensünk, az osztály alkalmával, az örökösök által kivett hibás földkönyvi kivonat által ejtetett tévedésbe, s alig feltehető, hogy azok a dolog valódi állását ne ismerték volna és így minden valószínűség szerint szándékos tévedés forog fenn; tekintve továbbá, hogy az egyházkerületi közgyűlés, jóváhagyó határozatát azon feltevésben hozta meg, miszerint a kérdéses tagbirtok 554 holdat képvisel.

Közgyűlésünk nem akarván ezen ügyben addig határozni, míg az erre vonatkozó iratokat, szerződéseket s esetleg felhasználható bizonyítékokat szakértők által meg nem vizsgálattja: ezeknek átvizsgálására s véleményadás végett kiküldte Bernáth Elemér, Csider Károly, Lőrinczy Endre, Bizony Ákos egyházkerületi ügyész és Németh László jogigazgató urakat, s ezeknek a gyűlés folyamán előadott véleménye alapján elhatározta:

hogy a Kun Dánielné örökösei ellen, a főiskola kárai megtérítése végett, a fennebb idézett számú határozat alapján, a kártérítési pert megindítja, s ezen határozat teljesítésére a főiskolai gazdasági választmányt utasítja.

III. Ezzel kapcsolatban jelenti az gazdasági választmányi elnök, hogy ezen Kun-féle birtokot az egyházkerületnek mult évi őszi közgyűlése 10. — II. a) számú határozata értelmében bérbeadnia sikerült, s a vállalkozó Bucsí Szabó Béla és neje Kwojka Annával kötött haszonbéri szerződést egyházkerületünknek megerősítés végett bemutatja.

Ezen — a fennebbi pontban megnevezett küldöttség által is átvizsgált — haszonbéri szerződést egyházkerületünk helybenhagyja és megerősíti, azon módosítással azonban, miszerint egyházkerületünk a szerződés f) pontjában a szerződés biztosítására kikötött félévi haszonbérnek megfelelő 700 frt. cautiót úgy kívánja biztosítani, hogy a haszonbérlők által a c) pont értelmében a birtokban teljesítendő építkezésre fordítandó és a főiskola által 4 év alatt 500 frtos részletekben visszatérítendő, helyesebben a bérletbe beszámítandó 2000 frtból 700 frtot kötbér gyanánt jogositva lesz a főiskola a haszonbérlet végeig megtartani; ezen összeg tehát beszámítás tárgyát nem fogja képezni s ezen összeg, 6% kamataival együtt, csak a szerződés feltételeinek pontos teljesítése után lesz a bérleti évek lejártával visszakövetelhető.

IV. Az Antalfi-féle sikkasztási ügyre vonatkozólag jelenti az egyházkerületi küldöttség, hogy idősb Katona Zsigmond ellen, bár az Antalfi elleni fenyítő ügy már végérvényesen eldöntetett, s bár Katona Zsigmond, volt főiskolai pénztárnok, a főiskola teljes kártalanítására fegyelmi úton köteleztetett, az Antalfi által elsikkasztott 5356 frt. 29 kr. s járulékai behajtása iránt mai napig sem tétettek meg a lépések.

Véleményt ad továbbá a sárospataki népbank ellen esetleg indítandó kártérítési perre nézve is, kifejezést adván azon meggyőződésének, hogy ezen szövetkezet ellen — tekintve, hogy alapszabályai értelmében a betétek a könyvek előmutatójának kifizethetők — a per kedvező kimenetelére számítani nem lehetne; több eredménnyel lehetne perbe vonni a bank pénztárnokát és ellenőréit, mint kik a kérdéses betétet napi biztos közbenjötté nélkül, s mi több, kölcsönvett pénzből fizették ki, holott az alapszabályok értelmében, úgy a bevételnél, mint a kiadásnál, napi biztosnak kell jelen lennie, s kölcsönt csak az igazgatóság vehet fel.

Mielőtt egyházkerületünk ezen ügyben végleges határozatot hozna, ezen ügyet is átteszi a fennebb a II. pont alatt megválasztott szakértő küldöttséghez a végett, hogy ez a jelen ügyben felmerült határozatokat, s a perben bizonyítékul használható okmányokat átvizsgálván, adjon a folyó évi nyári közgyűlésre e tárgyban kimerítő jelentést, illetve szakértői véleményt.

V. A főiskolai jogigazgató számadására vonatkozólag előadja a küldöttség, hogy bár a múlt évi őszi közgyűléshez beterjesztett jelentésében a jogigazgató számadásainak a küldöttség által leendő megvizsgálását szükségtelennek jelezé, mindazáltal ezen számadások átvizsgálását is eszközölte, egyrészt azért, mert a jogigazgató sérelmesnek találván a gazdasági választmány számítását, az ellenében hozzá folyamodott; másrészt azért, mert a főiskolai számvevőszék jegyzőkönyvébe a valódi tényállásnak meg nem felelő téves számtételek csúsztak be, a jogigazgató által felvett előlegek mennyiségére vonatkozólag.

A megvizsgált s közgyűlésünkhöz is beterjesztett számadások szerint az ügy állása a következő:

1. Kivett a jogigazgató tiszti kiadások és peres előlegek címén a pénztárból összesen	5007 frt. 97 krt.
2. A korábbi számadások alkalmával igazolt tiszti kiadások tesznek	848 frt. 14 krt.
3. A jelenleg megvizsgált bevégezett perek számláján foglalt tiszti kiadások összege	679 frt. 46 kr.
4. Befolyt a pénztárba a kiadott előlegekből	568 frt. 12 kr.
Levonandó tehát az 5007 frt. 97 krajcárból összesen	2093 frt. 72 kr.
Maradt e szerint a jogigazgatónál a folyó perekre s tiszti kiadásokra előlegül	2912 frt. 25 kr.

Ezen számadási ügyre vonatkozólag következő határozatok hozatalát indítványozza a küldöttség:

a) Utasítsák a főiskolai pénztár, hogy a jogigazgató részére már korábban kiutalt kiadások címén 848 frt. 14 krt könyveljen el; a bevégezett perekre kiadott összesen 1595 frt. 43 krt tevő előlegek után a kiegyenlítést tüntesse fel, s a tartozásban maradt 563 frt. 91 krt, mint új előleget hozza kiadásba; jövőre pedig közvetlenül a féltől perköltséget semmiesetre, per alatt álló tőkekövetelést, vagy ennek kamatát is csak a jogigazgató közbenjöttével vegyen át.

b) Utasítsák a jogigazgató, hogy mihelyt egy per befejezést nyer, vagy valamely tiszti kiadást maga után vonó működés végetér, költség számláját azonnal állítsa össze s terjeszse be a gazdasági választmányhoz.

c) Utasítsák a gazdasági választmány, hogy a jogigazgató által már benyújtott, illetve ezután benyújtandó költség számlákat lehetőleg rövid idő alatt vizsgálja át, s a vizsgálat eredményéhez képest az utalványozást azonnal eszközölje.

Előadja továbbá a küldöttség, hogy ezen bonyolult számadási ügy megvizsgálásánál nagyon megkönnyítette a küldöttség munkálkodását a gazdasági választmány kiküldöttei: Rik Gusztáv, Ujlaki István kültagok s Krüzselyi Bálint helyettes ellenőr eljárása, a kik a számadást — időt és fáradságot nem kimélve — szorgalommal s ügybuzgalommal átvizsgálták, s azok tételeit a bemutatott adatokkal összehasonlították.

Egyházkerületünk helyesli a küldöttségnek a jogigazgató számadásaira vonatkozó intézkedését, s míg egyrészt a jelenleg bemutatott, a küldöttség által átvizsgált s végeredményében ezen jegyzőkönyvbe vett számadást egyházkerületünk megerősíti, addig, másrészt, a fennebb a), b), c) pont alatt előadott indítványokat elfogadja s határozati erőre emeli, azon reményének adván kifejezést, hogy jövőre — amennyiben a számadások a jelen határozat értelmében lesznek vezetendők — ilyen zavarok többé előállni nem fognak.

Végül Rik Gusztáv, Ujlaki István és Krüzselyi Bálint gazdasági választmányi tagoknak szíves örömmel mond jegyzőkönyvi köszönetet, az ügy tisztáshozatala körül kifejtett munkálkodásukért, s midőn ezen elismerését jegyzőkönyvbe veszi, arról a nevezetteket is jegyzőkönyvi kivonattal értesíteni rendeli.

VI. A főiskolai deficit megszüntetésére vonatkozólag előadja a küldöttség, hogy a főiskola kiadásai a bevételeket évek óta meghaladván, természetes, hogy ennek folytán a törzsvagyon apasztatik.

A folyó évre is a számvevőszék által a bevételek 65,661 frt. 80 krban, a kiadások 69,288 frt. 40 krban irányoztatván elő, ismét 3626 frt. 60 kr. hiány mutatkozik.

Ezen évi hiánylatok multhatatlanul megszüntetendők, hacsak azt nem akarjuk, hogy ezek által a törzsvagyon lassanként felemésztessek.

A jelen évi hiánylat megszüntetésére következő indítványokat terjeszt elő a küldöttség:

1) Hogy a theologusok által fizetendő tandíj 3 frt. 60 krról 10 frtra, az idegen vallású tanulók tandíja pedig 10 frtről 15 frtra emeltessék.

Egyházkerületünk ezen indítványt egyedül az idegen vallású gimnáziumi tanulók tandíjára nézve fogadja el, nem tartván méltányosnak, s az iskola, mint különösbbe theologiai intézet céljaival megegyeztetetőknek, a különben is szegénységgel küzdő theologusok terheit még tandíjemeléssel is növelni.

2) Hogy az 1880. évi tavaszi közgyűlés 95.—b) szám alatt kelt határozata — minthogy a népiskolai tankönyveknek népiskoláinkban több ízben elhatározott kizárólagos használata mai napig sincs kellő mérvben keresztülvive — a legnagyobb erélylyel hajtassék végre, annyivalinkább, mivel ha a főiskola kiadványa minden népiskolában kizárólag fog taníttatni, ezáltal igen jelentékeny jövedelmi többletre lehet kilátás.

Ezen indítvány elfogadtatik, a népiskolai tankönyvek kizárólagos tanítására vonatkozó, majdnem minden közgyűlésünkben megújított határozat ismét megújítatik, s az 1880. évi tavaszi közgyűlés 95.—b) pontja alatt hozott s a tanítók bírságolására vonatkozó határozatunk végrehajtására az egyházmegyék utasíttatnak.

3) Indítványozza, hogy mindazon főiskolai tartozások, melyek után 6%-nál magasabb kamat fizettetik, a sárospataki népbanknál levő betétekből törlesztessenek, a hollandi gyámtárból felvett kölcsön kamatai pedig 8%-ról 6%-ra szállíttassanak le.

Egyházkerületünk ezen indítványt is elfogadja.

4) Javasolja, hogy a perköltségekre előirányzott 1200 frt. 500 frtra szálltassék le.

Ezen indítvány hasonlólag elfogadtatik, s a 700 frt. különbözet a költségelőirányzatból töröltetni rendeltetik.

5) Az államképezdének évenként fizettetni szokott 3000 frt. felére, vagyis 1500 forintra szálltassék le. Ezen 3000 frt. az egyházkerület által ajánlott 40 képezdei növendék ösztöndíja fejében fizettetik; a tényleg ajánlott növendékek száma azonban a 40-en jóval alól szokott maradni; a küldöttség véleménye szerint teljesen elegendő lenne, ha jövőre csak 20 növendék neveltetnék az államképezdében egyházkerületünk költségén.

Ezen indítvány tárgyalása alkalmával, a sárospataki állami képezdére vonatkozólag, az állam irányában való viszonyunk kétoldalu szerződésen alapulván, megvizsgálta egyházkerületünk ezen kétoldalu szerződést, s miután úgy találta, hogy az állammal kötött ezen jogügylet teljesen felbontható, s mi az esetben is tudjuk szükségletünket képezdét végzett tanítók alkalmazása által fedezni, ha az államnak ezen 3000 frtot nem fizetjük; tekintetbe véve még azon körülményt is, hogy az egyházkerület stipendiumán 40 tanuló neveltetett volna, s végre tekintetbe véve azt, hogy ezen teher, melynek legnagyobb része nem a képezdei alapra, hanem egyenesen a főiskola közigazgatási pénztárára nehezedik, a hiánylatot majdnem egészen megszüntetné, vagy legalább tetemesen leapasztaná, s tekintve, hogy épen ezen tehernek a közigazgatási pénztárra lett háritása egyik főindoka a deficitnek:

elhatározza egyházkerületünk, hogy az állammal való ezen fennebb érintett szerződést felmondja s ezen viszonyt megszünteti; azért felkéri mindkét elnökünket, hogy magukat e tekintetben a vallás- és közoktatásügyi minisztériummal érintkezésbe tévén, készítsék elő az utat ezen szerződés megszüntetésére.

6) Indítványozza a küldöttség, hogy tekintve a főiskola jelenlegi anyagi helyzetét, a nagy könyvtár dotatioját 700 frtról 200 frtra szállítsa le.

Közgyűlésünk azonban ezen indítványt nem fogadja el.

7) A főiskola jelen körülményei közt, midőn évek óta folytonos deficittel kell küzdenie, nem látjuk méltányosnak, hogy az egyházkerületi küldöttek ellátását és napi díjait a főiskolai pénztár viselje; az e címen kitett 1000 frtot tehát töröltetni s kimondatni javasoljuk, hogy ezen küldöttségi tagok, kik közvetlenül az egyházkerulettől nyerték megbizásukat, az egyházkerület, az egyházmegyei küldöttek pedig az egyházmegye pénztárából díjaztassanak.

Ha ezen indítvány elfogadtatnék, az esetre ezen teher legnagyobb részben az egyházkerület szintén igen sokfelől igénybevett közigazgatási pénztárára nehezédnek; mielőtt tehát ezen pontra határozatot hozna, megbizza a gazdasági választmányt, hogy a jövő nyári közgyűlésre mutassa ki: mennyibe kerülnek ezen napi díjak s ellátási költségek, a mikor az egyházkerületi közigazgatási pénztár állása is kimutattatván, fog egyházkerületünk, a körülményekhez képest, e tárgyban határozni.

8) A istvánházi töltésezésre felvett 2000 frt., a gazdasági választmányi elnök és jogigazgató nyilatkozata szerint, felére leszállítható lévén, a küldöttség e címen 1000 forintot töröltetni indítványoz.

Ezen indítvány elfogadtatik.

VII. A régi katonai kórház ügyében jelenti a küldöttség, hogy sikerült ezen mindössze 25 frtot jövedelmező romot 4000 frtért Bogyay Zsigmondnak eladni.

Ezzel kapcsolatban a gazdasági választmányi elnök bemutatja az ezen eladásról kötött szerződést, értesítvén, hogy azt vevő némi igen jelentéktelen módosításokkal elfogadta.

Egyházkerületünk beleegyezik ezen eladásba, a bemutatott szerződést elfogadja s megerősíti és miután a vevő legfőbb kívánata iránt, hogy t. i. a jelenleg is még az állam nevén levő belhelynek a főiskola nevére leendő átírása kieszközöltessék, s az neki tehermentesen adassék át, a lépések már megtétettek: felhatalmazza a gazdasági választmányt, hogy a szerződést vevővel, ezen kívánatának megfelelőleg, megköthesse.

VIII. Végül jelenti még a küldöttség, hogy az előadott ügyeken kívül óhajtott volna még a főiskolai pénztárnál fennálló több tekintetben hiányos s nehezen áttekinthető könyvvezetés módosítása, nemkülönben a főiskola kormányzatánál s különösebben a felügyeletnél észlelt hiányok orvoslása iránt is javaslatokat terjeszteni elő; azonban ezen javaslatokat illetőleg megállapodásra nem juthatván, a most említett kérdésekre vonatkozólag külön fogja javaslatát beterjeszteni.

Egyházkerületünk, midőn a küldöttséget ezen szíves ígéretük teljesítésére felkéri, nem mulaszthatja el, hogy őszinte köszönetének jegyzőkönyvileg is kifejezést ne adjon, a küldöttség fáradhatlan, lankadatlan nagy szorgalmat s ügybuzgalmat igénylő s tetemes idővesztéssel járó munkálkodásáért.

12. Ugyanazon közgyűlésünk jegyzőkönyve 17-ik pontjára vonatkozólag, a „Fonçiere pesti biztosító-intézet egy átiratában arra kérvén föl egyházkerületünket, hogy az életbiztosítási intézvénynek lelkészeink s tanítóink körében nagyobb mérvben lehető meghonosítása céljából, ajánlaná ez intézvényt a lelkészek és tanítóknak, s erre nézve szuperintendens úr bizatván meg és hatalmaztatván föl, jelenti, miszerint e megbízatásában akként járt el, hogy a lelkészek és tanítókhoz körlevelet bocsátott, melyben — annak előrebocsátása mellett, hogy ismervén alaposan lelkészeink és tanítóink, valamint azok családjainak elszomorító és aggasztó helyzetét, melybe azok jutnak, midőn azokból a kereső és családapa kidől — szívökre köti és melegen ajánlja figyelmökbe a családjaik jövőjéről való atyai gondoskodást, s rámutat azon módokra, melyek által ezen nemes és áldásos célt, körülményeik szerint, legkönnyebben s legcélszerűbben elérhetik, s ebbeli kötelességeiknek eleget tehetnek; figyelmes körültekintés és tapasztalásból szerzett meggyőződés után ajánlja azon biztos alapokon nyugvó „Fonçiere pesti biztosító-intézetet,“ mely még mint csak pesti intézet, már magában egyedül is, különösen a tűzkár-biztosítás terén, annyi hasznos szolgálatot tett egyházainknak, s a biztosított összegeknek pontos és gyors kifizetése által igen számos egyházi és iskolai leégett épületeinknek hamvaiból lett kiemelkedését elősegítette; most pedig, egyesülten a „Fonçiere“ intézettel, annyivalinkább nagyobb garanciát nyújt arra, hogy úgy a tűzkár-, mint az életbiztosításoknál, mintegy 5 millió vagyonnal növekedett értékéből, minden elvállalt kötelezettségének pontosan eleget tehessen, melyre már azáltal is alapos reményt nyújtott, hogy egyházkerületünknek 600 frt. összeget ajánlott fel humanitási célokra, csupán azért, hogy egyházkerületi gyűlésünk erkölcsi támogatásával mozdítsa elő ezen biztosító-intézet nemes céljait, s mely ajánlatát közgyűlésünk köszönettel el is fogadta.

A nevezett intézetnek mindezen és még több előnyeit s kedvezményeit ismertetvén szuperintendens úr, ezek mellett fölemlíti még ezen intézet azon határozott kijelentését is, hogy a lehető legkedvezőbb feltételek mellett életbiztosítási kötéseknek bárkire nézve lehetővé tesz s érvényesít; és ezért a „Fonçiere pesti biztosító-intézetet, tapasztalt becsületessége, pontos és készséges eljárásainál fogva, lelkészeink és tanítóink figyelmébe ajánlja, melyhez mindenkor teljes bizalommal és megnyugvással fordulhatnak.

Szuperintendens úrnak egyházaink, lelkészeink és tanítóink jobb létének biztosítása érdekében tanusított ezen eljárása méltányos elismeréssel s köszönettel fogadtatván, kedves tudomásúl vétetik.

Ezzel egybefüggőleg:

- 13.** Szuperintendens úr jelentvén, hogy a mult évi sátoralja-ujhelyi őszi közgyűlés jegyzőkönyve értelmében a „Fonciére pesti biztosító-intézet“ által humanisticus célokra egyházkerületünknek fölajánlott 600 frt. már valósággal befizettetett, s most ez összeg az egyházkerületnek rendelkezésére áll.

Ennek folytán a befizetett 600 frtnak elhelyezésére nézve egyházkerületünk akként intézkedett, hogy annak fele a sárospataki főiskolai tűzoltó-egylet fölszerezésére már a főiskolai pénztárból kielőlegetett összeg visszafizetésére, másik fele pedig az egyházkerületi nőnevelde alapjának gyarapítására fordittatik.

- 14.** Ugyancsak mult évi őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 18-ik pontjára vonatkozólag, a tornai egyházmegye által a papi özvegy-árvagymtár létesítésére vonatkozó alapszabálytervezet átnézése, s arra az egyházmegyék véleményének beterjesztése véglegesen már jelen gyűlésünkre lévén elhatározva, az egyházmegyék véleménye beadatott. Azonban a tervjavaslat az egyházmegyék többsége által, különböző indokokból, nem fogadtatván el:

s ebből folyólag, egyházkerületünk ezen gyámintézeti tervjavaslatot ez idő szerint életbe nem léptethetvén, azt kedvezőbb időkre halasztja el, annyival is inkább, mert hiszi, hogy a közel zsinat az ily gyámintézeti ügyekben is behatólag intézkedni fog.

- 15.** Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének 36-ik pontjára vonatkozólag, olvastatott a Baldácsy alapítványt kezelő bizottságnak 1880-ik évről tett jelentése, melyben hivatkozva a mult év elején tett azon jelentésre, melyszerint az alapítvány jövője s biztonsága érdekében kiváló fontossággal bíró legfőbb kérdések s bonyodalmak megoldását előadta; mult évi működését illetőleg a következőkben folytatja előterjesztését, t. i., hogy időközben tisztába hozattak az alapítványi birtokok telekkönyvei, a birtokokra az első magyar általános biztosító-társulattól kölcsön felvett 130.000 frt. bekebleztetett, az összegből 100,000 frt. a gróf Hunyady József és érdektársaival kötött egyesség értelmében kifizettetett, a 30,000 frt. a Földváry Árpád és az alapító özvegye irányában való viszonyok rendezésére fordittatott.

Ezenkívül az épületek az egyes birtokokon kijavittattak, a vizszabályozási ügyekben az alapítvány folytonosan képviselve volt, szóval az alapítvány érdekében minden szükséges megtétetett.

Miután ezek szerint az alapítvány mind a zálogos perekől, mind a Baldácsy örökösök által indított peres ügyektől megszabadult, most már megállapítható az alapítványi birtok terménynységileg, a melyről szóló kimutatást mellékelve közli a bizottság. E szerint van 1200 □ öles holdakban:

a) a fegyverneki gazdaságban	1805
b) a p.-gyendai gazdaságban	1873
c) a nagy-kürti gazdaságban	1735
d) a kőtelki gazdaságban	1767
e) a p.-szentiványi gazdaságban	965
f) a dévaványai gazdaságban	1977

Összes birtokok terménynysége 1200 □ öles holdakban . 10122 hold.

Ezenkívül közli az alapítvány számadásait, a mely szerint az 1880. december 31-én rendelkezésre álló pénzkészlet volt 20,782 frt. 12 kr.

Ezen jelentés, egyházkerületünk közmegnyugvása és helyeslése mellett, tudomásul vétetett.

- 16.** Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének 74-ik számára vonatkozólag, elnök szuperintendens úr jelenti, hogy Bacsoni Lajos, sárospataki jogakadémiai tanár, államtudományi tudori vizsgáját a legközelebb mult iskolai félév végén letette, s bemutatván egyúttal a nevezett tanár jogtudori diplomáját,

részére, őszi közgyűlésünkől nyert megbízatásához képest, a rendes jogtanári fizetést azonnal utalványozta.

Jelentése, helyeslőleg tudomásul vétetett.

17. Ugyancsak mult évi őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 78-ik pontja értelmében kimondván egyházkerületünk, hogy amennyiben a nőnevelés ügyét közérdekűnek tekinti, felsőbb leánynevelő-intézetét minden áldozattal fentartani kívánja, s mielőtt az ez érdemben készült tervjavaslat birálatába érdemileg bocsátkoznék, áttette azt az egyházmegyék birálata alá azon utasítással, hogy véleményeket s javaslataikat már jelen tavasszi közgyűlésünkre terjeszszék be. Addig is azonban az egyházkerületi elnökség aláírásával ellátott kéréveket vélt jónak kibocsátani, fölhivatván az egyházak, nyújtandó segélyeiknek már az egyházlátogatás alkalmával leendő beadására. Ennek következtében a vélemények az egyházmegyékből jelen gyűlésünkre beadatván, azokból legnagyobb részben az tűnik ki, hogy a tervezett lélekszám szerinti egy kros adót e célra az egyházak állandó kötelezettséggel följánlani nem hajlandók, hanem esetenként kisebb vagy nagyobb mérvű segélynyújtástól készségüket meg nem vonják. Aminthogy már előzetesen is történtek az elnöki fölhívásra kisebb-nagyobb adakozások, melyek azonban az intézet magasabb céljainak létesítésére még távolról sem elégségesek.

Egyházkerületünk bár sajnálattal veszi, hogy a közérdekű nőnevelés érdekében tett nagyobb szabású intézkedéseinek s hitfelekezetünk hívei buzgó áldozatkészségére épített reményeinek valóságát egyelőre nem érhetette is el; de a kitűzött nemes célt azért végkép elejtendőnek nem tartja. Bizik egyházunk híveinek azon már sok ízben bebizonyult szívósságában, mely, dacára a nehéz időknek, meghozta mindig, ha kellett, a közművelődés érdekeinek nemes áldozatát, s meghozandja azt most is, ha csak egyháztársadalmi és felekezeti létjogát föladni s az által a művelt világ kárhóztató itéletét magára vonni nem akarja; bizik a küszöbön álló alkotmányozó zsinat bölcsességében, mely ezen ügyet kétségkívül legfontosabb teendői közé sorozandja, kijelölendvén az ily intézetek keretét, céljait, s ezzel egyszersmind tájékoztat nyujtand arra is, hogy mily előállítási és fentartási erőt veend igénybe egy ilyen főleánynevelő-intézet. Egyelőre tehát egyházkerületünk is akként intézkedik, hogy a már kiküldött kérévekre történő adakozásoknak eredményét bevárja, s ahhoz képest fogja további teendőinek irányát meghatározni. E célból utasítja az esperesi, illetőleg lelkészi hivatalokat, hogy e részben minden tevékenységüket kifejezni, s buzditással, példával és minden lehető erkölcsi eszközök fölhasználásával, úgy az egyházaknál, mint az egyeseknél, oda hatni igyekezzenek, hogyha a kimondott lélekszám utáni krajcáros adót tehetségükhöz mérten, magukra nézve terhelőnek s így nem teljesíthetőnek látják is, de vagy egyszer mindenkorra valami kimondott tőke alakjában, vagy évenkénti kötelezettséggel egy bizonyos összeget ajánljanak meg, mely ez intézetnek létrehozására s fentartására jövőre biztos alapul szolgálhasson. És ez oly lehető gyors eljárás mellett történjék meg, hogy az e célra tett vagy teendő ajánlatokról az illető esperesi hivatalok folyó évi augusztus hó végeig szuperintendensi hivatalunkat részletesen értesítsék.

18. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 80-ik pontjára vonatkozólag jelenti szuperintendens úr, hogy az elnöksége alatt megbízott küldöttség az országos büntető-törvénykönyvnek egyházunkat s vallásunkat, valamint annak hivatalnokait közelebbről érdeklő cikkelyeit összeszedvén s egybeállítván, szuperintendens úr azokat körlevél alakjában az egyházak s lelkészeknek megküldötte.

Tudomásul vétetvén, annak egy pár példánya egyházkerületi levéltárunkba letétetni határozottatott.

- 19.** A magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium 1881. február hó első napján Budapesten, 3345. szám alatt kelt intézvényében, T o b a k B e n ő, abauj-tornamegyei tanfelügyelői tollnoknak, ideiglenes minőségű segédtanfelügyelővé lett kineveztetését ;
 Ugyancsak 1880. december hó 15-én, ugyanott, 34,522. szám alatt, N e m e s L a j o s, zemplénmegyei ideiglenes minőségű tanfelügyelőnek, eddigi illetményei meghagyása mellett, állomásán lett végleges megerősítettését tudatja.
- 20.** Ugyanazon minisztérium Budapesten, 1880. december hó 12-én, 30,785. szám alatti intézvényében. Olejnyek József római kath. és Tacsí Borbála helvét hitvallású házaspárok leánygyermekének a berentei római kath. kántor által történt eltemetése miatt, a s.-szentpéteri római kath. lelkész ellen emelt panaszára nézve tudatja szuperintendensi hivatalunkkal, hogy a vádlott római kath. lelkész a törvény szándékos sértésével vádolni nem lehetvén, e szándék hiányára való tekintettel, őt az ellene emelt vád alól fölmentette.
- 21.** Ugyanazon minisztérium, 1880. évi október hó 5-én, 24,612. szám alatt kelt intézvénye mellett, hivatkozással a magyar királyi pénzügyminisztérium által folyó évi augusztus hó 17-én, 53,386. szám alatt, a valamennyi pénzügyigazgatóságához bocsátott körrendelevényre, meghagyja, hogy az illetőségi, rendőri és egyéb közigazgatási ügyekben, alispáni, polgármesteri vagy szolgabírói hivatalos megkeresések folytán kiállított anyakönyvi kivonatok bélyegmentesen állíthatók ki.
- 22.** Ugyanazon minisztérium, múlt évi december 15. kelt 34,945. számú leiratában, a hadügyminisztérium megkeresése folytán, utasítani kéri a lelkészeket, hogy oly nyugalmazott katona-tisztek, kik a kezüknél levő rendelvénnyel, a felülvizsgálat alkalmával, a hadseregi szolgálatra alkalmatlanoknak, de helyi szolgálattételre képeseknek nyilvánítottak, csak akkor eskethetők meg, ha azok a szükséges házassági engedélyt felmutatták.
- 23.** Ugyanazon minisztérium, múlt évi december 15., 33,010. szám alatt kelt leiratában tudatja, hogy a császár-királyi közös hadügyminisztérium közleménye szerint, a nyilvános, avagy nyilvánossági joggal felruházott tanintézeteknél és népiskoláknál hittanítók gyanánt működő tartalékos tábori lelkészek, előljárásaik megkeresésére, az illető parancsnokságok által felmentendők az évenkénti főjelentkezéseknél való megjelenés alól.
- 24.** Ugyanazon minisztérium, ugyanazon évi december 15., 32,786. szám alatt kelt átiratában, a közös hadügyminisztérium megkeresése folytán, utasítani kéri a lelkészeket, hogy a tábori lelkészi joghatóság alá tartozó személyek esketését csak azon esetre teljesítsék, ha azok illetékes tábori lelkészük szabályosan kiállított hirdetési bizonyítványát előmutatják.
- 25.** Ugyanazon minisztérium, 1880. évi szeptember 10., 22,665. szám alatt kelt átiratában, körözés, ahoz való alkalmazkodás céljából, megküldi a keresztelesek törvényes vagy törvénytelen voltának az anyakönyvekbe való bejegyzése körüli eljárás tárgyában kibocsátott körrendeletét, melyszerint :
 1. Az anyakönyvek vezetésével megbízott közegek szigorúan köteleztetnek a keresztelesek bejegyzésének azok törvényes vagy törvénytelen születésükre nézve, biztos tudomást szerezni, különösen az előttük ismeretlen szülők gyermekeinél amazok házassági bizonyítványát bekövetelni.
 2. A szülésznők mulasztatlanul tartoznak minden keresztelesek alkalmával a törvényes ágyból szülöttek szüleinek házassági levelét magukkal hozni s az anyakönyvvezetőnek bemutatni, illetőleg a szüléket, hogy ezt tegyék, figyelmeztetni.
- 26.** Ugyanazon minisztérium, múlt évi dec. 7., 34,416. számú leiratában tudatja, hogy tekintettel az 1875. 32. törvénycikk 29-ik §-ára, melyszerint az iskolafenntartók, minden általuk alkalmazott

tanító vagy szervezett tanítói állomás után az évi díjakat még az esetben is tartoznak megfizetni, ha esetleg az állomás betöltve nem volna: az érintett egyházközségeket felmenteni csak kivételesen és kellő indokolás mellett lehet.

- 27.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi február 10. 3662. számú leiratában tudatja, hogy a belügy-minisztérium értesítése szerint Fövenyesy Pál, visnyei ref. népiskolai elmeháborodott tanító, az országos tébolydába, közköltségen leendő ápolás végett, felvétellett.
- 28.** Ugyanazon minisztérium, 4832. szám alatt kelt intézvényében, az idegen származású tanítók alkalmazása tárgyában intézkedik, rendelvén, hogy amennyiben ezek már alkalmazva vannak, kötelesek a magyar polgárságot haladéktalanul megszerezni, az előbbeni állampolgári kötelékükből kilépni s ha az az ötévi itt lakás hiányában még eszközölhető nem volna, haladéktalanul kinyilatkoztatni, hogy a magyar állampolgárságot, mihelyt a törvény által e részben kívánt kellékekkel birni fognak, megszerzendik; jövőre pedig csak azon idegenek választhatók tanítókul, kik a magyar állampolgárságot már megszerezték, köteles lévén mindazon tanító, ki tanképesítő oklevelét nem a magyar állam területén nyerte s az itt most verificáltatott, az 1879. évi XVIII. törvénycikkben előirt módon a hazai történelemből, földrajzból és alkotmánytanból a tanképesítő vizsgát letenni.
- 29.** Ugyanazon minisztérium, 339. szám alatt tudatja, hogy az országgyűlési törvénytár s rendeletek tárának kiadási jogára vonatkozólag, a Légrády testvérekkel kötött szerződés lejárt s hogy ezen törvénygyűjtemény s rendeletek tára kiadása s elárusítása módozatait az 1881. évi január 1-től a belügyminisztérium állapítja meg s közli ezen a belügyminisztérium által megállapított módozatokat.
- 30.** Ugyanazon minisztérium, 7023. szám alatt, az iránt intézkedik, hogy a hazánkban elhalt oly szabadságos vagy tartalékos katonák s honvédek halotti bizonyítványaik, kik a monarchia másik államában birtak illetékességgel, az elhalálozási hely községi előljáróságának díj- és bélyegmentesen megküldessenek.
- 31.** Ugyanazon minisztérium, 1288. szám alatt kelt intézvényében, az 1877. évi XX-ik törvénycikknek a kiskoruaknak házasodására vonatkozó 113. §-ára hivatkozva, figyelmeztetni rendeli az egyházak lelkészeit, hogy a kiskoruakat, az érintett §-ban foglalt rendelkezés ellenére, szülei, gyám-, esetleg gyámhatósági beleegyezés nélkül ne eskessék meg.
- 32.** Ugyanazon minisztérium, 35,955. szám alatt tudatja egyházkerületünkkel, hogy a pető-szinyei egyházközség igen megrongált állapotban lévő régi templomának, mint műemléknek helyreállítására a hazai műemléki bizottság javaslata folytán, a műemlékek javadalmára szolgáló országos alapból 200 frt. engedélyeztetett a végett, hogy ezen összeg segítségével, a mondott templomon, melynek egyes részei még a 13-ik századból származnak, a legsürgősebb javítási munkák végrehajthatassanak. Ezen összeg a nevezett egyházközség lelkészének a kassai adóhivatalnál utalványoztatott.
- 33.** Ugyanazon minisztérium, 23,845. szám alatt tudatja, hogy a Bukarestben megjelent, a román fejedelmi kormány által jóváhagyott „Carte de citre“ prelucrata de o. asociatie inventati című román nyelvű tankönyv, mint mely Magyarországra vonatkozólag hibás földrajzi és történelmi adatokat s oly kitételeket tartalmaz, melyek nemzetiségi viszálykodások ébresztésére alkalmasak, a magyarországi iskolákból kitiltatott.

Mindezen miniszteri intézvények már előzetesen szabályszerűen közölve lévén, tudomásul vétetnek.

- 34.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi február 8. 2073. szám alatt kelt leiratában, megemlítvén azon ref. népiskolai tanítókat, kik a zemplénmegyei közigazgatási bizottság felterjesztése szerint, tanítói

oklevéllel nem birnak, utasíttatni kéri az érdekelteket, hogy a tanképesítő vizsgát egy év lefolyása alatt annyivalinkább tegyék le, minthogy ellenkező esetben állomásuktól leendő elmozdításukat kellend követelnie.

Egyházkerületünk e leirat alkalmából ismét megújítja azon, már korábban hozott határozatot, melyszerint mindazon ref. tanítók, kik az újabb időben a tanító-képezdéből léptek ki, de képesítési oklevéllel nem birnak, a tanítói vizsgát egy év lefolyása alatt letenni kötelesek; természetesen nem tartozván e rendelet azon régibb tanítókra, kik az egyházmegyéken nyertek tanítói oklevelet.

35. Ugyanazon minisztérium, 34,124. szám alatt kelt leiratában, a tanítói nyugdíj- és gyámalap javára fizetendő díjak behajtása tárgyában, ugyanazon szám alatt, a közigazgatási bizottsághoz intézett rendelet közöltetik.

Ezen utóbb érintett rendeletben hivatkozván a fent tisztelt minisztérium az 1875. évi XXXII. törvénycikk 30. §-ára, melynek értelmében az említett nyugdíjalapra a tanítók által fizetendő díjak az iskolafentartó által vonandók le a tanítók fizetéséből és fizetendők az illető községi pénztárba; hivatkozván továbbá a kir. adóhivatalok részére e tárgyban 1875. évi 32,385. szám alatt kiadott utasításra, oda utasítja az illető közigazgatási hatóságokat, miszerint, ha a többször említett díjak az adóhivatal által kiadott fizetési meghagyások kézbesítésétől számított 30 nap alatt be nem fizettetnének az illető tanítók által, az e részben szavatos iskolafentartó ellen forduljanak, kijelentvén azt is, hogy amennyiben a községi előjáróságok a hatósági rendeletek teljesítéseért felelősek, ha ők ezen nyugdíjintézeti járulékokat, a kivetési év tartama alatt, be nem hajtánák és a kellő biztosítást elmulasztánák, ezen hátrálékok — a vizskeresti jog épségben tartása mellett — az illető községi előjárókon veendő meg.

Ezen miniszteri intézvénnyel kapcsolatban olvastatott az abauji egyházmegyének a fent tisztelt magas minisztériumhoz intézett és oda fölterjesztetni kért, ugyan e tárgyban szerkesztett folyamodványa, melyben a nevezett egyházmegye azt panaszolja, hogy egyes egyházainkon ezen tanítói nyugdíjalapra kötelezett oly évi befizetések követeltetnek több évről egyszerre, melyeket azon egyházakból más helyre költözött vagy meghalt tanítók lettek volna kötelesek hivataloskodásuk ideje alatt fizetni. És miután ezen nyugdíjügyre vonatkozó törvény végrehajtását igen sok nehézség gátolta, miután általános volt a tájékoztatatlanság, a törvény mikénti végrehajtására nézve, magoknál a végrehajtó közegeknél, s miután ezek intéseikkel mindig az illető tanítókhöz fordultak s nem az egyházakhoz, és így az egyházak nem okai a mulasztásnak: azon kérelmet terjeszti elő, hogy a multa nézve ezen tájékoztatatlanságukból eredő mulasztásuk terhes következményei alól az egyházak mentessenek fel.

Ugyanazon kérvény másik részében azon kérelemmel kíván járulni az említett egyházmegye a magas minisztériumhoz, hogy azon egyházak, a hol lelkész-tanítók vannak alkalmazva, a kik nem tanítói, hanem papi jelleggel birnak, s a kik e szerint a lelkészi nyugdíjintézethez is járulni kötelesek, mentessenek fel a tanítói nyugdíjalapra teljesítendő fizetési kötelezettség alól.

A fennebb jelzett miniszteri intézvény az egyházakkal már körözve lévén, tudomásul vétetik s ennek kapcsában az egyházak előjáróságai utasíttatnak, hogy évenként pontosan figyelemmel kísérik azt, hogy az egyházakban működő tanítók a nyugdíjalapra fizetendő illetményeiket befizessék; a befizetésről szóló nyugta — zavarok kikerülése tekintetéből — az egyház ládájában lévén elhelyezendő.

A multa nézve pedig, miután egyházkerületünk szintén tudomással bír arról, hogy ezen nyugdíj-illetmények beszedésére hivatott közegek mindig az illető tanítóhoz fordultak, s az egyházakat az 1875. XXXII. törvénycikk 30. §-ában előirt végrehajtási módra nem figyelmeztették, sőt az egyházaknak tudomására sem juttatták

azt, vajjon az első sorban fizetni kötelezett tanító kiegyenlítette-e tartozását vagy nem és így ezen végrehajtó közegek közvetlen okai annak, ha egyik-másik egyházban, akár a tanító elhalálása, akár annak más helyre költözése miatt, ezen illetmények a tanítón többé be nem hajthatók; mindezen indokokból feliratot kíván intézni egyházkerületünk a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztériumhoz az iránt, hogy a multa nézve ezen ekként az egyházak hibáján kívül felszaporodott hátrálékokat elengedni méltóztassék, mely feliratnak az illető minisztériumhoz leendő felterjesztésére szuperintendensi hivatalunk kéretik fel.

A mi az abauji egyház kérelmének másik részét illeti: erre nézve további intézkedés szüksége fenn nem forog, mert szuperintendensünk e részbeni jelentése szerint a vallás- és közoktatási minisztérium úgy intézkedett, hogy az ily lelkész-tanítóknak, ha azok a szuperintendensi hivatal által felterjesztetnek, azon idő-tartamra, a míg a lelkészi hivatal a tanítóival egyesítve van, a díjfizetést esetről-esetre elengedi.

- 36.** Ugyanazon minisztérium, 31,248., 33,043. és 8060. számok alatt, arról értesít, hogy ő császári és apostoli királyi felsége, legmagasabb magán pénztárából, a kőrösi ref. népiskola építési költségeinek fedezésére, 100 frtot, a f.-kelecsényi egyháznak tűz által elpusztult egyházi épületei felépítésére 200 frtot és a bejei egyházközségnek, egyházi és iskolai épületei helyreállítására, 100 frtot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A legmagasabb fejedelmi kegy s jótékony nemesszivűségnek, sorssujtott és szűkölködő egyházaink érdekében történt ilyen nyilvánulása, hálás köszönetünk kifejezése mellett, kedves tudomásul vétetett.

- 37.** Ugyanazon minisztérium, 3398. szám alatt közli a budapesti és kolozsvári egyetem tanácsához a jog- és államtudományi államvizsgák letételének a lecke-könyvbe leendő bejegyzése tárgyában kibocsátott rendeletét, azon felhívással, hogy az egyöntetűség kedvéért ezen újítást egyházkerületünk is honosítsa meg jogi tanintézetünkben.

Ezen miniszteri leirat tudomásul vétetik s a sárospataki főiskola jogi kara annak teljesítésére utasittatik.

- 38.** A mult 1880. évi őszi közgyűlés jegyzőkönyve 7-ik száma alatt, a lelkészválasztási törvények átvizsgálásával megbízott választmány módosító javaslata az egyházmegyékhez véleményadás végett adatván ki: a vélemények jelen gyűlésünkre beadattak, mely vélemények átvizsgálása s egybeállítására, jelen gyűlésünk jegyzőkönyvének fennebbi 10-ik száma alatt kiküldött bizottság beadott jelentéséből az tűnik ki, hogy az egyházmegyék legnagyobb többsége, kisebb-nagyobb módosítások mellett, a régi gyakorlatot kívánja megtartani.

Ennek következtében a beterjesztett vélemények többsége szerint a javaslat 8-ik pontja lévén az, mely a megürült egyházaknak, tekintet nélkül arra, hogy azok halál vagy változás által ürültek-e meg, teljes szabadságot ad az egész magyar államban a rendes vagy arra képesített segédlelkészek közül bárkit is választhatni, s épen ez képezvén különösebben a vélemények összhangzásának kiváló akadályát is, mint a mely a lelkészek állását a legbizonytalanabb ingatag alapra helyezi; de mert bizton reménylhető, hogy a kilátásban levő zsinat minden kétségen kívül a lelkészválasztási törvényekre nézve is behatóan fog annak idejében intézkedni, most e kérdés mellőztetvén, a véleményezés végett kitűzött, de különben is el nem fogadott szabályjavaslat helyett ujolag a régi gyakorlat, vagyis a nem halál által megürült egyházaknak csakis az illető egyházmegyék kebelé-

benszolgaló rendes lelkeszek közül lehető választás joga marad jövőre is érvényben.

39. Báró Radvánszky Antal, ágostai hitvallásu egyetemes főfelügyelő úr, szuperintendensi hivatalunkhoz intézett átirata kapesában, megküldi a helvét hitvallásu szuperintendentiának főnökeivel tudomásvétel végett közöltt azon körlevelének egy tisztelet-példányát, melyet a főgondnoksága alatt álló szuperintendenciák főnökeihez intézett.

Valamint Tóth Sámuel, konventi jegyző is, szintén a magyarországi helvét és ágostai hitvallásu ev. egyházaknak a két testvéregyházkerület világi főnökei által aláírt kérvényét, az országos képviselőházhoz pótló törvénycikk hozatala tárgyában, 50 példányban megküldi.

Ezen a testvéregyházkerületekre nézve közérdekű s nagyfontosságú iratok tudomásul vétetvén, egyházkerületünkben is szuperintendensi úton egyházmegyékszerte kiosztatni határozottak.

40. A testvéregyházkerületek utóbbi gyűléseinek jegyzőkönyvei, jelesen :

a) a dunáninneneni ágostai hitvallásu egyházkerület 1880-ik évi szeptember hó 8., 9. napjain Pozsonyban ;

b) a dunántúli ágostai hitvallásu egyházkerület augusztus hó 18., 19. napjain Kőszegen ;

c) a tiszai ágostai hitvallásu egyházkerület 1880-ik évi augusztus 11-én Dobsinán ;

d) a bányai ágostai hitvallásu egyházkerület 1880. október 9., 11., 12. napjain Budapesten ; valamint

e) a magyarhoni ágostai hitvallásu evangélikusok négy egyházkerülete 1880. október 14—15. napjain Budapesten ; ugyszintén

f) a dunántúli ev. ref. egyházkerület 1880. évi szeptember 26-án Székesfehérváron ;

g) a tiszántúli ev. ref. egyházkerület 1880. július 19—22-ik napjain Debrecenben tartott gyűléseinek jegyzőkönyvei több, kevesebb példányban ; végül

h) az erdélyi ágostai hitvallásu egyházkerületnek német nyelven szerkesztett ötödik évfolyamu statisztikai évkönyve megküldetvén :

testvéri köszönettel fogadtattak, s a küldött példányok, a szives figyelem, esetenként jegyzőkönyveink megküldése által hitrokoni melegséggel leendő viszonzásának föntartása mellett, egyházkerületi levéltárunkba letéttetni rendeltettek.

41. Fölmutatattván a tiszántúli evangélikus ref. egyházkerület folyó évi július 10—12. napjain Debrecenben tartott közgyűlésének jegyzőkönyve : olvastatott annak 235-ik pontja, melyben, hivatkozással a dunántúli testvéregyházkerületnek a magyar protestáns egyetem föllállítására vonatkozó s ez irányban már régebben megindult mozgalmak iránt tanusított rokonszenvére, ismételten fölhívja a testvéregyházkerületeket, annak megvalósítása érdekében, a közreműködésre.

Egyházkerületünk már régebben kifejezvéen egy oly egyetem föllállítása iránti nézeteit s véleményeit, miszerint annak létesítését idáig még sok tekintetben időszerűnek nem látta, de mert annak szervezete velünk ismertetve sincs, e tekintetben eddigi nézetei mellett marad, s csak ha a szervezés velünk közöltetni fog, akkorra tartja fönn azon egyetem felállítása iránt határozottabban nyilatkozni, annyival is inkább, mert a legközelebb megnyitandó egyetemes zsinat ez eszmét kétségkívül felszínre hozandja, s így annak ez ügyben hozandó intézkedését bevárni egyházkerületünk szükségének tekinti.

42. A dunántúli egyházkerület megküldötte abbeli, már régebben hozott határozatát, melyben a jogakadémiák megszüntetése és egybevonása tárgyában, még a múlt évben kiadott miniszteri leiratra nézve, együttes eljárásra kéri fel a testvéregyházkerületeket.

Ez ügy akkoriban elintéztetvén, e helyen tudomásul vétetik.

43. Olvastatott a tiszántúli egyházkerületnek, 1881. május 2-án, Debrecenben tartott közgyűlésében kelt azon felhívása, melyben tudatja, hogy dr. Révész Imrének a debreceni egyház emlékkövet állíttat, a főiskola pedig a könyvtár számára arcképét lefesteti; az egyházkerület azonban ennél maradandóbb emléket kívánván a nagy férfinak emelni, azt határozta, hogy gyűjtsék egy alapítvány, mely Révész Imre emléke cím alatt a magyar protestáns egyháztörténeti irodalom segélyezésére és tovább fejlesztésére nyújtson segílyt. Mely eszme megvalósítása céljából, gyűjtésre szólítja fel a testvéregyházkerületeket, kijelentvén, hogy mihelyt az egyházkerületek által eszközölt gyűjtés befejezve lesz, fel fognak szólíttatni az adakozó egyházkerületek, hogy egy alakítandó vegyes bizottsághoz kebelükből egy-egy tagot szintén nevezzenek, mely vegyes bizottság lesz aztán hivatva, a részletes javaslat kidolgozására.

Egyházkerületünk szívesen hozzájárul ahhoz, hogy a protestantismus egyik kiváló alakjának, dr. Révész Imrének emlékére, ilyen az ércnél maradandóbb emlék állíttassék, s azért utasítja szuperintendensi hivatalunkat, hogy a tiszántúli egyházkerület felhívását köröztetvén, hívja fel az egyházakat ezen célra a gyűjtésnek minél tágabb körben való eszközlésére.

44. Pap Gábor, dunántúli püspök, a Szlavoniába költözött magyar ajku hitsorsosok vallásos és nemzetiségi gondozása céljából, a Daruváron alakulandó helv. hitv. egyház gyámolítására hívja fel egyházkerületünket.

A daruvári alakuló egyház állandó hirdetés útján leendő segélyezés végett felvétetik s az egyházak figyelmébe ajánltatik.

45. Bemutattatott a presbyteri elvü ref. egyházak szövetségének múlt évi szeptember hóban, Philadelphióban tartott, második nagy gyűléséből kiadott s a magyarországi ref. egyházhoz intézett üdvözlő irata.

A testvéri szeretet és összeköttetés e kedves nyilatkozata szíves köszönettel vétetik s annak egy példánya a sárospataki főiskola könyvtárába helyezettetni rendeltetik.

46. Olvastatott az alsózempléni egyházmegye, folyó évi március hó 30. s 31-ik napjain, Sárospatakon tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből, az 54. szám alatt előterjesztett azon jelentése, hogy amennyiben az egyházlátogatás jegyzőkönyve ritka tünemény gyanánt tünteti föl Sélley András lácai tanítót, ki ez évben tanítói hivatalának 50-ik évét tölti be, s ki mint folytonosan példás szorgalmu és kitünő tanító ismerttetett: az illető egyházmegye méltányoló elismerését fejezván ki, kötelességét pontosan teljesítő s az évek terhe alatt meggörnyedt agg férfiú irányában, a kegyelet érzelmeitől indítatva, elhatározta, hogy a derék kiérdemült tanító, félszázados tanítói hivatalának betelését, ez év tavasza vagy nyara folytán, egy egyszerű ünnepélylyel teszi emlékezetessé. S e célból intézkedett, hogy az ünnepély egy már kinevezett bizottság által rendeztessék. Egyszersmind kéri az egyházmegye a szuperintendens urat, hogy az ünnepelt férfinak nevét, hivataloskodása idejét, a nagymélt. magyar királyi vallás- és közoktatási minisztériumhoz fölterjeszteni sziveskedjék.

Az alsózempléni egyházmegyének a nevezett veterán tanító irányában ily fényesen nyilvánuló elismerését s kegyeletes érzelmeit, egyházkerületünk is teljes mértékben méltányolja, s a tervezett félszázados ünnepély megtartásához helyeslését adván, ahhoz maga részéről is azon szíves kívánattal járul, hogy az érdemekben

őszült agg tanítót kegyelje még továbbra is az égi gondviselés, hogy hanyatló napjait, a rideg pályán eltöltött hosszú munkás életre való kedves visszaemlékezések között, s keblében az egyedül jutalmazó öntudattal, kívánt lelki-testi erőben tölthesse le!!!

Egyszersmind, ennek alkalmából, megbizatik szuperintendens úr is, hogy a derék agg férfinak, a közoktatás terén félszázadon át szerzett érdemeit, családi helyzetét s életkörülményeit, az illető egyházmegye kívánata szellemében, a magyar királyi vallás- és közoktatási minisztériumhoz ismertetés végett terjeszse föl.

47. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlése jegyzőkönyvéből, a 15. szám alatt, a gesztelyi lelkész előterjesztése folytán jelenti, hogy a Hernád folyam partszaggatásával az ottani községet s abban közelebb az egyház telkét is veszély fenyegeti, mely veszély elhárítása tekintetéből a közmunka- és közlekedési minisztériumnak figyelmét felhívni kéri.

Szuperintendens úr utasítatik, hogy ez ügyben egyelőre Zemplénmegye közigazgatási hatóságához kérelmet intézzen s a fenyegető baj orvoslását szorgalmazza.

48. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésének 9. számú jegyzőkönyvi pontjában, jóváhagyás végett felterjeszti, hogy Bagdi István, harkányi helyettes lelkész által 11 havi jövedelem felerésze után 100 forintot határozott a szükösi pénztár részére befizetendőnek.

Minthogy a megállapított 100 forint méltán kevésnek tűnhetik fel az egyházkerület előtt, utasítatik az alsözempléni egyházmegye, hogy pontosan mutassa ki a harkányi lelkészi jövedelem mennyiségét, hogy ennek alapján majd véglegesen meghatározhassa az egyházkerület, hogy mennyi azon összeg, melyet Bagdi István helyettes lelkésznek, rendszabályaink értelmében, a szükösi pénztár számára kell fizetnie.

49. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésében, 51. szám alatt hozott s a vajdácskai lelkészválasztást korteskedés indokából megsemmisítő s mindkét jelöltet a jelöltségből kizáró, azonfelül Szilágyi Ferenc, Kovács János, Tóháti Rehor Mihály, Kis András és több egyháztagok választási jogát a jelen alkalomra felfüggesztő, a megválasztott Farkas Lajos segédlelkész s az egyház tekintélye számú tagjai felebbezése folytán felterjesztett határozata.

Ezen vitás ügyben, a megejtett nyomozat iratainak átvizsgálása után, egyházkerületünk következő határozatot hozott:

Az alsözempléni egyházmegyének 51. számú neheztelt határozata megváltoztatik s a Vajdácskán 1881. évi március 6-án megtartott lelkészválasztás jóváhagyatván, Farkas Lajos segédlelkész, a vajdácskai egyház lelkészi hivatalában megerősítetik, az eljárás költségei a panaszolkodók által letett 50 frt. óvadékpénzből viseltetni rendeltetnek; mert bár a nyomozati iratokból valószínű is az, hogy ezen papválasztást megelőzőleg történtek az egyházban korteskedések, de ez egyrészről teljesen igazolva nincs, másrészről pedig az kétségtelen, hogy abban a jelöltek, különösen az elválasztott Farkas Lajos, sem saját személyében, sem megbizottja által részt nem vett, s így őt a korteskedés vádja nem terhelheti; mert továbbá az egyházkerületre beadott felebbezést aláíró egyháztagok tetemes száma azt mutatja, hogy az egyházban a pártoskodás már megszűnt s a választók a lelkészválasztásba belenyugodtak, így egyházkerületünk az egyház békéjét kívánta feltartani az által, hogy a választást megerősíti.

A költségekben panaszolkodók, mint vesztesek voltak marasztalandók.

50. Az abauji egyházmegye, folyó évi ápril hó 5—7. napjain Göncön tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 6-ik száma alatt, fölterjeszti, miszerint a szántói egyház abbéli kérelmét — hogy anyagi nyomasztó helyzetéből lehető kimenekvés céljából, a megürült lelkészi állomás több évre helyettessel töltsék be, s az ily módon nyerendő jövedelmi felesleg az egyház adósságai törlesztésére fordíttassék — már csak azért sem engedélyezte, mert az egyház a lelkészválasztási szabályoknak sem tévén eleget, rendes lelkészválasztási jogával az esperesi fölhívásra sem akart élni. Mindamellet is, tekintve az egyház anyagi végelszűnését jelző körülményeket, egyelőre oda csupán egy évre helyettes lelkészt rendel, kinek díjazására nézve azon módozatot állapítja meg, hogy a lelkészi jövedelem felerészben a helyettes lelkészt, más felerészben pedig szabályszerűleg az egyházkerületi szükösi pénztárt illesse; ez utóbbira nézve azonban pártolva terjeszti egyházkerületünk elé a szántói egyház azon kérelmét, hogy ez a nevezett egyháznak adósságai törlesztésére átengedtéssék.

Az egyházmegye intézkedése azon megjegyzéssel hagyatik helyben, hogy a szükösi tári illetménynek az egyház szükségei fedezésére leendő fordításába egyházkerületünk beleegyezik. Azonban, miután a nevezett egyház az egyházkerület pénztárába is jelentékeny tőkével és kamathátralékokkal tartozik, a miért már perbe is fogatott, azon illetmény kizárólag az egyházkerületnél levő adóssági terhek törlesztésére fordíttassék. Másrészt utasítatik az egyházmegye, hogy a mint már az egyház anyagi zilált viszonyainak megvizsgálására küldöttséget rendelt, ennek erélyes eljárását szigoruan szorgalmazza s szerezzen az által tudomást arról, mi idézte elő az egyháznak azon szánalmas anyagi alászünyését és erről mielőbb az egyházkerületnek is jelentés tétessék; ehez képest fogván az egyházkerület a szántói egyház ügyében további érdemleges intézkedéseket tenni. Addig azonban, az egyházkerületi ügyészi hivatal által az egyház ellen megindított adóssági per felfüggesztetni határoztatott.

51. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésének 14. számú jegyzőkönyvi pontjában, felterjeszti a különböző tárákból segélyezésre ajánlottak névsorát.

Kiadatott a segélyosztó bizottságnak.

52. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 7-ik szám alatt kelt jegyzőkönyvi pontjában, tudatja, hogy a hejcei lelkészi állomásra Kis József választatott meg.

Tudomásúl vétetik.

53. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 50. számú jegyzőkönyvi pontjában, ajánlólag terjeszti fel a nagy-kinizsi egyháznak folyamodványát, melyben az az országos évi segélyből 100 forint kegyadományt kér, indokul hozván fel ajánlata mellett azt, hogy ezen egyház épületeit a a Hernád folyó szagatásai már-már rommá tévén, az ily nyerendő segélyt a szükséges védművi erősítésekre akarja fordítani.

Egyházkerületünk a kért segélyt külön nem szavazhatja meg, hanem ajánlja az az abauji egyházmegyének, hogy majd az államsegély kiosztásakor legyen különös figyelemmel a nagy-kinizsi egyház kérelmére.

54. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 16-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, ajánlólag terjeszti fel Ujj István nagy-bozsvai lelkésznek azon folyamodványát, melyben nyomasztó anyagi helyzetének javítása végett, állandó segélyeztetését kérelmezi.

Tekintve folyamodó lelkésznek helyzetét, egyházkerületünk kivételesen, addig, míg a nagy-bozsvai egyházban változás lesz, évenként 50 frt. segélyt utalványoz.

55. A felsőborsodi egyházmegye, folyó évi ápril 5-ik és 6-ik napjain Szentpéteren tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 41-ik száma alatt, a velezdi egyház lelkészének betérjesztett panasza folytán, a sajó-németii római kath. lelkészt, Szalonnyay Endrét, ugyancsak velezdi lakos, Gál János római katolikus és neje Egry Juliánna, ref. vallásu szülék leánygyermekének illetéktelen megkeresztelése s beanyakönyvezése miatt, rendreutasíttatni, s e tény, mint vallássérelmi ügyet, az egyházkerülethez, illető helyen eszközöndő orvoslás végett, fölterjesztetni kéri.

Szuperintendens úr megbizatik, hogy ez ügyet, több ilyenmü vallássérelmi esetekkel együtt, az illető minisztériumhoz törvényes megtorlás végett terjeszsze föl.

56. Ugyanazon egyházmegye tudatja, hogy a legközelebbi nyári egyházkerületi közgyűlésre s lelkész-képesítési vizsgákra, képviselőkül, az elnökség mellett Sturmman György, világi és Apostol Mihály, egyházi tanácsbirákat nevezte ki.

Tudomásúl vétetik.

57. Ugyanazon egyházmegye betérjeszti megerősítés végett a laki egyház tulajdonát képező belsőség eladásáról szóló árverési szerződést.

Az eladás helybenhagyatik, s az adás-vevési szerződésre a megerősítési záradék rávezettetni határoztatik.

58. Ugyanazon egyházmegye a rudabányai eladósodott, tetemes adóhátralékkal terhelt egyházat; a tornai egyházmegye pedig a varbóci építkező egyházat, valamint a szádélói egyházat, országos könyöradomány-gyűjtés kieszközlése végett terjeszti fel.

Mindezek kérvényei, elintézés végett, a segélyosztó küldöttséghez tétetnek át.

59. Az alsóborsodi egyházmegye, folyó évi ápril hó 20. és 21-ik napjain Böcsön tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 13-ik száma alatt, a tiszánánai egyháznak azon kérelmét, hogy eddig 3 éves fitanítását állandósíthassa, s ujonnan építendő iskolájának bemutatott tervrajza hagyassék helybe, készséggel megadván; valamint az állandósítandó tanítói díjlevelet is jóváhagyólag s pártolólag terjesztvén föl: kéri mindezekre az egyházkerület jóváhagyását és megerősítését.

A tiszánánai egyház fitanításának állandósítása, ha annak feltételei teljesítetnek, megengedtetik; az építendő iskolaterv jóváhagyatik, valamint a bemutatott tanítói díjlevél is megerősítettvén, annak külön példányai az illető helyekre, illetőségök szerint, elhelyeztetni rendeltetik.

60. Ugyanazon egyházmegye tudatja, hogy a legközelebbi, Sárospatakon tartandó közgyűlésre képviselőkül, az elnökség mellett Fekete Károly, Futó Sámuel egyházi, Bódogh Albert, Bárczay Miklós, Papszász György világi tanácsbirákat és Tóth Dániel főjegyzőt nevezte ki.

Tudomásúl vétetik.

61. A felsőzempléni egyházmegye, folyó évi február hó 17-ik napján, Gercselyben tartott közgyűlésének 21-ik szám alatt felterjesztett jegyzőkönyvi pontjában, azon örvendetes egyházi életjelenséget tudatja, melyszerint Homonnán, a helv. hitvallásu és ágostai hitfelekezeti tagok, 1880. november hó 28-án tartott együttes gyűlésök megállapodása szerint, „egyesült protestáns leányegyházzá“ alakultak.

Egyházkerületünk a legnagyobb örömmel veszi tudomásúl a vallás áldásai iránt való őszinte vágyódásnak e mindenesetre kiváló nyilvánulását, s midőn egyenkint és összesen elismerését fejezi ki az illetőknek az ügy körül tanusított példás buzgalomukért, szívből kívánja, hogy találja meg mindenki ez egyesülésben azt a felemelő és megszentelő hatást, melyet egyedül csak a vallás képes megadni az az iránt

vágyódók szívének, egyszersmind felkéri a felsőzempléni egyházmegyét, hogy ez ujonnan alakult gyülekezetet kiválóan vegye gondjai alá s apostoli buzgalommal kövessen el mindent, hogy az szellemileg s anyagilag lehetőleg erősödjék és majdan felvirágozzék, annyival is inkább, mert ha valaha, úgy épen napjainkban szükség van arra, hogy az ily törekvések, követésre intő példaként állittassanak hiveink elé.

- 62.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 62. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a legközelebb, Sárospatakon megtartandó egyházkerületi közgyűlésre és lelkészképesítő vizsgákra, küldöttként Dókus Gyula, világi tanácsbíró és Fejes István, sátorajja-ujhelyi lelkészt nevezte ki.

Tudomásúl vétetik.

- 63.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 60. számú jegyzőkönyvi pontjában, felterjeszti azon egyházak, lelkészek és tanítók neveit, kiket segélyezésre ajánl.

Felterjesztése a segélyosztó bizottsághoz tétetik át.

- 64.** Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésének 27. számú jegyzőkönyvi pontjában, helybenhagyás és megerősítés végett, a legényei és kolbásai egyházakra vonatkozó azon határozatát terjeszti fel, melyszerint az előbbire nézve aképen intézkedett, hogy miután lelkészi évi jövedelemül csak 530 frt. vehető fel s e szerint 70 frt. hiány mutatkozik, annak kipótlására pedig az egyháztagnak nem vállalkoztak, ennél fogva a lelkészi állomás, egyelőre ideiglenesen három évre beszünttetik, azon célból, hogy ezen idő alatt a papi jövedelem, a hiánylat kiegészítésének alapjául tőkésítették; a kolbásai egyházra nézve pedig, hogy miután a lelkészi fizetés 300 frtnál többre nem tehető, a hiánylatot pedig az egyház pótolni nem képes, azért a lelkészi állomás káplán-tanítósággá alakították át, oly módon, hogy a káplán-tanító fizetését az eddigi tanítói fizetés és a lelkészi jövedelem fele, vagyis 150 frt. fogja képezni, a lelkészi javadalomnak pedig másik fele, vagyis 150 frt. mindaddig tőkésítendő, míg csak oly alapra nem növi ki magát, mely teljesen kipótolja a lelkészi díjminimumnál jelenleg feltüntetett hiánylatot.

Az egyházmegyének mindkét egyház lelkészi állomásnak rendezése végett tett intézkedése helybenhagyatik, felhivatván az egyházmegye, hogy szigoruan felügyeljen arra, hogy a fizetési díjminimumoknál mutatkozó hiánylatok majdan leendő fedezésére kijelölt összegek valóban tőkésítettessenek és számadás terhe alatt pontosan kezeltessenek; a legényei egyházban pedig a kijelölt három év után a rendes lelkészi állomás helyreállították és betöltették.

- 65.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 38. számú jegyzőkönyvi pontjában hozott azon határozatát terjeszti fel jóváhagyás végett, melynek értelmében a m.-jesztrebi egyházat, abból a célból, hogy annak kebelében a tanítói állomást fentarthassa, állandó segélyre ajánlja.

Minthogy e felterjesztés nincs kellőleg felszerelve, nevezetesen nem mellékelte a tanítói díjlevél sem, a melyből lehetne megítélni a fenforgó szükség minőségét, felszerelés végett visszaadatik az egyházmegyének.

- 66.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 36. számú jegyzőkönyvi pontjában, előadja, hogy a borsii leányegyház, igen szigorú anyagi körülményei miatt, csak megközelítőleg sem képes jelenleg tanítóját díjazni, s indokul hozván fel azt is, hogy mindössze 3—4 tanköteles gyermekét nehézség nélkül iskoláztathatja a szomszéd Szöllőskén: három évre megszüntetni kéri a tanítói állomást s az egyházmegye pártolólággal terjeszti fel az egyháznak ebbeli kérelmét, feltételül köttetvén ki, hogy a három évre kiadatlanul maradt jelenlegi tanítói jövedelem, az egyház adósságainak törlesztésére fordítottassék.

A borsii leányegyház kérelme csak azon feltétel alatt teljesíthető, ha a felterjesztő felsőzempléni egyház előbb gondoskodik a felől, hogy a Borsiban most működő tanító, ki állomás nélkül nem hagyható, másutt nyerjen alkalmazást.

67. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 2. számú jegyzőkönyvi pontjában, tudatja, hogy a világi főjegyzői hivatalra Dókus Ernő választatott meg, egynek kivételével valamennyi egyház szavazatával.

Örvendetes tudomásul vétetik.

68. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlése jegyzőkönyvének 49. számú kivonatában jelenti, hogy Tóth Pál szőlőskei lelkész-tanítónak, ki mult 1880. évi sárospataki egyházkerületi közgyűlés 29. számú határozatával, hivatalától egy évre felfüggesztett, azonban onnan távozni nem akarván, karhatalommal távolított el; a nevezett egyházból elköltözése alkalmával, az egyháznak 1802-ik évtől 1872-ik évig terjedő anyakönyve elveszett; amennyiben az esperes jelentése folytán, a megyei alispáni hivatal, az anyakönyv lehető feltalálása s a tettes kipuhatolása végett az intézkedéseket — bár sikertelenül — megtette: az egyházmegye a maga részéről újabb intézkedés szükségét nem látván, ezen ügyet az egyházkerületi kormány tudomására hozza, s abban belátása szerinti intézkedést vagy ítélethozatalt kér.

Egyházkerületünk azon körülményre való tekintettel, hogy Tóth Pál szőlőskei lelkész-tanító, a felfüggesztő határozattal dacolva, csak a karhatalommal eltávolításának engedett; s még inkább azért, mert az anyakönyvet, egyházi törvényeink értelmében, az illető előjárásnak, mielőtt az egyházat elhagyta, átszolgáltatni elmulasztotta; a nevezett irányában szigorú fegyelmi eljárás alkalmazását látja szükségesnek, amennyiben a felsőzempléni egyházmegye ez ügyben — mint ilyenben — eddigelé ítéletet nem hozott, ezen egész ügy azon utasítással tétetik vissza a nevezett egyházmegyéhez, hogy ebben a kellő nyomozat után érdemleges határozatot hozzon s a szükséghez képest az anyakönyvnek, mint közokmánynak meg nem őrzése vagy elsikkasztása vétségeért Tóth Pált, a fenytő törvényszéknek jelentse fel. Utasítatik továbbá a nevezett egyházmegye, hogyha az anyakönyv föl nem találtatnék, az alispáni hivattal érintkezve, annak újból kiállítása iránt intézkedjék.

69. A gömöri egyházmegye, az egyházkerületi pénzügyi bizottságba Balogh Béla egyházmegyei tanácsbíró bevétenetét kéri.

Bevétenetik.

70. A tornai egyházmegye, Égerszögön 1881. ápril 19-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 13. szám alatt kelt pontjában tudatja, hogy köztisztelőben és szeretetben álló segédgondnoka, Lükó Géza, ezen hivataláról lemondott.

Egyházkerületünk sajnálattal veszi tudomásul, mindnyájunk által tisztelt s közszeretben álló, tevékeny és ügybuzgó férfinak hivataláról való lemondását és azon reményének ad kifejezést, hogy nevezett, újra megválasztatása esetén, nem fogja az egyházak benne helyezett bizodalma visszautasítani s ez esetben továbbra is tagja maradand kormányzó testületünknek.

71. Az ungi egyházmegye betérjeszti a Horváth Simon és Mária alap állásáról szóló jelentést, mely szerint az 1880-ik évre ájtott 71,422 frt. 40 krból, a Horváth Ödönnél elveszett 600 frt. leiratván, az említett év elején bejegyzett tőke 70,822 frt. 40 krt tett. Ezen évben tőkeszaporodás volt a gömöri birtok árából 12,799 frt. 35 kr., régibb kamatokból 228 frt. 65 kr., összes szaporodás tehát 13,028 frt. E szerint az alaptőke jelenleg 83,850 frt. 40 kr. Évi bevétel 23,637 frt. 83

kr., kiadás 19,583 frt. 39 kr.; pénztári készlet van tehát 4354 frt. 44 kr. Az 1881-ik évben kiosztatott 3854 frt.

Tudomásúl vétetik.

72. Több egyházmegyéből, jelesen:

I. Az alsózempléniből:

- a) a lukai lelkészi díjlevél;
- b) a kenézlői lelkész-tanítói díjlevél 3—3 példányban;

II. Az abaujiból:

a) a nagyidai anya- és buzinkai leányegyház elemi felekezeti tanítói díjlevele 3 példányban;

b) a pányoki előkönyörgői díjlevél 4 példányban;

III. A felsőborsodiból a szakácsii lelkész-tanítói díjlevél 3 példányban megküldetvén:

azok megerősítettek, s egy példányuk az egyházkerületi levéltárba letétetni, másik az illető egyházmegyének, harmadik az illető egyháznak használat végett megküldetni rendeltettek.

73. Ugyancsak az egyházmegyéből következő halálozások jelentenek:

Abaujából, a lelkészek köréből: Mészáros József kázmárki, Emödy István hejcei lelkészek. A tanítók köréből: Szendrey István selyebi, Buza Miklós gibárti tanítók.

Alsózemplénből, a lelkészek köréből: Szalontay István perbenyiki, Szinyei András lukai, Móré Pál vajdácskai, Kozma Ferenc szomotori lelkészek.

Alsóborsodból, a lelkészek köréből: Tokaji György poroszlói lelkész. A tanítók köréből: Nyusztay István geszti tanító.

Gömörből, a lelkészek köréből: Simon Sámuel szutor-bellényi lelkész. A tanítók köréből: Csabay Pál balogi tanító.

Felsőzemplénből, a tanítók köréből: Németh András mihályi, Németh Bertalan zempléni tanítók.

Őszinte fájdalommal tudomásúl véve egyházkerületünk a vallás és közoktatás mezeje hű munkásainak ily nagy számban történt kidőltét, jegyzőkönyvileg méltányolja az elhunyt derék férfiak érdemeit. Nyugodjanak csöndesen sírjaikban! Béke poraikra! Áldás emlékezetükre!

74. Szintén az egyházmegyéből, a következő lelkészi és tanítói változások jelentettek be:

Alsóborsodból, lelkészekül: a miskolci változás által megürült lelkészi állomásra Tóth Dániel emödi, az emödire Horváth Bertalan miskolci segédlelkész. Tanítókul: Noszvajra Járdán Lajos, képezdét végzett ifju; Mező-Keresztesre Dezső Gedeon, képezdét végzett ifju; Poroszlóra Tóth Lajos, kisebb fitanító; Gesztre, a meghalt Nyusztay István helyett, László Bertalan, ottani helyettes tanító.

Felsőborsodból, lelkészekül: Bartha Mihály, eddigi szentpéteri segédlelkész, a disznós-horvátii egyházba rendes lelkészül beerősített, Demeter András elhalt lelkész helyébe. Tanítókul: Tóth Miklós, eddigi f.-barcikai tanító, a berentei egyházba ment át, a hivataláról lemondott Jenei József helyére; Varga Dániel, helynélküli tanító, Felső-Barcikára; Fejes Albert, eddigi laki tanító, az állandósított szentpéteri fitanítóságra; Szentmártoni Sámuel, eddigi görgői tanító, a laki egyházba; Kovács János, eddigi szentpéteri segédfitanító, a hangácsi egyházba ideiglenesen; Mató János, két évi képezdei osztályt végzett, 2 év alatt a képezdében vizsga útján oklevelet szerezni köteles, a kazinci egyházba 3 éves tanítónak vitetett.

Alsózemplénből, lelkészekül: a másfélévig üresedésben levő erdő-horvátii egyházba rendes lelkészül Bogárdi Dániel, monoki segédlelkész; a pár évtized óta rendes lelkészszel nem bíró tolcsvai egyházba, ugyancsak rendes lelkészül Kolozsvári István, ottani helyettes lelkész; a halál által megürült lukai egyházba rendes lelkészül Fürjész Tamás, ugyancsak ottani segédlelkész; az ugyancsak halál által megürült harkányi egyházba Ábrahám Gyula, eddigi szántói lelkész; a halál által megürült szomotori egyházba Nagy Károly, eddigi bereckii lelkész. Tanítókül: a halál által megürült lukai egyházba Csörge Endre, helynelküli tanító; az ugyancsak halál által megürült hoportyi leányegyházba Bodnár Lajos, vámosújfalusi tanító; változás útján Kovács Ferenc, volt örösi tanító, Vékére; Szabó István, volt sajó-hídvégi tanító, Karcásra; Futó Béla, képezdét végzett ifju, eddigi sajó-hídvégi orgonista és segédtanító, rendes tanítóul Sajó-Hídvégre; Nagy Károly, képezdét végzett ifju, Őrösre; Deák János, volt ricsei segédtanító, Nagy-Géresbe; Nagy Bertalan, eddigi golopi tanító, Szerencsre; Horkai Lajos, képezdét végzett ifju, Golopra; Korocz Dániel, theologus ifju, Kakra; Lábás Endre, volt szerencsi tanító, Vámosújfaluba választattak és erősítették meg tanítókül.

Gömörből, tanítókül: Susára Pál Miklós, volt radnóti; Radnóba Csizi Béla, volt kövecsesi; Rimaszécsbe Keviczki Béla, volt majomi; Majomba Kerekes József, volt beretkei; Beretkére, Vajda Sándor, volt rudnai; Pálfalvába Juhász János, volt g.-kisfaludi tanítók, rendes tanítókül megerősítették; Jánosiban az ott működött tanító, Becske Bálint, további 3 évre meghagyatott; Tornallyán az ott hivataloskodott Litkei György, ideiglenes minőségben megerősítették; a kövecsesi, rudnai, g.-kisfaludi és martonfalvi egyházak, egyének hiányában, tanítót nem kaphattak.

Ungból, tanítókül: Kassai Károly, volt revisesei tanító, Bezőbe; Lisznyai Elek, volt helmecei tanító, Revisésre; Záhonyi István, volt bezői tanító, Helmece; a szürtei tanítói állomásra Mesko János, s.-tanító, rendes tanítókül behelyeztetek.

Tudomásul vétetik.

75. A budapesti protestáns országos árva-egylet nevében, annak elnöke, Kochmeister Frigyes, fölkéri szuperintendensi hivatalunkat az országos árvaház gyámolítására; tudatván egyszersmind, hogy ez érdeken a magyarországi protestáns egyházakhoz legnagyobb részben fölhívást intézett, melyben a felebaráti szeretet nevében őket támogatásra hívta föl.

Egyházkerületünk szives testvéri készséggel nyújt segédkezet a jótékonycélu országos egylet támogatására. E célból, egyelőre is, a protestáns árvaházat a közhirdetés útján segélyezendő intézetek közzé fölvétetni, jelen fölhívást pedig, úgy az egyházkerületbeli egyházaknak, mint egyes buzgó hitsorsosoknak, meleg részvételébe ajánlani elhatározta.

76. A zempléni alispáni hivatal, szuperintendensi hivatalunkhoz intézett átiratában, jelentvén, miszerint a legutóbbi katonaaállítási lajstromban oly hadkötelesek is vétettek föl, a kik már korábban elhaltak; mert a lelkészek az anyakönyvi kivonatban a halottak számát föl nem tüntetik.

Kéri a lelkészeket oda utasíttatni, hogy az általok bemutatott anyakönyvi kivonatokat jövőben az elhaltak anyakönyvével pontosan egybehasonlítsák, s az időközben elhaltak elhalálzásának napját, hónapját és évét az anyakönyvi kivonatok 4-ik rovatába pontosan bejegyezzék.

77. Ugyancsak a zempléni alispáni hivatal, a Sátoralja-Ujhelyben, 1880. évi február hó 9-én, $\frac{70}{4}$ sz. alatt kelt megyei közigazgatási bizottsági határozatot közli, melynélfogva a járási szolgabírák, illetőleg a községi és körjegyzők, általában véve a községi előljáróságoknak szigoruan meghagyatják, hogy jövőre az iskolai előljáróságok által hozzájuk beadott kimutatásban foglalt, s a tanítók fizetéséhez tartozó pénz- avagy természetben levő illetékek beszédését avagy behajtását szigoru köteles-

ségüknek tartsák, s e határozat ellen vétő előjárók az 1876. évi V. t. c. 23-ik §-a értelmében fognak elmarasztaltatni.

Ezen kétrendbeli átirat is köröztetve lévén, tudomásúl vétetik.

78. Ugyanazon megye alispánja átteszi ugyanazon megye közigazgatási bizottságának ^{224/414} szám alatt kelt azon intézvényét, melyben a királyi tanfelügyelő indítványára felkéretni rendeli a különböző vallásfelekezetű főhatóságokat arra, hogy utasítsák a hatóságuk alá tartozó zemplénmegyei hitközségeket, miszerint az általuk fentartott iskolákhoz szükséges tanítói állomásokat s a tanítók fizetését az 1868-ik évi XXXVIII-ik törvénycikk 142-ik §-ának figyelembevétele mellett, még a folyó iskolai évben szervezzék, szükség esetén a közel fekvő községeket az idézett törvény §§-ai értelmében tanügyi tekintetben egyesítsék s egyidejűleg hagyják meg a hitközségek előjáróinak, hogy abbeli nyilatkozatukat, hány tanítói állomás van szervezve az általuk fentartott felekezeti iskolában, valamint ezzel együtt a rendszeresített tanítói állomások díjlevelei hiteles másolatát a királyi tanfelügyelőhöz, még a folyó tanév végeig beterjesszék és utasítsák a hitközségi előjárókat arra is, hogy a tanítói állomások betöltésénél az 1868. évi XXXVIII. törvénycikk 133., 137. és 138. §-ait, valamint az 1879. évi XVIII. törvénycikk 2. és 3. §-ait figyelemben tartsák.

Annak megjegyzése mellett, hogy egyházkerületünk, mint eddig igyekezett, úgy ezután is igyekezend iskoláink ügyét, minden tőle kitelhető erővel előmozdítani, s e tekintetben mulasztás vádja egyházkerületünket nem terhelheti: utasítja egyházkerületünk a szuperintendensi hivatalt, hogy a hivatkozott törvény idézett §§-ait átvizsgálván, utasítsa az egyházmegyei hatóságot, miszerint a törvény reánk vonatkozó s autonomiánkat nem sértő intézkedéseinek s egyházkerületünk által e részben már korábban hozott határozatoknak, a felmerülhető esetekhez képest, tegyen eleget; ámbár alig hihető, hogy a tanfelügyelő által ezen a zemplénmegyei közigazgatási bizottsága által hozott határozatnak alapúl szolgáló előterjesztésben foglalt vádak a protestáns iskolákat érhetnék, a mi abból is következik, hogy ily iskolák az előterjesztésben megnevezve nincsenek.

79. A borsodmegyei tanfelügyelő, szuperintendensi hivatalunkhoz küldött átiratában, utasíttatni kéri a borsodmegyei lelkészi kar minden tagját, hogy a népiskola körét érhető változásokat, tudomásvétel végett, mindenkor jelentsék be a tanfelügyelői hivatalba.

Minthogy az átiratban megjelölt népiskolai adatok, részint egyházkerületi jegyzőkönyveinkben, részint az általunk kiadatni szokott névkönyvekben közölve vannak s így eléggé hozzá is férhetők, minthogy a tanfelügyelő úr által kifejezett kívánság a kivitelben nehézségekbe ütközik, az adatoknak akkénti kiszolgáltatása helyett jegyzőkönyvünk és névtárunk egy-egy példánya fog a királyi tanfelügyelő úrnak megküldetni.

80. Mult évi, tavaszi közgyűlésünk 112. számú határozatával, megengedvén azt, hogy a Tolcsvai Nagy Gedeon által, egyházkerületünk elemi iskolái és szűkölködő egyházainak felségítésére tett 20,000 frt. alapítványt, a mely a nevezett hagyományozó örököseinek nevére átírt ecsédi birtokon bekebelezve van, ezen birtok eladása esetén is, a birtok vevőjének, mint 6%-kal kamatozó kölcsön, 6 évig megmaradjon és ezt az említett örökösök az eladási föltételek közzé fölvehessék: jelentette, hogy a nevezett s biztosítékot képező ecsédi birtok eladatni szándékoltatik s jóváhagyás s a megerősítési záradék rávezetése végett, bemutatott azon adásvételi szerződés, mely egyrészt a Tolcsvai Nagy Gedeon örökösei, s illetőleg ezeknek meghatalmazottja, Láczy László ügyvéd, mint eladó, másfelől pedig Engl Adolf gyöngyösi lakos, mint vevő között kötött.

Ezen adásvevési szerződést, egyházkerületünk maga részéről helybenhagyja és megerősíti, azon feltétel alatt azonban, hogyha a vevő Engl Adolf, a szerződés 2. pontjában kikötött személyes jótállási kötelezvényt, három hó lefolyása alatt ki nem állítaná és alá nem írta, az általa megvenni szándékolt ecsédi birtokra kebelezett 20,000 frtnyi összeg nála nem maradhat.

- 81.** Ugyanazon ügygyel összeköttetésben, szuperintendens úr tudatja, hogy a Tolcsvai Nagy Gedeon-féle alapítvány 1880. évre eső kamat-összege beküldetett, s takarékpénztárba helyeztetett, ohajtható volna azért, bizonyos kulcsot megállapítani, mely aztán a hagyománylevél szellemében eszközözendő segélyezésnél szemelött tartatnék, s összhangzásban állana a hagyománylevél azon pontjával, mely első sorban a kitünő népiskolai tanítók és tanoncok segélyezését tűzi ki célul s bizonyos, kivételes esetekben a lelkészek özvegyeinek és árváinak gyámolítását is megengedi.

A hagyománylevél irányzatával legjobban megegyező segélyezési kulcs megállapítására s általában ezen ügyre vonatkozó tervezetnek elkészítése, szuperintendens úr és Ragályi György elnöklete alatt, Debreczeni Gábor, Prágay Lajos, Fekete József, Bizony Ákos és Antalfi László urakból álló küldöttségre bízott, tervezetük a legközelebbi nyári egyházkerületi közgyűlésre bevaratván.

- 82.** Olvastatott az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve, melynek a) 1-ső pontja az egyházkerületi közigazgatási pénztár; 11-ik pontja a Vay-Mocsáry alapítványi pénztár; 18-ik pontja a Teleky-Szentes-Szeremley alapítvány; 21-ik pontja a szuperintendensi hivatalt illető pénztár; 22-ik pontja a Gróf Vay József-féle alapítvány; 23-ik pontja a főleánynöveldei pénztár; 25-ik pontja a tűzkár-biztosítási pénztár; 28-ik pontja a Vitéz alapítvány; 29-ik pontja a lekenyei iskolát illető alapítvány; 31-ik pontja a papi özvegy-árvtár; 41-ik pontja a szűkösök tára; 46-ik pontja a hollandi gyámtár állását tünteti elő, míg az 51-ik pontban az alamizna-pénzekről vezetett számadás foglaltatik.

A számadás felolvasott tételei tudomásul vétetvén, az egyházmegyékkel közölni határozatnak.

b) A 26-ik pontban utasítatik a tornai egyházmegye, az 1880. évi számvevőszék által 83. szám alatt hozott határozatra hivatkozással, arra, hogy a bódva-vendégi egyház által be nem fizetett 1 frt. 65 kr. tűzkár-biztosítási díjat pótlólag küldje meg; nemkülönben a felsőzempléni egyházmegye, vonatkozással a múlt évi számvevőszék 85-ik számú határozatára, hogy a hátralékban maradt 8 frt. 73 krt, valamint a múlt 1880. évre szintén hiányzó 8 frt. 75 krt szolgáltatassa be a tűzkár-biztosítási pénztárba, s jövőre az ügynöki kimutatás szabályszerű becsatolásáról gondoskodják.

A számvevőszék ezen határozatai megerősítetnek, s az abban foglaltak teljesítésére a tornai és felsőzempléni egyházmegyék utasítatnak.

c) A 40-ik pontban jelenti a számvevőszék, hogy Gyöngyös Sámuel, volt egyházkerületi dékán, dékáni fizetése fejében 200 frtot vett ki, holott őt a múlt évi tavaszi közgyűlés 90. szám alatt kelt határozata értelmében csak 133 forint 33 kr. illette volna. Ennélfogva utasította nevezett volt dékánt, hogy az illetéktelenül felvett 66 frt. 67 krt fizesse vissza.

A számvevőszék ezen határozata egyházkerületünk által megerősítetnek.

d) Molnár Pál, volt igricii lelkész tartozása törlesztése céljából, ennek özvegye a 44-ik pontban 50 frt. segélyre ajánltatik.

Elintézés végett a segélyosztó bizottsághoz tétetik át.

e) Gönczy József, volt golopi lelkész 100 forintos tartozására vonatkozólag — az ügyészi hivatal azon jelentése folytán, hogy az egyenes adós özvegyénél fedezetet nem talált, az egyik jótálló vagyon nélkül halt el, a másik jótálló örökösain azonban, az ellenük is megítélt félkövetelést és járulékait bevehetni reméli — a 47-ik pontban azt határozta a számvevőszék, hogy özv. Gönczy Józsefné részére, a tartozás fedezhetése céljából, 50 frt. segélyt hozzon javaslatba, a másik 50 frt. behajtására az ügyészi hivatalt utasítván.

A számvevőszék ezen határozatát közgyűlésünk megerősíti s Gönczy Józsefné részére, a fennebb említett célból, az 50 frt. segélyt megszavazza.

f) Az 52-ik pontban az 1879. évi számadások szerint felmaradt, azonban az 1880. évi számadásban elő nem forduló s Gyöngyösy Sámuel volt dékán által az új dékánnak át nem adott 12 frt. 20 kr. alamizsnapénz beszolgáltatására utasítja a számvevőszék Gyöngyösy Sámuel volt dékánt.

A számvevőszék ezen határozata helybenhagyatik s volt dékán a számadása alatt maradt ezen 12 frt. 20 kr. a dékáni pénztárba leendő beszolgáltatására utasítatik.

g) A 30-ik pontban Bakos Antal egyházkerületi világi pénztárnoknak, az 53-ik pontban pedig Kiss Károly egyházkerületi dékánnak, a számadások terhe alól való felmentését megadja s jelenti, hogy ezen felmentvényt, illetve jóváhagyási záradékot, az illető számadásokra rávezette.

Helyeslő tudomásul vétetik.

h) A számvevőszék jegyzőkönyvének itt külön nem érintett pontjai helyeslő tudomásul vétetnek, s az azokban foglalt határozatok megerősítetnek.

83. Szuperintendensünk jelenti, hogy a Szondy-Kenessey alapítvány 1880-ik évre járó kamata hozzá áttétetett.

Tudomásul vétetik s az áttett kamat a folyó évre a tornai egyházmegyének adatik és utasítatik az egyházmegye, hogy erre egy egyházat jelöljön ki.

84. A sárospataki főiskola igazgatósága bemutatja, a folyó évi zárvizsgálatokkal egybekötött ünnepélyességek tervezetét.

Az helyben hagyatván, megerősítetik, meghagyatván az igazgatóságnak, hogy kinyomatásáról, a szülék és általában a tanügy iránt érdeklődőknek való megküldése felől idejében gondoskodják.

85. A sárospataki ref. főiskola gimnáziumi tanári kara tudatja, hogy jelenlegi igazgatója, Zsoldos Benő, szomorú családi körülményei miatt, jelen gyűlésünkre nem jelenhetik meg, azért képviselőjeül Molnár Lajos tanárt bizta meg.

Tudomásul szolgál.

86. Olvastatott Fráter Sándornak, a györgytarlói birtok jelenlegi haszonbérlőjének, mult évi nyári közgyűlésünk 9. számú határozata alapján, a haszonbérlet meghosszabbítása tárgyában beadott kérvénye, melyben egy küldöttséget kér kiküldeni az e tárgyban már felvett szerződési pontoknak az ő közbenjöttével leendő végleges megállapítása céljából.

Mely kérvény folytán, Lükő Géza segédgondnok elnöklete alatt, Csider Károly, Fejes István, Ragályi Gyula, Bizony Ákos és Zsindely István gazdasági választmányi elnök, az érintett szerződési pontok átvizsgálása s Fráter Sándorral leendő egyezkedés végett kiküldetnek; jelentéseik még e gyűlés folyamán bevaratván.

87. Ezen küldöttség még a gyűlés folyamán beadván jelentését, abban előadja, miszerint sikerült Fráter Sándorral megállapodásra jutni, s egyszersmind bemutat egy kész szerződési tervezetet, melynek értelmében a györgyarlói birtok jelenlegi bérlete az 1881. év végével befejezettnek nyilvánítván, ugyanazon egész birtok, 1882. január 1-től számítandó 20 évre Fráter Sándornak, az általa viselendő adók, vízszabályozási költségek s biztosítási díjakon felül fizetendő évi 5500 frt. haszonbérért, a szerződésben előirt szigorú feltételek, különösen 15 ezer forint értékű beruházásnak saját költségén leendő teljesítése mellett, haszonbérbe adatni javasoltatik.

Egyházkerületünk ezen szerződést minden pontjában elfogadja, s utasítja a gazdasági választmányt, hogy a györgyarlói birtokot ezen szerződés értelmében Fráter Sándornak haszonbérbe adja.

88. Olvastatott a vajkóci egyház kérelme, melyben panasolja, miszerint tekintve, hogy a múlt évben határukát a jég elverte, hogy templomukat rögtönösen voltak kénytelenek felépíteni, igen csekély számra lepadt egyházuk az igen tetemesre felszaporodott adóhátrálékot nem képes kifizetni s e miatt az adófelügyelőség, már a lelkészi földekre vezette a végrehajtást. Ily körülmények közt segílyt kér.

Az ungi egyházmegye, melynek kötelékébe tartozik a vajkóci egyház, épen ezen célra, t. i. az elszegényedett egyházak felsegélésére, tetemes tőkével rendelkezvén, elvárja egyházkerületünk — mint azt már több ízben kijelenté — hogy az ily, valóban szánandó helyzetbe jutott egyházakat saját segélyforrásaiból fogja gyámolítani; ennél fogva a vajkóci egyház kérelmét is oda teszi át és azért, ha a lelkészi hivatal földjei netalán elárvereztetnek, egyenesen az egyházmegyei kormányzókat teszi felelőssé.

89. Ezzel kapcsolatban jelenti szuperintendensünk, hogy a h.-szalontai egyház 123 frt. 75 kr. s járulékaiból álló adó-tartozásra szintén a lelkészi javadalmúl szolgáló földek lettek lefoglalva, ígérését bírja azonban a közigazgatási hatóságnak, hogyha ez iránt meg fog kerestetni, ezen adó-tartozást az egyház hivein behajtatni hajlandó. Kér tehát e tekintetben szuperintendensünk intézkedést.

Ezen előterjesztés folytán feljogosittatik szuperintendensünk, hogy ezen adótehernek az egyház hivein leendő behajtása tárgyában, a közigazgatási hatóságot keresse meg, ha azonban a végrehajtási eljárás mindennek dacára tovább folytatnák: felhatalmaztatik szuperintendensünk, hogy ezen lelkészi földek megmentése érdekében az egyházkerületi pénztárt is igénybe vehesse.

90. Olvastatott a paraszniai egyház lelkészének és tanítójának kérvénye, melyben jelenti, hogy a nagyméltóságú pénzügyminisztérium által, a lelkészi és tanítói hivatal javadalmazására a diós-győri királyi kormány uradalom, mint földesúr, birtokából a tagosításkor kiadatni rendelt 1 egész, illetve fél úrbéres teleknek megfelelő birtok nem szántóföldben, hanem legelő- és erdőterületben rendeltetett a tagosítást végrehajtó törvényszéki bíró által kiadatni. Ezen ekként előállott értékkülömbözet némi pótlására a nyerendő területeken levő fáknak a lelkészi, illetve tanítói hivatal részére leendő adományozásáért kívánnak a nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminisztériumhoz folyamodni. Azért beterjesztett kérvényüket pártolólág kéri a fent tisztelt pénzügyminisztériumhoz felterjesztetni.

Egyházkerületünk ezen kérelmet pártolásra méltónak találván, felkéri szuperintendensünket, hogy a beterjesztett kérvényt terjeszse fel az illető minisztériumhoz s hasson oda, hogy folyamodók kérvénye teljesíttessék.

91. Több hardicsai lakos az iránt folyamodik egyházkerületünkhöz, hogy mivel az egyházkerülettől felvett kölcsöntartozásuknak egyszerre való lefizetése rájuk nézve nagyon terhes, s azt csak ingat-

lan birtokaik eladása esetén teljesíthetnék, engedjék meg nekik, hogy tartozásukat részletenkint törleszthessék.

Kérelmök elintézés végett a pénzügyi választmányhoz tétetik át.

- 92.** A t.-harkányi egyház, beadott kérvényében, az iránt folyamodik, hogy az időtöltő lelkésze, Bagdy István által az egyházkerületi szűkölködők pénztárába befizetendő 100 frt., építkezési célokra az egyháznak ajándékoztassék s ezenkívül az egyház valamely tárból segélyeztessék.

A t.-harkányi időtöltő lelkész által a szűkölködők pénztárába befizetendő lelkészi féljövedelem még megállapítva nem lévén, a kérelem ezen része felett jelenleg határozni nem lehet, a kérelemnek segélyezésre vonatkozó része pedig a segélyosztó küldöttséghez tétetik át.

- 93.** Olvastatott a léhi leányegyház kérvénye, melyben a rásonyi egyháztól való elválasztatásáért és a kázmárki egyházhoz leendő csatoltatásáért folyamodik.

Ezen kérvény, az egyházmegye mellőzésével, közvetlenül az egyházkerülethez adatván be: az abauji egyházmegyéhez visszatétetik, oly utasítással, hogy amennyiben az ebben foglalt kérelem érdeme felett az egyházmegye már határozott volna, azt felszerelve terjeszse vissza egyházkerületünkhöz; amennyiben pedig még e fölött nem intézkedett volna, hozzon a kérelem tárgyában elsőfoku határozatot.

- 94.** Özvegy Székely Józsefné, Kövér Terézia, azon 100 frtnak, melyet férje, volt sárai tanító, a sárai egyháztól kölcsönvett, elengedését kérelmezi.

Az egyházkerületnek nem lévén joga a sárai egyház követelését elengedni, a kérelem visszautasítatik; azonban felhivatik az alsózempléni egyházmegye, hogy a sárai leányegyház meghallgatásával igyekezzen a felek között megállapodást hozni létre.

- 95.** Horkay József, legyes-bényei tanító, szomorú anyagi helyzetét panaszolván, bármely egyházkerületi pénztárból segélyt, esetleg 70 frt. tartozásának elengedését kéri.

Kérelme elintézés végett a segélyosztó küldöttséghez tétetik át.

- 96.** A csízi leányegyház templomépítésre az egyházkerületi özvegy-árvatárból felvett 1000 frt. tartozása után a kamatot 8%-ról 6%-ra kéri leszállíttatni, illetőleg tőkét valamely más tárbeli 6%-kal kamatozó tőkével feleseréltetni.

- 97.** Néhai Seres Istvánné, jelenleg Jeney Józsefné, a hollandi tár iránt 100 frt. tőketartozását és kamatait elengedtetni kéri.

- 98.** A szuhafői egyház új iskolahelyiséget akarván vásárolni, 500 frt. kölcsönt kér s arra a gömöri egyházmegye által a folyó évi tavaszi közgyűlésben 30. szám alatt hozott határozattal ajánlatik.

- 99.** A tiszaladányi egyház tartozása kifizetésére, 100 frt. kölcsönért folyamodik.

Mindezen kérelmek elintézés végett a pénzügyi választmányhoz tétetnek át.

- 100.** Lábos Menyhért szentesi lelkész és a g.-bogdányi egyház kölcsönt kérnek.

Kérelmük a pénzügyi választmányhoz tétetik át.

- 101.** Államsegélyt kérnek s arra az egyházmegyék által ajánlatnak: Felsőborsodból a f.-kelecsényi, tűz által templomától és paplakától megfosztott egyház; Gömörből Szentpétery József, recskei lelkész-tanító.

- 102.** A hollandi gyámtyárból az ungi egyházmegye segélyre ajánlja: Soltész Tamás pájini lelkészt és Magyar András pallói agg tanítót. Ezenkívül segélyért folyamodik Németh János, nyomorral küzdő agg tanító.
- 103.** A szükölködők pénztárából az ungi egyházmegye segélyre ajánlja: Pazar István iskei lelkészt és Tóth Istvánné tanító-özvegycet.
- 104.** A szegény lelkészek és tanítók számára gyűlt segélyre ajánlatnak: Alsózemplénből Barati Ferenc, t.-kenézi lelkész és Bagosy Sámuel, tiszalúci leánytanító; Felsőborsodból Antal György, rudabányai lelkész és Szilágyi István, dédesi tanító; Ungból Magyar Bertalan, minaji lelkész és Nagy András, ágteleki tanító.
- 105.** Bármely tárból segélyt kérnek: a lőrincfalvai templomot építő, az alsó-berecki, az ondi, a s.-ecsegi hasonlólag építkező; továbbá a rakacca-szendí, szentesi, a becskeházai, a szuhafői, horkai egyházak; a rozsnyói leányegyház, a tamási leányegyház s a rimaszombati egyesült protestáns gimnázium; továbbá Szakal István nagy-szeretvai, Nagy Károly legyes-bényei, Komáromy János volt hejcei, Bagdy István vísi, Antal György rudabányai lelkészek; özvegy Anty Jánosné lelkész-özvegy, Danavár Zsuzsánna és Terézia, néhai Danavár Sámuel, volt bánhorvátii lelkész leányai; Pataky Sándor ricsei, Váy Márton hegymegi, Nagy János lénártfalvai, Simon Ábrahám lekenyei és Kecskeméthy Sámuel, a tanítói pályán 50 évet töltött szilvási tanító, s végre Török Károlyné lelkész-özvegy.
- Mindezek kérvényei elintézés végett a segélyosztó küldöttséghez tételnek át.
- 106.** A folyó 1881. évre következő intézetek és egyházak vétettek fel közhirdetés útján leendő segélyezés végett:
1. A közigazgatási pénztár hat communio alkalmával.
 2. Papi özvegy-árvatár.
 3. Sárospataki főiskola 3 úrnapon.
 4. Miskolci lyceum házankénti megkeresés útján is.
 5. Marosvásárhelyi és székelyudvarhelyi iskolák egy úrnapon.
 6. Egyházmegyei pénztár.
 7. Váci siket-némák intézete.
 8. Elmebetegek intézete.
 9. Budapesti országos árvaház.
 10. Pesti ref. prot. theologiai intézet.
 11. Máramaros-szigeti iskola.
 12. Rimaszombati gimnázium.
 13. Szegény egyházakban szolgáló lelkészek és tanítók.
 14. Moldva-oláhországi missio.
 15. Egyházkerületi főleánynövelde.
 16. Sárospataki főiskolai tápintézet.
 17. Miskolci lyceumi tápintézet.
 18. Sárospataki tanári nyugdíjintézet.
 19. A jabloncai egyház.
 20. A f.-kelecsényi egyház.
 21. A berzéki egyház.
 22. A bereckii egyház.
 23. A leleszi leányegyház.
 24. A rozsnyói leányegyház.

erényes az egyházak és hivatalok mely részéről is ajánlás

25. A kőrösi leányegyház.
 26. A csízi leányegyház.
 27. A gálóczi egyház.
 28. A bajánházai egyház.
 29. A szlavoniai daruvári alakuló egyház.

*A linczi egyház
 A tórnafalvi egyház
 A aranyosi egyház
 A tódcsai újlaki egyház
 Az imrelyi egyház
 Kaposvári egyház káranéni*

107. A felsőborsodi egyházmegye Ferenczy István abodi szegény tanítót állandó segélyre ajánlja.

Ezen kérelem a segélyosztó bizottsághoz tétetik át.

108. Olvastatott a kassai egyház előterjesztése, melyben tekintve azt, hogy a jövő évi őszi közgyűlés az abauji egyházmegyére következik, szives vendégszeretettel meghívja az egyházkerületet kebelébe, s az őszi közgyűlés helyét a kassai egyházba kéri kitűzetni.

A kassai egyház ezen meghívását egyházkerületünk örömmel veszi tudomásul, s ennek folytán a jövő őszi közgyűlés helyeül a kassai egyházat tűzi ki.

Jegyzették: *Bálint József*, egyházkerületi főjegyző, az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 50, 55, 59, 72, 73, 75, 76, 77;

Mitrovics Gyula, aljegyző, a 7, 10, 16, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 34, 42, 45, 48, 51, 52, 53, 54, 56, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 74, 79, 80, 81, 84, 85;

Debreczeni Bertalan, világi jegyző, 8, 9, 11—I., II., III., IV., V., VI—1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), VII., VIII., 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 43, 49, 57, 58, 69, 70, 71, 78, 82—a), b), c), d), e), f), g), 83, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108;

Antalfi László, helyettesített jegyző, 15, 44, 68. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Elnök szuperintendens úr a gyűlést megnyitja.
2. Főgondnok úr szintén megnyitó beszédet tart.
3. Elnök szuperintendens úr üdvözli a főgondnokot.
4. „ „ „ évi jelentését fölolvassa.
5. „ „ „ több egyházi kormány- és tanfériak halálát jelenti.
6. A képviselők megbízó levelei igazoltatnak.
7. A zsinattartás elfogadtatik.
8. A zsinattartásra előintézkedések.
9. Ugyane célra költségvetés.
10. A lelkészválasztási törvénytervre beadott vélemények egybeállítására küldöttség neveztetik.
11. A főiskola anyagi ügyei rendbeszedésével megbízott küldöttség jelentést tesz :
 - I. A sárospataki téglagyár ügye.
 - II. A Kun Dániel-féle birtok ügye.
 - III. Ezen Kun-féle birtok bérbeadása.
 - IV. Az Antalfi-féle sikkasztási ügy.
 - V. A főiskolai jogigazgatói számadás ügye.
 - VI. A főiskolai deficit
 - 1) megszüntetésére vonatkozó javaslat;
 - 2) a népiskolai tankönyvek, mint a főiskola kiadványainak kötelező elárusítása ;
 - 3) a főiskola pénzeinek kamatja iránti intézkedések ;
 - 4) a perköltségek leszállítása ;
 - 5) az államképezdei 3000 frtnak felére leszállítása ;
 - 6) a főiskolai nagy könyvtár dotatiojának leszállítása ;
 - 7) az egyházkerületi küldöttek ellátása és napi díjainak kérdése.
 - VII. A régi katonai kórház eladása.
 - VIII. A főiskolai pénztárnál fennálló hiányos könyvvezetés lehető javítása.
12. A Fonçiére pesti biztosító-intézet ügyei kedvező színben tüntettetnek elő.
13. Az ugyanezen intézet által fölajánlott 600 frtnak befizetése jelentetik.
14. A tornai gyámintézeti tervjavaslat nem fogadtatik el.
15. A báró Baldácsy-féle alapítvány ügyéről jelentés.
16. Baczoni Lajos az államtudományi tudori vizsgájáról nyert oklevelét bemutatja.
17. Az egyházkerületi főleánynövelde alapjának növelésére újabb intézkedések tétetnek.
18. Az országos büntető törvénynek egyházi behivatalnokainkat illető cikkelyei közzétevése jelentetik.
19. A vallás- és közokt. minisztérium intézvényei: Nemes Lajos és Tobak Benő tanfelügyelők kineveztetése.
20. „ „ „ a s.-szentpéteri róm. kath. lelkész ellen emelt panasz elenyésztetett.
21. „ „ „ a hivatalos megkeresések folytán kiállított anyakönyvi kivonatok bélyegmentessége.
22. „ „ „ a katonatisztek házasságra megesketése.
23. „ „ „ a hittanítók gyanánt működő tábori lelkészeknek az évenkénti jelentkezés alóli mentessége.
24. „ „ „ a tábori lelkészi joghatóság alá tartozó személyek házasságra megeskethetése.
25. „ „ „ a kereszteltek törvényes vagy törvénytelen voltának az anyakönyvbe való bejegyzése körüli eljárás.

26. A vallás- és közokt. minisztérium intézvényei: a be nem töltött tanítói állomások után az évi díjak beszédése.
27. " " " Fövényesy Pál elmeháborodott ref. tanítónak az országos tébolydába lehető fölvétele.
28. " " " az idegen származású tanítók alkalmazása.
29. " " " az „Országgyűlési törvénytar“-nak a Légrády testvérek általi kiadása.
30. " " " a monarchia másik részébeli illetőségű, de hazánkban elhalt szabadságos és tartalékos katonák halotti bizonyítványainak megküldése.
31. " " " a kiskorúak házassága.
32. " " " a pető-szinyei templomra az országos alapból 200 frtnak adományozása.
33. " " " a román fejedelem által jóváhagyott Carte de cetre stb. című könyvnek a magyar iskolákból való kitiltatása.
34. " " " némely zemplénmegyei tanítóknak tanítói oklevéllel leendő elláttatása.
35. " " " a tanítók által fizetendő nyugdíj-illetékeknek mikénti behajtása.
36. " " " a kőrösi ref. népiskola építési költségére ő Felsége által tett adományozás.
37. " " " a jog- és államtudományi államvizsgák letételének a lecke-könyvbe leendő bejegyzése ügyében.
38. A lelkészválasztási törvények újabb módosítási javaslata nem fogadtatik el.
39. A helvét és ágostai hitvallású egyházkerületek világi elnökeinek körirata közöltetik.
40. A testvéregyházkerületek jegyzőkönyvei megküldetnek.
41. A tiszántúli egyházkerület jegyzőkönyvi fölhevása a magyar prot. egyetem fölállítása ügyében.
42. A dunántúli egyházkerület, a jogakadémiák megszüntetése és egybevonására vonatkozó miniszteri leiratra nézve, együttes eljárásra hívja föl az egyházkerületeket.
43. A tiszántúli egyházkerületnek a Révész Imre emlékére teendő alapítvány iránti fölhevása.
44. Dunántúli szuperintendens, Papp Gábor, a daruvári alakulandó egyházat pártfogásba ajánlja.
45. A presbyteri elvű ref. egyház szövetsége, múlt évi philadelphiai nagy gyűléséből hozzánk intézett üdvözlő irata.
46. Az alsózempléni egyházmegye Sélley András, lácai tanítónak 50 éves jubileumot rendez.
47. " " " a gesztelyi lelkésznek egyháza nevében a Hernád folyam partszagatásai ellen óvintézkedéseket kérő folyamodványát fölterjeszti.
48. " " " a harkányi helyettes lelkész által fizetendő szükösi pénztári illetmény összegének megállapítását jelenti.
49. " " " a vajdácskai lelkészválasztási ügyet fellebbezésileg fölterjeszti.
50. Az abauji egyházmegye fölterjesztése a szántói ügyben.
51. " " " segélyezendőket ajánl.
52. " " " Kiss Józsefnek hejcei pappá választatását jelenti.
53. " " " a nagy-kinizsi egyház részére a Hernád folyam partszagatásai által megrongált egyházi épületei helyrehozására 100 frt. államsegélyt kér.
54. " " " Ujj István bozsvai lelkész, segélyt kérő folyamodványát ajánlólag terjeszti föl.
55. A felsőborsodi egyházmegye a sajó-németii római kath. lelkész törvénytelen keresztelésén elégteltelt kér eszközöltetni.
56. " " " a nyári egyházkerületi gyűlés és lelkészvizsgákra képviselőket nevez.

57. A felsőborsodi egyházmegye a laki egyház tulajdonát képező belsőség eladásáról szóló szerződést fölterjeszti.
58. „ „ a ruda-bányai eladósodott, valamint a tornai egyházmegyebeli varbói építkező egyházakat országos könyöradománygyűjtetés végett a minisztériumnak ajánlatni kéri.
59. Az alsóborsodi egyházmegye a tiszánánai egyház kérelmét, tanítói állomásának állandósíthatása céljából, ajánlja.
60. „ „ a pataki nyári gyűlésre képviselőket nevez.
61. A felsőzempléni egyházmegye Homonnán egy helvét és ágostai hitvallásu egyesült prot. leányegyház alakulását jelenti.
62. „ „ a nyári pataki gyűlésre és lelkészvizsgákra képviselőket nevez.
63. „ „ a segélyre ajánlott egyházak, lelkészek és tanítók neveit fölterjeszti.
64. „ „ a legényei és kolbásai egyházak iránt tett intézkedéseit jelenti.
65. „ „ a m.-jesztrebi tanítót állandó segélyezésre ajánlja.
66. „ „ a borsii leányegyház kérelmét, tanítói állomásának 3 évre lehető szüneteltetése s jövedelmének az egyház terhei törlesztésére fordítása iránt, pártolólág terjeszti föl.
67. „ „ Dókus Ernőnek egyházm. világi főjegyzővé lett választását tudatja.
68. „ „ a szöllőskei 70 évre szóló anyakönyv elsikkadását jelenti.
69. A gömőri egyházmegye az egyházkerületi pénzügyi bizottságba Balogh Bélát nevezi ki.
70. A tornai egyházmegye Lükő Géza segédgondnoknak hivataláról lemondását tudatja.
71. Az ungi egyházmegye a Horváth Mária alap állásáról jelentést tesz.
72. Több egyházmegye, némely egyházak papi és tanítói díjleveleit megerősítés végett fölterjeszti.
73. Az egyházmegyékből a történt lelkész- és tanító-halálozások bejelentetnek.
74. Ugyancsak az egyházmegyékben történt lelkészi és tanítói változások s elhelyezésekről jelentés tétetik.
75. A budapesti prot. országos árvaegylet elnöksége támogatást kér.
76. A zempléni alispáni hivatal a hadkötelesek lajstromának szabatosabb kiállítására figyelmeztet.
77. Ugyanazon alispáni hivatal a községi előljáróságokat a tanítók fizetésének pontos behajtására kötelezi.
78. Ugyanazon alispáni hivatal meghagyatni kívánja a hitközségeknek, hogy tanítói állomásaikat a hol nincs, szervezzék.
79. A borsodmegyei tanfelügyelő, a tanítók körében eshető változásokat időnként hozzá bejelentetni kívánja.
80. A tolcsvai Nagy Gedeon-féle alapítványt illetőleg, az ecsédi birtokra szóló adás-vevési szerződés bemutatattik.
81. Ugyanezen ügyben a hagyománylevél szellemében eszközlendő segélyezésre nézve bizonyos kulcs megállapítása szükségeltetik.
82. Az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve felterjesztetik :
- a) A különféle alapítványok ellátása.
 - b) A tornai és felsőzempléni egyházmegyék a tűzkár-biztosítási hátralékban levő illetékek beküldésére figyelmeztetnek.
 - c) A volt egyházkerületi dékán az illetéktelenül fölvelt 66 frt. 67 kr. visszafizetésére köteleztetik.
 - d) Molnár Pál, volt igricii lelkész, tartozásának befizethetése céljából segélyre ajánlatni javaltatik.
 - e) Gönczy József szintén tartozása felének befizethetése céljából, segélyben részesíttetni ajánlatik.

f) Gyöngyösy Sámuel, volt dékán, az új dékánnak át nem adott 12 frt. 20 kr. alamizna-pénz visszaadására köteleztetik.

g) Bakoss Antal és Kiss Károly pénztárnokok a számadás terhe alól fölmentetnek.

h) A számvevőszék jegyzőkönyvének többi pontjai tudomásul vétettek.

83. A Szondy-Kenessey alapítvány kamata ez évre a tornai egyházmegye rendelkezésére adatik ki.
84. A sárospataki folyó évi zárvizsgák s egyéb kapcsolatos ünnepélyességek tervezete bemutatattik.
85. A sárospataki gimn. tanári kar tudatja, hogy Zsoldos Benő igazgató, gátló körülmények miatt, e gyűlésen meg nem jelenhetvén, helyette Molnár Lajos küldetik.
86. Fráter Sándor a györgytarlói haszonbérlet meghosszabbításának megállapítását kérvén, erre küldöttség neveztetik ki.
87. Mely küldöttség jelentése alapján az új szerződés pontjai elfogadtattak s a szerződés megkötött.
88. Az ungi egyházmegyei segélyt kérő vajkóci egyház kérelme az ungi egyházmegyéhez utaltatik.
89. A h.-szalontai egyház a lelkészi földeknek adótartozásba történt lefoglaltatása miatt intézkedést kér.
90. A parasznai egyház lelkésze és tanítója a diósgyőri uradalom által illetéktelenül kiadott javadalmi birtok mennyisége és minősége ellen emelnek panaszt.
91. A felsőzempléni egyházmegyében kebelezett hardicsai lakosok, az egyházkerületől fölvetett adóságaiknak részletenkénti letörleszthetését kérelmezik.
92. A t.-harkányi egyház a helyettes lelkész által fizetendő szükösi tári illetménynek az egyház szükségéi fedezésére leendő átengedését kérelmezi és e mellett segélyt kér.
93. A léhi leányegyház magát a rásonyi egyháztól elválasztatni s a kázmárki egyházhoz csatoltatni kéri.
94. Özvegy Székely Józsefnő, Kövér Terézia, a férje által felkölcsönzött 100 frt. elengedését kéri.
95. Horkay József legyes-bényei tanító segélyt kér.
96. A csízi leányegyház 1000 frt. tartozása 8% kamatját 6%-ra leszállíttatni kéri.
97. Szűcs Istvánné 100 frt. tőke tartozásának elengedése iránt kérelmez.
98. A szuhafői egyház iskolaépítésre 500 frtot kölcsönkér.
99. A t.-ladányi egyház szintén 100 frt. kölcsönt kér.
100. Lábás Menyhért szentesi lelkész és a g.-bogdányi egyház szintén kölcsönt kérnek.
101. Államsegélyt.
102. Hollandi gyámtárból.
103. Szükösi pénztárból.
104. Szegény lelkészek és tanítók részére gyűlt adományból.
105. Bármely tárból segélyt kérők.
106. A folyó évre közhirdetés útján segélyezendők.
107. Ferenczy István felsőborsodi abódi szegény tanító állandó segélyre ajánltatik.
108. Őszi gyűlésünk a kassai egyházban lesz megtartandó.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 35., 50., 53., 54.
 Alsóborsodi egyházmegyét 59.
 Alsózempléni egyházmegyét 46., 48., 49., 93., 94.
 Antalfi László abauji egyházmegyei főjegyzőt 11.—IV., 81.
 Baczoni Lajos akadémiai jogtanárt 16.
 Bakos Antal egyházkerületi pénztárnokot 82.—g).
 Bernáth Elemér felsőzempléni segédgondnokot 11.—IV., VIII.
 Bizony Ákos egyházkerületi ügyészt 11.—IV., VIII.
 Bódogh Károly alsózempléni egyházmegyei tanácsbíró 11.—I.
 Borsii leányegyház 66.
 Borsodmegyei királyi tanfelügyelőt 79.
 Csider Károly gömöri egyházmegyei tanácsbíró 11.—IV.
 Debreczeni Gábor felsőborsodi esperest 81.
 Dunántúli ev. ref. egyházkerületet 42.
 Egyházkerületi jegyzői hivatal 79.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 91., 96., 97., 98., 99., 100.
 Egyházmegyéket általában 7., 8., 9., 11.—V.—2), 12., 14., 17., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25.,
 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 43., 44., 75., 76., 77., 78., 82., 106.
 Fekete József felsőborsodi egyházmegyei tanácsbíró 81.
 Felsőborsodi egyházmegyét 57., 107.
 Felsőzempléni egyházmegyét 61., 64., 65., 66., 68., 82.—b).
 Fejes István sátoralja-ujhelyi lelkészt 11.—VIII.
 Fráter Sándor györgytarlói bérlőt 87.
 Fonçiere pesti biztosító-intézetet 12.
 Főiskolai igazgatóságot 84.
 Főiskolai gazd. választmányt 11.—I., II., III., IV., V., VI.—1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), VII., 87.
 Főgondnoki hivatal 11.—6.) 5).
 Gyöngyösy Sámuel volt egyházkerületi dékánt 82.—c), f).
 Kassai egyház 108.
 Kiss Károly egyházkerületi dékánt 82.—g).
 Krüszelyi Bálint akadémiai jogtanárt 11.—V.
 Kovács Károly ungi egyházmegyei tanácsbíró 11.—VIII.
 Kun Dániel örökösait 11.—II.
 Lácza László ügyvédet 80.
 Laki egyház (Borsodban) 57.
 Lelkészeket általában 17.
 Lőrinczy Endre gömöri egyházmegyei tanácsbíró 11.—IV.
 Magyar-jesztrebi egyház (Felsőzemplénben) 65.
 Nagy-kinizsi egyház 53.
 Parasznai egyház 81.
 Prágay Lajos alsóborsodi esperest 81.
 Ragályi György felsőborsodi segédgondnokot 81.
 Ragályi Gyula gömöri egyházmegyei tanácsbíró 11.—VIII.
 Rik Gusztáv gazdasági választmányi tagot 11.—V.
 Szántói egyház 50.
 Segélyosztó bizottságot 51., 63., 82.—d), e), 92., 95., 101., 102., 103., 104., 105., 107.
 Szuperintendensi hivatal 11.—VI.—5), 43., 46., 47., 55., 58., 81., 89., 90.
 Teleky Péter abauji egyházmegyei tanácsbíró 11.—VIII.
 Testvéregyházkerületeket 41.
 Tiszántúli egyházkerületet 43.
 Tiszanánai egyház 59.
 Tolcsvai Nagy Gedeon örökösait 80.
 Tornai egyházmegyét 82.—b), 83.
 Ungi egyházmegyét 71., 88.
 Ujj István nagy-bozsvai lelkészt 54.
 Ujlaki István főiskolai gazdasági választmányi tagot 11.—V.
 Zemplénmegyei alispáni hivatal 78.
 Vajdácskai egyház 49.
 Vajkóci egyház (Ungban) 88.